

नेपालको पहिलो बौद्ध मासिक पत्रिका

आनन्दभूमि

The Ananda Bhoomi

वर्ष ३३ अंक २ जेष्ठवृक्षलपूर्णिमा (ज्यापुनिह)

रु.१५/-

नेपालको पहिलो बौद्ध मासिक पत्रिका

आनन्दकुटी भूमि

बु.सं. २५४९ ने.सं. ११२५ ज्यापुन्हि

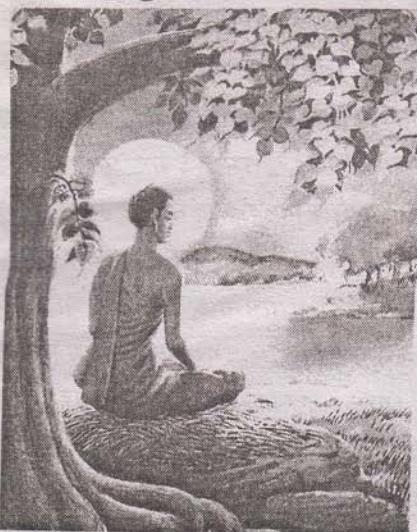
२०६२, जेष्ठपूर्णिमा

वर्ष ३३ अंक २

The Ananda Bhoomi A Buddhist Monthly:

Year. 33 No. 2

बृद्ध वचन

उडान कालमिह अनुद्धानो - युवा बली आलसियं उपेतो ।

संसक्षसक्तप्पमनो कुसीतो - पञ्चाय मरां अलसो न विन्दति ॥

बलवान् र युवा भएर पनि अल्सी भई
उद्योग गरेनौ भने उच्च आकांक्षाले हीन
भएर प्रज्ञा ज्ञान प्राप्त गर्न सक्तैन ।

Now is the time to wake up, when you are young and strong. Those who wait and waver, with a weak will and a divided mind, will never find the way to pure wisdom.

कार्यालय ठेगाना

आनन्दकुटी विहार गुथि

पोष्ट बक्स : ३००७, आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू
फोन : ४२७४२०, फ्याक्स : ४२२८०९७
ई-मेल : anandkuti@mail.com

पार्श्विक रु. १५०।-

एकप्रति रु. ७५।-

पार्श्विक ग्राहक याँ तद्योग जस्तै

विषय सूची

१) सम्पादकीय	-	२	
२) पाठक प्रतिक्रिया	-	३	
३) २५४९आँ बुद्धजयन्ती वार्षी	टक्सार गुल्मी	भिक्षु उद्यभद्र	४
४) गोरखामा २५४९आँ बुद्धजयन्ती :	एक स्मरण	डॉ. लक्ष्मण शाक्य	५
५) बुद्धधर्ममा देखापरेका विकृति	र विचलनहरू.....	डॉ. सतुभाई डंगोल	६
६) परियति शिक्षा विगतदेखि	वर्तमानसम्म	भिक्षु पञ्चामूर्ति	१०
७) वालमउच्च	-	-	१३
८) Updated Theravada	Records in Present Nepal	Kondanya	१४
९) बुद्धजयन्ती समारोह समिति	काठमाडौंद्वारा आयोजित कार्यक्रम-	-	१५
१०) बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा	आयोजित विविध कार्यक्रम	-	२२
११) बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा	उपत्यकाबाहिरको कार्यक्रम	-	२७
१२) बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा	विदेशमा आयोजित कार्यक्रम	-	३३
१३) बौद्ध गतिविधि	-	-	३४

आवरण पृष्ठ

संयुक्तराष्ट्रसंघले वैशाखपूर्णिमालाई अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको रूपमा मान्यता प्रदान गरेको अवसरमा बैककम्प्यत संयुक्तराष्ट्रसंघको एशियाली मुख्यालयमा आयोजित अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलनमा सहभागी देशका प्रतिनिधिहरू

सम्पादकीय

जिर्टे शक

मिशन कृष्णानन्दगांधी महास्थानिक

स्वल्लाहकार

मिशन ज्ञानपूर्णक महास्थानिक
मानवतावाच्य मानन्दर

सरपादक

मिशन धर्मसूत्र

प्रबन्ध सरपादक

संघरत्न शाक्य

द्यवस्थापक

डा. अनन्प श्रेष्ठचार्य

सहयोगी

श्रा. प्रजारत्न श्रा. अशोक

आर्थिक द्यवस्थापक

माणिकरत्न शाक्य

विशेष सहयोगी

विभुवनधर तुलाधर

सहयोगी

मणिरत्न तुलाधर

सहयोगी

बुद्धजयन्ती समारोह समिति (श्रीघर), मिशन मैत्री
महास्थानिक (लुम्बिनी), श्रा. इन्द्रवती, नरश वज्राचार्य
(वुट्टवल), सुनकेशी श्रेष्ठ (वनेपा), सत्यना शाक्य,
उमिला महजन, मरिता अवाले, मर्जु वज्राचार्य
(पाल्पा), उत्तम वदाचार्य (पोखरा),
याम शाक्य (वेनी), कृष्णप्रसाद शाक्य (वाग्लुङ),
शेखर शाक्य (नारायणगढ़)

करप्त्युठर सज्जा

तथा

आवरण सज्जा

नसना कम्प्युटर सर्विस, ४२४३०६५

मुद्रण

सुप्रबाह प्रकाशन प्रा. लि., ४२८०६१४

प्रकाशक

आनन्दकुटी विहार गुण्डि

आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भु

अनेकतामा एकता - सर्वहितको उपादेयता

विश्वमा अनेकता - विविधता छन्। धर्म, संस्कृति, संस्कार, चिन्तन र स्वभाव पनि आ-आफ्नो परिवेश अनुरूप मिन्न र फरक छन्। विश्वमा जिन्दगी विताउने आधार र तरिकामा भिन्नता छन्। तर पनि मानवजीवनको प्रक्रियामा समानताको लक्षण भेटिन्छ। अतः ती स्वभावतः हुने एकै प्रकारका जीवनपद्धतिलाई उजागर गर्नसकेमा र त्यसलाई अङ्गिकार गर्नसकेमा सबैको हित र कल्याण हुनेछ।

एकपटक महामानज बुद्धले 'भिक्षुसंघ'लाई अनेकतामा एकता र सर्वहितको उपादेयताको रूपमा दर्शाउनुभएको तथ्य आजपनि उतिैकै सान्दर्भिक र समयोचित रहेको छ। गौतम बुद्धबाट 'सागर'को उपमा पाएको 'भिक्षुसंघ'ले जसरी सागरले विश्वको कुनै पनि स्थान र क्षेत्रबाट ग्रहण गरेतापनि एउटै स्वाद पस्किए भै जसले जहाँबाट प्राप्तगरि लिएतापनि एउटै स्वाद दिन सक्ने क्षमतामा अवश्य पनि वृद्धि गरिनुपर्ने आजको युगीय आवश्यकता बनेको छ। तसर्थ कुनै कारणवश कुनैपनि निकाय वा सम्प्रदायमा विभक्त भएतापनि बौद्ध समुदायलाई विभेदतामा होइन एकतामा परिवर्तित गर्दै बुद्धिक्षालाई व्यवहारिक बनाउदै मानवीय चाहना शान्ति र सुख प्राप्तिमा सहजता र सरलता ल्याउन सक्नुमा नै यसको उपादेयता ठहरिनेछ। यसका लागि निकायिक, साम्प्रदायिक र दलीय स्वार्थभन्दा माथि र आत्मीय, क्षेत्रीय, देशीय संस्कार, चिन्तनशैली र स्वभावभन्दा माथि उद्धनु अत्यावश्यक हुने हुन्छ।

यी कुराहरूको आत्मसातता नेपालको परिप्रेक्ष्यमा बढी सान्दर्भिक हुन आउँछ जस्तो लागेको छ। 'फूलबारी' उपनामले चिनिएको नेपाललाई ती विविध र अनेकै फूलहरूबीचको एकता र अन्योन्य सम्बन्ध र विद्यमानताको उपादेयतामा सहिष्णुताको कमीले आजको नियति नेपाल आमाले भोगनुपरेको वास्तविकता हामी सामु छ।

प्रत्येक क्षेत्रमा हावी हुन्दै गइरहेको त्यस नियतिलाई बदल्नु नै हामी सबैको चुनौति बनेको छ भने अनेकतामा एकता नै ती चुनौतिलाई पार लगाउन सक्ने एक मात्र माध्यम बन्नसक्छ। सर्वहितको उपादेयताको लागि अनेकतामा एकताको चिन्तनलाई अङ्गिकार गर्दै अगाडि बढाउदै लैजानु मानवीय चाहना शान्ति र सुखलाई प्राप्त गर्दै लैजानु नै हुनेछ।

पाठक प्रतिक्रिया

स्तरीय लेख तथा समयमा प्रकाशित होस् ।

म आनन्दभूमि बौद्ध मासिकको नियमित पाठक हुँ । नेपालको पहिलो बौद्ध मासिकको विशेषण पाएको यस पत्रिकामा प्रकाशित हुने लेखहरू जुन रूपमा स्तरीय हुनुपर्ने हो सो हुन नसकिरहेको अनुभूति भैरहेको छ । तसर्थ सम्पादकमण्डलले यसतर्फ विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । त्यस्तै प्रकाशन पनि हरेक पूर्णमामा सबै विहारमा पुग्नेगरी समयमै प्रकाशित पनि होस् भनी अनुरोध गर्दछु । र अन्तमा, आनन्दभूमिको उन्नति र प्रगतिको कामना गर्दछु ।

प्रेमपूर्ण कर्मचार्य
इच्छुमतीगल्ली, वागवजार, काठमाडौं ।

प्रश्नोत्तर स्तम्भ समावेश गरियोस् ।

म आनन्दभूमि बौद्ध मासिकको नियमित पाठक हुँ । यस पत्रिकामा प्रकाशित हुने बुद्धधर्म सम्बन्धि लेखहरू राम्रो र स्तरीय छन् । यसमा बुद्धधर्म तथा बुद्धजीवनीसंग सम्बन्धित प्रश्नोत्तर स्तम्भ नियमित रूपमा समावेश गर्नको लागि विनम्र अनुरोध गर्दछु । र अन्तमा, आनन्दभूमिको उन्नति र प्रगतिको कामना गर्दछु ।

गुणनारायण मानन्धर
डल्टू, धिमयलोह, काठमाडौं ।

यहाँहरूको सल्लाहलाई आत्मसात् गर्दै भविष्यमा यसतर्फ आवश्यक कदम चाल्दै लगिने छ । यसरी तै भविष्यमा पनि यस्तै प्रकारका सुझावहरू निर्न्तर प्राप्त हुने अपेक्षा राख्दछौं । धन्यवाद ।

-सम्पादकमण्डल

SKYWORTH MULTI-MEDIA

- *Surround sound system
- *Full multisystem with secam
- *LG picture tube
- *PCB sanyo 3y12
- *Child Lock
- *AV stereo
- *Full function Remote control

5 Years
Warranty

SKYWORTH

COLOR TELEVISION

KIRARA

TOYO AC

GAS STOVE

RICE COOKER

CD/VCD/DVD/MP3

Shower Bath

Marketed by: **KIRARA ELECTRONICS NEPAL**
Fax: 4228401. Email: Kirara@vianet.com.np

२५४८ औं बुद्धजयन्ती वार्षी टक्सार गुल्मी

- भिक्षु उदयभद्र, विश्व शान्ति विहार

नेपाल अधिराज्यको पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रको लुम्बिनी अञ्चल अन्तर्गत पर्ने गुल्मी जिल्ला, पूर्वमा पर्वत र स्याङ्गजा, पश्चिममा अर्धाखाँची र प्यूठान, दक्षिणमा पाल्या तथा अर्धाखाँची जिल्लाका सीमा क्षेत्रभित्र भीमकाय वक्षस्थलहरूबीच लकड़को सुन्दर पहाड़ी जिल्ला हो। अगला-अगला पहाड़हरूबीच वर्गने निर्मल नदीहरू, खोलाका किनाराका सुनौला वगर, मनोरम उच्च पहाड़हरू र तिनका काखमा रहेका सौन्दर्यपूर्ण वस्तीहरूको समष्टिगत एक अनुपम स्वर्गनगरी नै हो, गुल्मी।

यस स्थलमा चारै जातिका मानिसहरू एक आपसमा मैत्रीपूर्ण भावले वसिरहेको देखा “अनेकतामा एकता” को कुरा सम्भक्ति पुर्णे। हिन्दुहरूको वाहुल्य रहेता पनि बौद्ध, ईस्लाम र ईसाई धर्म मान्नेहरू स्वतन्त्रतापूर्वक आ-आफ्नो धर्ममा आस्थाकासाथ अधिवढिरेहका छन्। विभिन्न जात-जातिका मानिसहरू आ-आफ्ना पेशा, भाषा, मूल्य र मान्यता, संस्कृति, गीतिधर्म, धर्म तथा विचारधारामा निसंकोच अधिवढिरेहका छन्। भावनात्मक रूपमा यहाँका मानिसहरू असल छन्। अन्जान अपरिचित अतिथि-वटुवाहरूलाई गरिने सत्कार सम्मानले सांच्चै नै अतिथि देवो भव: भन्ने वाक्यलाई सार्थक पारिरहेको छ।

बुद्ध धर्मको प्रसङ्ग आउँदा, गुल्मीमा व्यापारीका रूपमा काठमाडौं उपत्यकावाट गएका नेवार समुदायका मानिसहरूवाट भित्रिएको वुक्फिन्छ। विशेषतः भक्तपुर जिल्लाका नेवारहरूले धेरै वर्ष अगाडी त्यहाँ पुरी आफ्नो धार्मिक संस्कारलाई हुक्काएको पाइन्छ। गुरुक्षेत्रको नामले प्रख्यात रिडीमा भक्तपुरवाट गएका श्रेष्ठ जातिका नेवारहरू वाहुल्यता तथा शाक्य जातिको एक परिवार मात्र रहेको कुरा देखें। धनआर्जनार्थ त्यहाँ पुगेका ती नेवारहरूले भित्री मनमा रहेको बुद्ध र धर्मप्रति रहेको श्रद्धा तथा आस्थाको कारणले बुद्ध धर्मलाई व्यँताइरहे। तिनै उपासक-उपासिकाहरूको सहयोगमा अनगारिका शारणशीलाले सुगन्धि विहार स्थापना गर्नुभयो। वर्तमान नेपालका उपसंघनायक पूज्य गुरुवर ^{*}भन्ते बुद्धघोष महास्थविरले त्यहाँसम्म जानुभएर परियति शिक्षा पढाई दिनुभएकोले आजसम्म पनि त्यहाँका उपासक-उपासिकाहरूमा बुद्ध धर्म सम्बन्धी ज्ञान तथा चेतना रहिरहेको छ। बदलिंदो परिस्थिति अनुसार त्यहाँका नेवारहरू वसाई सरेर गएकाले अहिने-त्यहाँ वौद्मार्गीहरूको संख्या अति नै न्यून रहेका छन्।

बुद्धजयन्ती समारोह समिति, काठमाडौंले अधिराज्यव्यापी बुद्धजयन्ती भव्यताकासाथ मनाउनको लागि

विभिन्न जिल्लामा धर्मदेशनाको लागि भन्ते, गुरुमाहरूलाई पठाउने क्रममा यस वर्ष श्रामणेर चन्द्रिमोले रिडी जाने सुअवसर प्राप्त गर्नुभयो। सोही सिलसिलामा म पनि उहाँसरै रिडी पुरो। त्यहाँ पुरादा दाताहरूको न्यानो स्वागत र अभिवादनले हामीलाई प्रभावित पार्न्यो। दाताहरूसर्ग भएको “धर्म-साहकच्छा” ले सांच्चै मगल अनुभूति भयो। त्यहाँ पुरादा हामीले वार्मी-टक्सारका दाताहरूले त्यहाँ निर्मित नव विहार उद्घाटनार्थ रिडीका उपासक-उपासिकाहरूलाई समैत निम्त्याएको थाहा भयो। त्यसपछि दाताहरूसँग छलफल हुँदा उहाँहरूले वार्मी-टक्सार पनि आफै जिल्लाअन्तर्गत पर्ने भएकोले नयाँ स्थानमा बुद्ध धर्मको जग वसाल्नको लागि श्रामणेर चन्द्रिमोलाई मसंगै वार्मी जान अनुभूति दिए। रिडी छाडे पनि त्यहाँका उपासक-उपासिकाहरूको न्यानो माया विसंन सकिन। भुवनमाया उपासिका, सुवर्ण कक्षपति, जीवन श्रेष्ठ, डा. रामकुमार ओझा तथा अन्य उपासक-उपासिकाहरूका परिवारवाट बडो श्रद्धापूर्वक भएको सहयोगले हामीलाई परिवारिक वातावरणमा पुर्णायो र हामी वितेका पलहरूलाई सम्झदै वार्मीतर्फ लाग्यौ।

रिडीवाट वार्मीसम्मको यात्रा बडो रोमाञ्चक थियो। कालीगण्डकी, बडीहार नदीको तीरै तीरमा बनेको कच्ची सडक, उकाली ओराली, भज्याड चौतरी कही उत्साह उमंग कै डरकासाथ हामी वार्मी पुर्याँ। ती हरिया डाँडापाखा, शितल पवनका झोकाहरू, धान र मके रोषेका हरिया फोटहरू प्रकृतिका बेजोड उदाहरण थिए, मानौ स्वर्गभन्दा सुन्दर। एक अन्जान स्थलमा हामी दुई अपरिचित यात्रीहरू स्वाभाविकैले रनभुल्लमा पर्न्यौ, तर त्यहाँ उपासक सुवर्ण शाक्यको स्वागत पाउँदा कही सहारा मिल्यो। त्यहाँको नवानिर्मित शान्ति श्री बुद्ध विहार उद्घाटनार्थ काठमाडौंवाट पाल्नुभएका दुई गुभाजुहरूसर्ग भेट हुँदा हामीलाई एक छिन काठमाडौंमा रहेको अनुभूति भयो। त्यहाँ हामीले विभिन्न विषयहरूमा छलफल गन्यौ। कही जिल्लाहरूमा भै त्यहाँ पनि शाक्य-वज्रार्थायहरूले आफूलाई नेवार नभनेर श्रेष्ठ तथा अन्य जातिहरूलाई नेवार भन्ने गर्दा रहेछन्।

त्यहाँ पुगेको दोस्रो दिन अर्थात् बुद्धपूर्णिमाको अधिल्लो दिन हामीले नयाँ विहारमा रहेको बुद्धमूर्तिलाई थेरवादी परम्पराअनुरूप विधिवत स्थापना गन्यौ। फेरि वज्रयानी गुभाजु पण्डितहरूले पनि आफ्नो परम्परागत विधिअनुरूप बुद्धमूर्ति स्थापना गर्नुभयो। बुद्धजयन्तीका दिन बुद्धमूर्तिकासाथ बडो श्रद्धापूर्वक सबै जातिका मानिसहरूको सहभागितामा नगरपरिक्रमा

गरे। विशेष गरी नगरपारिकमा सफल पार्न त्यहाँका विद्यार्थीहरूले सहयोग गरेका थिए। त्यसपछि विहार पुगी बुद्धपूजा आदि कार्यक्रम सम्पन्न भयो। जग्गादाता राजकुमार शाक्यले विहार उद्घाटन गर्नुभयो। बुद्धजयन्तीको दिनमा मानिसहरूमा रहेको बुद्धप्रतिको असीम श्रद्धाले उनीहरू शान्ति र मैत्रीप्रेमी रहेको कुरा छलङ्ग भयो। देश अशान्ति र हिंसाको आगोमा बलिहारेको यस्तो अवस्थामा शान्तिनायक बुद्धको जन्मजयन्तीको अवसरमा पक्कै पनि मानिसहरूले उहाँको शान्तिपूर्ण शीतल छायाको अनुभूति गर्न अवसर पाए र कर्तिले आफुलाई धन्य सम्फेहोलान् त्यो त उनीहरूले नै जानुन्। तर मैले जाने कि मानिसहरू सांसारिक भोगविलासभन्दा भानिसिक सुख अनुभूति गर्न चाहन्दैन जसको कमी रहेको छ। त्यहाँका नेवारहरूमा बुद्ध धर्म सम्बन्धी चेतनाको अभाव रहेको पाएँ। परम्परावादी कर्मकाण्डमा बढी विश्वासी तथा बुद्ध धर्म सम्बन्धी अज्ञानताको कारणले उहाँहरू निकै नै पिछिदिन पुगेको पाएँ। धर्मका विषयहरूमा छलफल गर्दा गर्दै दिनहरू ढले, रातहरू विते पत्तै भएन।

दाताहरूको श्रद्धालाई स्वीकार गरी हामीले ५ दिने बामीयात्रालाई सुखपूर्वक पूरा गयौं। विदाईको समयमा उपासक-उपासिकाहरूको मन रोएको अनुभव गरे। विशेषण बामी वसाइमा श्री ठाकुरव्यास खत्री प्रमुख अन्य उपासक-उपासिकाहरू, उनीहरूका परिवारहरूको सहयोग सधै सम्भिरहन योग्य छ। उहाँ ठाकुरव्यास खत्रीकै विशेष प्रयासले बामीमा बुद्धजयन्ती सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको हो। म आफै पनि गुल्मी जिल्लाको व्यक्ति भएकोले बडो आत्मीयताको अनुभूति गर्न पाएँ, मातै म आफ्नो परिवारमाफ रहेको थिएँ।

ती अविरल नदीहरूका किनारासंगै, हरिया बन पाखासंग साइनो र नाता गाँस्दै आधुनिक नेपालमा बुद्ध धर्मको इतिहास बोकेको पाल्याको तानसेन नगरमा पुग्यौ। त्यहाँ रहेका विहारहरू भ्रमण गरी त्यहाँका उपासक-उपासिकाहरूको मन बुझे कोशिश गरे। त्यहाँबाट पर्यटननगरी पोखरातर्फ लागें। त्यहाँको वसाइमा प्रकृतिको सुन्दर दृश्यलाई समेटी, धर्मको रसमा भावनाको सागरमा डुवी त्यहाँको धर्मशील विहारमा पुग्यौ। फेवाताललाई फेंद बनाई रहेको शान्तिस्तुपको छाँयामा शान्तिपूर्वक एक रात वितायौ, साँच्चकैको शान्ति क्षेत्र थियो त्यो। फेरि बाग्लुडतर्फ यात्रा गरी त्यहाँको धार्मिक आस्था र अवस्थालाई बुझे कोशिश गयौं। त्यहाँबाट पुनः पोखरा फक्के हामी दिवंगत भन्ते सम्भ्र महास्थविरको श्रद्धाङ्गलि कार्यक्रममा भाग लिन वहाँको जन्मस्थल घाचोकमा उपासकद्वय विश्व शाक्य र गोपाल ताम्राकारसंग गयौं। २१ गते पोखरास्थित शाक्य समाजमा दिवंगत सुभ्र महास्थविरको श्रद्धाङ्गली कार्यक्रम भयो जहाँ उहाँको जीवनसम्बन्धी प्रसङ्गहरू सुन्दा मलाई पनि उहाँकै जीवनपदमा लाग्ने प्रेरणा प्राप्त भयो। उहाँको प्रशंसा सुन्दा उहाँ

एक सच्चा भिक्षु रहेको पाएँ। पोखरायात्राको समयमा कर्मशीला गुरुमाङ्को सेवा र सहयोग जीवपर्यन्त सम्भिरहन योग्य थियो। त्यसपछि २२ गते विश्व शाक्यको घरमा जलपान गरी हामी काठमाडौंको लागि प्रस्थान गर्न्यौ।

काठमाडौं उपत्यकाबाट बाहिर कतै जिल्लाहरूमा भ्रमण गर्दा एक पन्थ दो काज भने भै घुमिफिर गरी त्यहाँको उपासक-उपासिकाहरूसंग छलफल गरी, उनीहरूको मनको चाहना बुझ्दै आउनु मेरो बानी रहीआएको छ, जुन पछिसम्म पनि रहने छ। विशेष गरी सबै क्षेत्रका उपासक-उपासिकाहरू आफ्ना विहारहरूमा एक-एक जना भिक्षु होउन भने इच्छा राख्दछन्, तर हामो नेपालमा दक्ष भिक्षुहरूको संख्यात्मक कमीले गर्दा सो इच्छा पूरा हुन अझै बयाँ लानेछ। नेपालको बुद्ध शासनको उत्तरोत्तर प्रगतिको लागि सबै भिक्षु, श्रामणेर, अनगारिका तथा उपासक-उपासिकाहरूको उत्तिकै सहयोग चाहिन्दै। प्रब्रजित व्यक्तिहरूले काठमाडौं उपत्यकामा मात्र बन्ने बानी त्यागेर बाहिरी जिल्लाहरूमा पनि डुलेर केही जानु र सिकाउनु आवश्यक छ, वा केही दिनका लागि भाएपनि ती विहारहरूमा बसी उपासक-उपासिकाहरूसंग धर्म-साकच्छा गर्नसक्छ बुद्ध धर्म विस्तारै विस्तारै आफ्नो लक्ष्यतर लागि सफलता हासिल गर्न सक्छ भने मेरो विश्वास छ। तसर्थ हामी सबै मिली बुद्ध शासनको लागि केही सहयोग गरौ। सहयोगी सबैलाई मेरो हार्दिक धन्यवाद !

■ ■ ■

May peace and harmony
prevail on the earth, on the
auspicious occasion
of 2549th Buddha Jayanti

Triple Gems Boarding School
Swoyambhu-15, Tel: 4280176

गत अंकमा प्रकाशित यस विज्ञापनमा स्कूलको
नाम अन्यथा पनि गएकोले क्षमाप्रार्थी छौं।
व्यवस्थापक

गोरखामा २५४९ औं बुद्धजयन्ती : एक स्मरण

- डा. लक्ष्मण शाक्य

पृष्ठभूमि

शाक्यमुनि गौतम बुद्धको जन्म, सम्बोधिलाभ तथा महापरिनिर्वाण - त्रिसंयोग दिवस यस वर्ष २५४९ औं बुद्धजयन्ती वैशाखपूर्णिमा २०६२ जेष्ठ ९ गते सोमवारका दिन भव्यताका साथ मनाइयो । भगवान् बुद्धको जन्म आजमन्दा करीव २६०० वर्षअभि नेपालको लुम्बिनी उद्यानमा भएको थियो । ३५ वर्षको उमेरमा बुद्धगयामा दुःखवाट मुक्त हुने सम्पूर्ण ज्ञान प्राप्त गरी सर्वज बुद्धनुभयो र सोही दुःखवाट मुक्त हुने निर्वाणप्राप्तिसम्बन्धी ज्ञान ४५ वर्षसम्म प्रचार गरी ८० वर्षको उमेरमा कुशीनगरमा महापरिनिर्वाण प्राप्त गर्नुभयो । यसीरी वहाँले सर्वप्रथम सारानाथमा धर्मचक्र धुमाएर प्रचार गर्नुभएको धर्मलाई पछि वहाँका अनुयायीहरूले बुद्धधर्म व बौद्धधर्म भनी मानिआए जुन आजको वैज्ञानिक युगमा सर्वव्यापक भैरहेको छ ।

बुद्ध ई.पू. ६२३ तिर जन्मेको र ई.पू. तिर निर्वाण भएको विश्वास गरिन्छ । बुद्धसंवत् बुद्धको निर्वाण अर्थात् मृत्युपछि गणना गरिआएको संवत् हो जुन यसवर्ष २५४९ पुगिसकेको छ ।

हाम्रो देशमा बुद्धजयन्ती राष्ट्रियस्तरमै भव्यताकासाथ मानिआएको धेरै वर्ष भैसकेको छ । आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भुको आह्वानमा वर्षेन बुद्धजयन्ती मूल समारोह समिति गठन गरिन्छ र यो दिन भव्यताकासाथ राष्ट्रियस्तरमा बुद्धजयन्ती मनाउन विभिन्न उपसमितिहरू गठन गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइन्छ । प्रचारप्रसार उपसमितिअन्तर्गत अधिराज्यका विभिन्न स्थानहरूवाट निमन्त्रण आए अनुसार श्रद्धेय मिक्तु, अनगारिका तथा बौद्ध विद्वानहरू पठाउने व्यवस्था पनि गरेको हुन्छ । त्यसैगरी, विभिन्न विहार, गुम्बा, बौद्ध संघसंस्थाहरूलाई कागजको बौद्ध फण्डा, वायूज, पाम्प्लेट, पोप्टर, जेवीपात्रो, बुद्धको तस्वीरलगायतका प्रचारसामग्री निःशुल्क वितरण हुदैआइरहेको छ । यसवर्ष १३ जिल्लामा भिक्षु, अनगारिका तथा बौद्धविद्वान पठाएर तथा अधिराज्यका सयौ विहार, गुम्बा, बौद्ध संघसंस्थाहरूलाई प्रचार सामग्री उपलब्ध गराएर केन्द्रवाट सहभागिता जनाएको देखिन्छन् । यस पक्तिका लेखक आफै पनि गोरखामा श्रामणेर धम्मघोषका साथमा सहभागी हुने अवसर प्राप्त गरेको थियो, जस्को सक्षिप्त संस्मरण यस प्रकार छ ।

गोरखामा बुद्धजयन्ती

गोरखामा जिल्ला वर्तमान नेपालको शाहवशीय राजा द्रव्य शाह,

राम शाह, पृथ्वीनारायण शाहको जन्मस्थल हो । हाल गोरखा दरवार एक ऐतिहासिक धरोहरको रूपमा रानिन्दू भने त्यहाँका स्थानीय जनताहरू गोरखाली सेनाका वासिन्दाको रूपमा पनि परिचित छन् । तामाड, गुरुड, मगर, नेवार, द्वाह्मण आदि जातिहरू गोरखामा वस्थित र गोरखा बौद्ध समाज नामको एक सामाजिक संस्थाको अगुवाइमा यस वर्ष यहाँ २५४९ औं बुद्धजयन्ती धुमधामकासाथ मनाइए ।

गोरखामा २५४९ औं बुद्धजयन्ती मनाउन एक आह्वान पर्चासमेत छ्यापेर प्रचार गरेको थियो । सो पर्चा अनुसार २०६२ जेष्ठ ८ गते सरसफाई कार्यक्रम राखेको थियो भने ९ गते सोमवारका दिन विहान ७ वजे पदेली पोखरीचोकमा भेला भई पञ्चशील धारण गरी बुद्ध भगवान्को प्रतिमासाथ शान्ति पदयात्राको आयोजना गरिएको थियो । प्लेकार्ड, व्यानरका साथ ठूलो संख्यामा भक्तजन, विद्यालयका विद्यार्थी, स्थानीय संघसंस्थाहरूको सहभागिता रहेको सो पदयात्रा ठूलो आँगन पाटेचौर, हास्पिटल, हरमटारी वसपार्क, रोइतेपारी आदि स्थानमा परिक्रमा गरी गुम्बा निर्माण स्थल सति पिपल पुगी बुद्धपूजा, धर्मदेशना तथा सार्वजनिक बौद्ध सभामा परिणत भएको थियो ।

गोरखा बौद्ध समूहका अध्यक्ष मोहनरत्न शाक्यको सभापतित्वमा सम्पन्न उक्त सभामा करीब एक हजारको संख्यामा विभिन्न बौद्ध संघसंस्था र जनजाति संघ, बुद्धिजीवी र प्रशासनिक अङ्गको प्रतिष्ठित व्यक्तिहरूको सहभागिता रहेको थियो । सहभागी सबैले भगवान् बुद्धप्रति भाग्वतिभोर भएर श्रद्धासुमन व्यक्त गरेका थिए । केन्द्रको सहभागिता

यसपालि केन्द्रीय बुद्धजयन्ती समारोह समिति २५४९को तरफाट श्रामणेर धम्मघोष र डा. लक्ष्मण शाक्यले भाग लिनुभएको थियो । वहाँहरू काठमाडौंवाट वसवाट जनुभएको थियो । जस्को भ्रमण खर्च केन्द्र र गोरखा बौद्ध समूहले व्यहोरिदिएको थियो ।

विश्वशान्ति विहार, काठमाडौंका श्रामणेर धम्मघोषले उपस्थित बौद्ध समुदायलाई पञ्चशील प्रदान गर्नुको साथै सारागर्भित शुभकामना मन्त्रव्य व्यक्त गर्नुभयो । त्यस्तै प्रमुख अतिथिको आसनवाट डा. लक्ष्मण शाक्यले सम्बोधन गर्दै वर्तमान समयमा बुद्धको उपदेश निकै सान्दर्भिक र महत्त्वपूर्ण रहेको कुरा उल्लेख गर्दै बुद्ध-धर्म-संघको शरणवाट वर्तमान दुःख, कष्ट, भय र द्रन्दवाट मुक्त पाउन सकिनेमा जोड दिनुभयो ।

बुद्धपूजा र प्रसाद वितरण

बुद्धजयन्तीको दिनमा सामूहिक बुद्धपूजा हुनुको साथै पुष्प, धूप, दीप, नैवेद्य, फलफूल आदिद्वारा श्रद्धाभक्तिपूर्वक बुद्धपूजा गरियो । अत्तमा उपस्थित सबै महानुभावहरूलाई फलफूल र मिठाइ प्रसादको रूपमा वितरण गरिएको थियो ।

निश्कर्ष

दिनभरिनै हृषील्लासकासाथ विविध कार्यक्रम गरी २५४९ओं बुद्धजयन्ती सम्पन्न भए । सो अवसरमा उपस्थित बुद्धिजीवीहरूवीच शुभकामनाको आदानप्रदान तथा विचारको आदानप्रदान गरिए । सोही दिन साँझ पाटीचौरमा अनौपचारिक धर्मदेशना, प्रश्नोत्तर र प्रवचनको कार्यक्रम पनि राखिएको थियो । कार्यक्रममा श्रामणेर धम्मघोषले बुद्धकालीन लोकप्रिय अंगुलिमालको जीवनी सुनाउनुभयो भने डा. लक्षण शाक्यले आफ्नो प्रवचनको क्रममा श्रोतागणवाट आएको प्रश्नमाथि अनुकूल उत्तर दिएर जिजासा मेटाइदिनुभएको थियो । आगामी वर्ष विशेष कार्यक्रमहरू समावेश गरेर २५५०ओं बुद्धजयन्ती अभ्य भव्यताकासाथ मनाउने अठोट गर्दै केन्द्रीय बुद्धजयन्ती समारोह समितिलाई धन्यवादजापन समेत गरिएको थियो ।

पाप कर्म कहिलै नगर्नु ।

पुण्य गर्दै जानु ।

आपनो (मन) चित्तलाई शुन्ध गर्नु

यही नै बुद्धको उपदेश हो ।

विश्व मोटर ट्रेडर्स

ख-२४०८, पुतलिसडक, काठमाडौं, नेपाल ।
फोन नं: ४२२५६२५, ४२४४९७३, फायर्स: ४२२९८५५
ईमेल: vmtautoparts@wlink.com.np

टोयोटा, मित्सुबिसि, निशान, इसुजु, सुजुकी इत्यादि
गाडिका पार्ट्सहरू को लागि सम्पर्क गर्नुहोस् ।

नवीकरण गर्नेबाटे सूचना

यस आनन्दभूमिको वार्षिक ग्राहकको अवधि सकिएका वा सकिनलागेका ग्राहक महानुभावहरूले नवीकरण गर्नहुन हार्दिक अनुरोध गर्दछ ।

नवीकरणको लागि सरपर्क रास्ते स्थान:-

काठमाडौं-आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू/बुद्धजयन्ती समारोह समितिको नगर कार्यालय श्रीघः विहार/श्रीघः ज्ञानमाला भजन, श्रीघः/अ. इन्द्रावती, धर्मकीर्ति विहार/वीणा कंसाकार, महिला बौद्ध समूह/रवि मानन्धर, ज्ञानमाला भजन खल: स्वयम्भू/प्रेमपूर्ण कर्माचार्य, इच्छुमतीटोल, वागबजार नजीको विहारमा, ललितपुर-हेराकाजी सुजिका, नागवहा: काजीलाल डंगोल/राम शाक्य, मणिमण्डप महाविहार, पतको/अ. ज्ञानवती, भास्सरा स्कूल, पूर्णचण्डी, प्रज्ञानन्द स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिक, थैना, भक्तपुर-रामकृष्ण वैद्य, गणेशमान श्रेष्ठ, मुनि विहार/संघरत्न शाक्य, खौमा/तीर्थराज बज्जाचार्य, मिनिवर्स पार्क/सप्तचन्द्र बज्जाचार्य, साकोठा, तुम्बिनी-भिक्षु मैत्री महास्थविर, बुटवल-नरेश बज्जाचार्य/सुश्री विद्यादेवी शाक्य, भेरहवा-सूर्वणमुनि शाक्य, बनेपा-सुनकेशरी श्रेष्ठ, पाल्पा-सर्जु बज्जाचार्य, पोखरा-उत्तममान बुद्धाचार्य, बेनी, म्याग्दी-याम शाक्य, बागलुङ-कुण्डप्रसाद शाक्य, नारायणगढ-शेखर शाक्य, वीरगञ्ज-चक्रवहादुर शाक्य, विराटनगर-मोहनप्रसाद शाक्य, धरान-नीलकुमारी, विद्या शाक्य, धनगढी-प्रेमकुमारी तुलाधर, हेटौडा-गौतमराज शाक्य, पवन शाक्य, गोरखा-मोहनरत्न शाक्य, लमजुङ-विजयवहादुर गुरुङ, वीरेन्दनगर, सुर्वेत-वसन्त थापा मगर, उर्लाबारी, मोरड-मनोज शाक्य

बुद्ध इतिहासका केही पृष्ठहरू :

बुद्ध धर्ममा देखापरेका विकृति र विचलनहरू सम्बन्धमा एक अध्ययन

लेखक: डा. सानुभाइ डंगोल

लेखको उद्देश्य

विश्वमा आज प्रचलित बुद्ध धर्म शाक्यमुनि बुद्धले सम्यक् सम्प्रोधि (बुद्धत्व) लाभ गर्नु भएपछि स्थापना भएको धर्म हो। शाक्यमुनि बुद्धले सम्यक् सम्प्रोधि लाभ गर्नु भएपछि स्थापना भएको यस धर्मले करिव पच्चीस सय वर्षको अन्तरात्मा अनेकौ उकाली ओरालीहरू पार गरेर आफूलाई विश्व धर्मको रूपमा प्रतिष्ठापित गरिसकेको छ। आफूलाई विश्व धर्मको रूपमा प्रतिष्ठापित गर्ने क्रममा बुद्ध धर्म पनि, विश्वका अन्य धर्महरू जस्तै, अनेकौ शाखा र प्रशाखाहरूमा विभाजित हुनपुर्योको छ। यसरी अनेकौ शाखा र प्रशाखामा विभाजित हुने क्रममा यसका कैयन शाखा र प्रशाखाहरूले शाक्यमुनि बुद्धले सिकाएका मूलभूत सिद्धान्तहरूलाई नै तोड मतोड गरी बुद्ध धर्ममै विकृति र विचलन ल्याउने काम गरेका छन् भने केहीले त शाक्यमुनि बुद्धलाई नै बुद्ध धर्मवाट विस्थापित गर्ने काम पनि गरेका छन्। यो कुरा बुद्ध धर्मको विकास सम्बन्धित इतिहासलाई केलाएर हेरिएमा स्पष्ट हुने देखिन्छ। यो लेखको मनसाय बुद्ध धर्मका विभिन्न शाखा प्रशाखा (परम्परा) हरूलाई घोचपेच गर्नु नभई बुद्ध धर्ममा देखापरेका यीनै विकृति र विचलनहरूलाई हटाई बुद्ध धर्मवाट विकृति र विचलनहरूलाई हटाई विशुद्ध रूपमा वचाइराख्न सकियोस् भन्ने उद्देश्यले नै यसरी बौद्ध इतिहासलाई केलाएर हर्न खोजिएको हो। यस कामवाट कही कतै चोट पुगनगएमा लेखको तर्फवाट क्षमा याचना। लेखमा कही कतै त्रुटी देखा परेमा सुकावहरू पठाई शुद्धिकरणको लागि सहयोग गर्नु हुन अनुरोध छ।

बुद्ध धर्ममा पहिलो विचलन

बुद्ध धर्मको इतिहासलाई पल्टाएर हेदा यसमा पहिलो विचलन शाक्यमुनि बुद्ध परिनिर्वाण भएको एक सय वर्षपछि देखा पर्दछ। स्थविरवाद साहित्यको चुलबगाङ्का उल्लेख भए अनुसार त्यस बेला बुद्ध धर्मको मूलभूत सिद्धान्त स्थविरवाद (Theravada) लाई जीवन पद्धतिको रूपमा अपनाउरहेका

वैशाली राज्यस्थित बज्जी जनपदका केही भिक्षुहरूले निम्नलिखित दशवटा कुराहरूलाई अपनाएर भिक्षु विनय¹ तोडने काम गरिरहेका थिए:

- १) सिगिलोनकप्प अर्थात् सिंगमा नुन राखेर लैजाने परम्परा। यो परम्परा खाना संग्रह गर्ने नपाउने भन्ने पार्चितिय नियम ३० को विपरित छ।
 - २) व्यागुलकप्प अर्थात् छाया दुई अगुल लामो देखिएसम्म भोजन गर्ने परम्परा। यो परम्परा मध्याह्नपछि खाना खान नमिल्ने भन्ने पार्चितिय नियम ३७ को विपरित छ।
 - ३) गामन्तरोकप्प अर्थात् अर्को गाउँमा गएर त्यही दिन दोश्रो पटक पनि भोजन गर्ने परम्परा। वढी भोजन गर्न नमिल्ने पार्चितिय नियम ३५ लाई यसले तोडने काम गर्दछ।
 - ४) आवासकप्प अर्थात् एउटै सीमा क्षेत्र भित्रका भिक्षुहरूले सीमा क्षेत्रभित्र छुटै भवनहरूमा वसी उपोसथ समारोह गर्ने परम्परा। यसले सीमा क्षेत्र भित्रको आवास सम्बन्ध नियमलाई उल्लंघन गर्दछ।
 - ५) अनुमतिकप्प अर्थात् कुनै काम (पवारणा) गरिसकेपछि यसको लागि अनुमति लिने परम्परा। यसले पनि भिक्षु विनयलाई तोडने काम गर्दछ।
 - ६) अद्वित्नकप्प अर्थात् परम्परागत अभ्यासलाई नजीरको रूपमा ग्रहण गर्ने। यो पनि माथिकै वर्गिकरण भित्र पद्धति।
 - ७) अमठितकप्प अर्थात् खानापछि दही जम्न नपाएको दृग्लाई पिउने परम्परा। यो परम्पराले धेरै भोजन गर्न नमिल्ने भन्ने पार्चितिय नियम ३५ लाई उल्लंघन गर्दछ।
 - ८) जलोगिकप्प अर्थात् ताडि पिउने परम्परा। यो परम्परा सुरापान गर्न नमिल्ने भन्ने पार्चितिय नियम ४१ को विपरित छ।
 - ९) अदसकनिसीदनकप्प अर्थात् किनारा नभएको लम्पट प्रयोग गर्ने परम्परा। किनारा नभएको लम्पटलाई प्रयोग गर्न नमिल्ने भन्ने पार्चितिय नियम ८९ को विपरित यो परम्परा रहेको छ।
 - १०) जातरूपटिकप्प अर्थात् निस्सगीय पार्चितिय नियम १८ ले निषेध गरेको विपरित सुन चांदीलाई ग्रहण गर्ने।²
- बज्जी जनपदका भिक्षुहरूद्वारा जीवनपद्धतिको रूपमा अपनाइएका यी कुराहरू भिक्षु विनय (नियम) विपरित देखापरेको कारण बुद्ध धर्मलाई विशुद्ध रूपमा वचाई राख्ने उद्देश्यले सातसय स्थविरवादी भिक्षुहरूले वैशाली राज्यको बालुकाराममा भिक्षु

¹ आज शाक्यमुनि बुद्धको मूलभूत सिद्धान्त स्थविरवाद (Theravada) मा जोड दिने भिक्षुहरूवाट पनि आज आएर यी नियमहरूको गम्भीर पालना गरेको पाइदैन।

² B. Jinananda, "Four Buddhist Councils", **2500 Years of Buddhism** (edited by Prof. P.V. Bapat), New Delhi, Ministry of Information and Broadcasting), p. 37,

रेवत महास्थविरको अध्यक्षतामा दोश्रो संगायना सम्पन्न गरे । शाक्यमुनि बुद्ध परिनिर्वाण हुनुभएको एक सय वर्षपछि मगधका राजा कालाशोकको संरक्षणमा सम्पन्न भएको यस संगायनाले यी दशवटा भिक्षु नियमहरू तोडेको अभियोगमा वज्जी जनपदका भिक्षुहरूलाई भिक्षु संघवाट निकाला गरे पनि ।

बुद्ध धर्मको विभाजन र महासाधिक सम्प्रदायको सिद्धान्त

दोश्रो संगायनावाट निकालिएका वज्जी जनपदका भिक्षुहरूले मण्डली भन्ने राजाको संरक्षणमा कोशास्त्रिमा गएर भिक्षु महादेव महास्थविरको अध्यक्षतामा वेगले संगायना गरे । दश हजार भिक्षुहरू सम्मिलित भएको संगायना हुदा यसमा भाग लिने भिक्षुहरूलाई महासाधिक भनियो । यसै वेलादेखि बुद्ध धर्म स्थविरवाद र महासाधिक गरी दुइ भागमा विभाजित भए पनि । महासाधिक भिक्षुहरूले स्थविरवादको विरोधमा महावस्तु भन्ने विनय ग्रन्थ तयार पारी शाक्यमुनि बुद्धलाई मानुसी व्यक्तिऽवाट लोकोत्तर व्यक्तिऽवको रूपमा प्रस्तुत गरे । यस सम्बन्धमा श्री अनुकल चन्द्र वनजीका शब्दहरू यस प्रकार छन्:

"According to them the Buddhas are **lokottara** (supra-mundane); they have no **sasrava dharmas** (defiled elements); their bodies, their length of life and their powers are unlimited; they neither sleep or dream; they are self-possessed and always in a state of **samadhi** (meditation); they do not preach by name; they understand everything in a moment (**ekaksanika-citta**); until they attain **parinirvana**, the Buddhas possess **ksayajnana** (knowledge of decay) and **anutpadajnana** (knowledge of non-origination).

... Thus the Mahasanghikas conceived of the Buddhas **docetically** and gave rise to the conception of the Bodhisattvas." अर्थात्

"उनीहरूको भनाइ अनुसार बुद्धहरू लोकोत्तर हुन, उनीहरूमा सास्वत धर्म हुँदैनन्, उनीहरूको शरीर, जीवन अवधि र शक्ति अपरिमित हुन्छन्, उनीहरू न त सुन्छन् न त स्वन देख्दछन्, उनीहरू आत्मकेन्द्रीत भएर सधै समाधिमा लीन रहन्छन्, उनीहरू कुनै कुरा सिकाउँदैनन्, उनीहरू एकै क्षणमा (एक क्षणिक चित्त) सबकुरा वृभद्र्घन्, परिनिर्वाण नभएसम्म बुद्धहरूमा क्षय ज्ञान र अनुत्पाद ज्ञान रहन्छन्, ... यस प्रकार उनीहरूले

बुद्धहरूलाई उच्च स्थान दिए जसले गदां वोधिसत्त्व सम्बन्धी अवधारणाको विकास भयो ।"³

यसै क्रममा उनीहरूले शाक्यमुनि बुद्धसहित सम्पूर्ण बुद्धहरू आमा वृद्धाको कोखवाट नभइ आफसे आफ अथवा उपपादुक हिसावले जन्मने कुरालाई पनि वर्णन गर्न पुगे । यस सन्दर्भमा श्री वनजी पुनः थप्नु हुन्छ:

"According to them, the Bodhisattvas are also supra-mundane, and do not pass through the four embryonic stages of ordinary beings. They enter their mother's wombs in the form of white elephants and come out of the wombs from right side. They never experience feelings of lust (**kama**), malevolence (**vyapada**) or injury (**vihimsa**). For the benefit of all classes of sentient beings, they are born of their own free will in any form of existence they choose. All these conceptions led to defecation of the Buddhas and Bodhisattvas."⁴ अर्थात्

"उनीहरूका भनाइ अनुसार वोधिसत्त्वहरू पनि लोकोत्तर हुन्छन् र उनीहरू सामान्य जीवहरू जस्तै चार प्रकारका गर्भवस्थावाट जन्मदैनन् । उनीहरू सेतो हातीको रूपमा आमाको गर्भमा प्रवेश गर्दछन् र दाहिने तर्फ भएर गर्भवाट निकल्न्छन् । उनीहरूमा काम, व्यापाद र विहिसाको भावना हुँदैनन् । सबै वर्गका जीवित प्राणीहरूको भलाईको लागि, उनीहरूले आफूले चाहे जस्तो जीवको रूप धारण गरेर जन्मन्छन् यी अवधारणहरूले बुद्ध र वोधिसत्त्वहरूलाई विशुद्ध पार्ने काम गरेका छन् ।"

यस्तै वोधिसत्त्व चर्या पालन गर्ने सिलसिलामा बुद्ध हुने व्यक्तिले उपलब्ध गर्ने दशभूमिहरूको विस्तृत वर्णन पनि महावस्तुले पहिलो पटक गरेका छन् । महावस्तुले वर्णन गरेका दशभूमिहरू यस प्रकार छन्: (क) दुरारोहा, (ख) बद्धमाना, (ग) पुष्पमण्डिता, (घ) रुचिरा, (ङ.) चित्तविस्तार, (च) रूपवती, (छ) दुर्ज्या, (ज) जन्मनिदेश, (झ) यौवराज, र (य) अभिषेक । यसरी बुद्ध पुरुप या भनौ शाक्यमुनि बुद्धलाई लोकोत्तर व्यक्तिहरूको रूपमा प्रस्तुत गरिसकेपछि महासाधिक भिक्षुहरू, विशेष गरेर भिक्षु महादेव महास्थविरका शिष्यहरूले, स्थविरवाद परम्पराको अन्तिम लक्ष्य अहंत पदलाई निचा देखाउन यस पदको विरोधमा विभिन्न विभेदहरू पनि उठाए ।

क्रमशः.....

³ Anukul Chandra Banerjee, "The Mahasanghikas", 2500 Years of Buddhism (edited by Prof. P.V. Bapat), New Delhi, Ministry of Information and Broadcasting), pp. 100-101

⁴ Ibid, p. 101

परियतिशिक्षा विगतदेखि वर्तमानसम्म

लेखक:-भिक्षु पञ्चामूर्ति

हाल-बैंकक

सिद्धार्थ राजकुमारले बोधज्ञान प्राप्त गर्नु भएपछि सर्वप्रथम पंचवर्गीय ब्राह्मणहरूलाई उपदेश दिनु भएको थियो, जुन ती ब्राह्मणहरूले बोध गरी बुद्धसमझ एही भिखुभावद्वारा पूर्ण भिक्षुत्व ग्रहण गर्नुभएको थियो । तत्पश्चात् बुद्ध आफै पनि गाउँ तथा शहरमा जानुभई धर्मदेशना गर्नुका साथै आफ्ना शिष्यहरूलाई पनि गाउँ, शहरमा गई बहुजन-कित बहुजन सुखका लागि “चरथ भिक्खुवे चारिकं बहुजन हिताय बहुजन सुखाय....” धर्मदेशना गर्न आज्ञा हुनुभएको थियो । स्वयं बुद्धले पनि ४५ वर्षसम्म गाउँ तथा शहरमा चारिका गर्नुहुँदै देशना गर्नुभएका धर्मस्कन्धहरू ८४,००० छन् । जसलाई नवाङ्ग सत्युसासना अर्थात् बुद्धको नवाङ्ग धर्म भनिछ । जुन बुद्ध वा भिक्षु वा भिक्षुपीहरूको समुपस्थितिमा श्रवण गरेर अध्ययन गर्नु पनि स्थिति थियो बुद्धकालीन समयमा । ती सबै उपदेश वा शिक्षालाई परियतिको रूपमा भिक्षु तथा गृहस्थीहरूले अध्ययन अध्यापन अध्योपरान्त गर्दै आइरहेका छन् ।

बौद्ध ग्रन्थमा “परियति” लाई यसरी व्याख्या गरिएको छ ।

1. Skill or accomplishment, particularly in the study of the scriptures 2. The scriptural corpus itself and by extension the dharma of teachings of Buddhism.

साथै पाली अंग्रेजी शब्दकोषमा “Parioatti” लाई accomplishment in the scriptures, study (learning by heart) of the holy text² जुन बुद्धवचनहरू त्यस समय सबै मौखिक रूपमा अध्ययन अध्यापन गर्नुपर्ने थियो ।

बौद्ध ग्रन्थमा परियतिलाई तीन खण्डमा विभाजित गरेको देखिन्छ । “तीसु पिटकेसु तिविधो परियतिभेदो” जुन परियति, पटिपति र पटिवेद हुन् ।

परियति भन्नाले अध्ययन अध्यापन गर्नु, पटिपति भन्नाले अध्ययन अध्यापन गरेकोलाई अभ्यास गर्नु वा व्यवहारमा उतार्नु र पटिवेद भन्नाले जुन अभ्यास गरेको हो त्यसको फल प्राप्त गर्नु हो वा बोध गर्नु हो । तसर्थं परियति एउटा सारा बुद्धवचन बोध गरिलिने माध्यम हो भन्नु अत्योक्ति नहोला । विना परियति जे हामी अध्ययन गर्दौ त्यो सबै मौलिकतावाट टाढा हुन सक्छ वा गलत हुनसक्छ । जुन गलत अभ्यासावाट फल पाउँदौ, त्यो ठीक हुन सक्दैन । त्यसकारण जहाँ परियति हुदैन त्यहाँ पटिपति र पटिवेद सही तरिकाले अभ्यास र ज्ञान बोध गरिएको हुदैन ।

हुन त ज्ञान प्राप्त हुने नै परियति हो जुन अध्ययन गर्दौ अभ्यासको लागि । जब हामी बुद्धवचन सही तरिकाले अध्ययन वा परियति गर्दौ यही नै सही अभ्यासको लागि पथप्रदर्शक हुन्छ ।

भने यही नै निर्वाणपथमा पुगनको लागि सजिलो र सही मार्ग हुनेछ ।

प्राचीन समयमा ब्राह्मण शिक्षा परम्परा नै सबभन्दा पुरानो थियो । जुन वैदिक शिक्षाको रूपमा मानिछ । “The Brahmanical system is the most ancient its educational tradition, dating back to the vedic age and followed in this country up to the present, is essentially based on an individual teacher with this small group of disciples and pupils the gugugrha (the teacher's house as it is term)³ उपरोक्त भनाइ अनुसार प्राचीन समयमा शिक्षित विद्यार्थीहरू आफ्नो गुरुको घरमा शिक्षा हासिल गर्दियो । सायद त्यो वर्ण व्यवस्थाले गर्दा हुन सक्छ । किनकि तत्कालिन समाजमा वर्ण व्यवस्थाको बोलावाला वढी थियो । जसमा ब्राह्मणहरूको वाहुल्यता हरेक क्षेत्रमा देखिन्थ्ये भने महिलाहरूको भूमिका प्रायः शून्यप्रायः रह्यो । तसर्थं मनुस्मृतिमा उल्लेखित छ कि-

अध्ययनं मध्ययनं यजनं याजनं तथा - दानं प्रतिग्राहनां ब्राह्मणमाकल्पयत ॥

अध्ययन-अध्यापन, यज तथा दानादि धर्मकर्मादि कार्यहरू ब्राह्मणहरूलाई मात्र सीमित रह्यो ।

बौद्ध शिक्षा ती ब्राह्मण शिक्षा भन्दा भिन्न थियो । सर्वप्रथमतः बौद्ध शिक्षा वेदमा आधारित थिएन अर्थात् केही सीमित व्यक्तिहरूको लागि मात्र नभई सारा व्यक्ति अर्थात् जातभात तथा वर्णभेदलाई प्राथमिकता नदिई सारा प्राणीहरू जो सत्यको खोजिमा हिँडेका छन् ती सबैलाई खुला रहेको देखिन्छ । अर्को अर्थमा भन्ने हो भने बौद्ध शिक्षा जातभात वर्णभेद तथा कुनै पनि ओहादालाई समेत नहेरी प्रदान गरिएको देखिन्छ ।

प्राचीन समयमा शिक्षालाई पाँच भागमा विभाजित गरेको देखिन्छ । जुन अध्यात्म विद्या, हेतु विद्या, शब्द विद्या, चिकित्सा विद्या र शिल्पशास्त्र विद्या हुन् । जसले यी विद्या हासिल गरेको हुन्छ ऊ पण्डित कहलाइन्थ्यो ।

त्यसै आधुनिक समयमा आएर शिक्षालाई चार भागमा विभाजित गरेर अध्ययन गरेको देखिन्छ । Family Education (परिवारिक शिक्षा) -पञ्चशीलमा आधारित भएर पारिवारिक रूपमा अध्ययन गर्ने । Formal Education (औपचारिक शिक्षा) - रामो नराम्रोलाई बुझेर अध्ययन गर्ने शिक्षा, Social Education (सामाजिक शिक्षा) - सामाजिक दृष्टिकोणमा आधारित भएर अध्ययन गर्ने, र Religious Education (धार्मिक शिक्षा) - धार्मिक रूपमा अध्ययन गरी आध्यात्मिक रूपमा उच्च तहमा पुग्ने ।

तर बौद्ध शिक्षालाई मुख्यतया दुई भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ । जस्तो कि ग्रन्थ धुर र विपस्सना धुर । बुद्धद्वारा देखित सारा धर्मलाई यी धरको रूपमा तत्कालिन समयदेखि आजसम्म बौद्धहरूले अध्ययन तथा अभ्यास गरेर आएका छन् । तथापि बुद्धले विना कारण कसैलाई त्यातिकै धर्मदेशना गरेको देखिदैन किनकि “नानत्त सञ्चाना नानत्त काय” हरेक प्राणीमा वोध गर्न सक्ने क्षमता समान नम्बए जस्तै शारिरिक बनौट पनि समान छैन्न तसर्थ वहालै स्रोताहरूलाई मध्य नजर गर्नुभई अवस्था अनुसार, समय अनुसार तथा व्यक्ति अनुसार आनुपूर्विं कथाको रूपमा देशना गर्नुभएको थियो । जुन दानकथा, श्रीलकथा, स्वर्गकथा, कामादिभवकथा र नैष्कर्मणको आनिशंस देशना गर्नुभई वोध गर्गाउनुभएको थियो । बुद्धकालीन समयमा परियति शिक्षा प्रदान गरेको सत्यज्ञान गर्नसक्ने अर्थात् निर्बाणमार्गमा पुग्नसक्नेलाई वा पुग्नको लागि देखिन्छ, तापनि आधुनिक परियति शिक्षा भिन्नै अर्थमा सचालन हुदैआएको देखिन्छ । जस्तो कि धर्म स्कूलको रूपमा अर्थात् बौद्ध धर्म सम्बन्धि कही जान प्रदान गर्ने उद्देश्य लिएर गरेको देखिन्छ । ओजकल सचालन हुदै आइरहेको परियति शिक्षाको शुरुआत England लाई मान्न सकिन्छ । किनकि त्यस समाज वैज्ञानिक तथा यान्त्रिक रूपमा विकसित हुदै जादा त्यहाका मान्डेहरूमा पनि समयको अभावमा व्यस्त हुन थाल्यो । जस्तो परिणाम स्वरूप पारिवारिक भेटघाटलाई समेत दूर बनाइ दियो भने धार्मिक गतिविधि त परे जाओस् । त्यस समस्यालाई हल गर्न Sunday Missionary Education Centre को सूत्रपात भयो त्यहाँ । हुन त शुरुवातमा यो शिक्षा पढ्ने र पढाउने कार्यको लागि सचालन गरेको भए तापनि पछि गएर यसको उद्देश्यमा पूर्णतः परिवर्तन भई धार्मिक शिक्षाले ठाउं लियो । जुन Sunday Missionary Religious School को रूपमा विकसित गर्न पुर्यो ।

श्रीलका विटिसहरूको अधीनमा रहेको समयमा धेरै जसो स्कूलहरू Christian Missionary को अधीनमा सचालन हुदै रहयो । जसको लागि विटिस सरकार र Public Missionary Fund वाट सहयोग गरिरहै रहयो । जसले गर्दा श्रीलकाली जनताहरू आफ्नो कलाकृति, संस्कृति तथा बुद्धधर्मको अध्ययन-अध्यापन तथा अभ्यासबाट बचित हुदै गयो । यसैताका अर्थात् १८ औं शताब्दिमा, सन् १८८० मा Henry Steel Olcott श्रीलका आइपुर्यो र ती समस्याहरूलाई सुल्काउन उसले Sunday Buddhist School को थालनी गर्नुभयो । तसर्थ श्रीलकाली Sunday Buddhist School को जन्मदाताको रूपमा Henry Steel Olcott लाई मान्न सकिन्छ । हालसम्म पनि त्यो “दहम पासल” अर्थात् Sunday Buddhist Dhamma School को रूपमा प्रत्येक विहारमा हरेक शनिवार तथा आइतवारका दिन सचालन भइरहेको जो कोही श्रीलका जनेहरूले अबलोकन गर्न

सकिन्छ भने त्यहांको सरकारले पनि यसको विकास तथा उत्थानको लागि आवश्यक सहयोग पुऱ्याउदै आइरहेको छ । यो ईत्याण्डको परियति शिक्षा अर्थात् Sunday Buddhist Dhamma School को शुरुआत श्रीलकालीको अनुसरण गरेर संचालन गरेको देखिन्छ । Wat Mahadhat विहाराधिपति तथा २nd President of the council of MCU, Bangkok को भिक्षु विमोनलाधम्म श्रीलकालीको भ्रमणमा जांदा त्यहाँ संचालित परियति शिक्षावाट प्रभावित हुनुभयो । आफ्नो श्रीलकाली भ्रमण पश्चात् वैकक फर्केर त्यसको अनुकरण गरी बुद्धसबत् २५०९ मा Sunday Buddhist Dhamma School संचालन गरेको देखिन्छ । जुन शिक्षा १२ वर्षको कोसां ग्रहेको छ ।

नेपालमा धेरवाद बुद्धधर्मको पुनर्जागरण पश्चात् अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको स्थापना सन् १९५१ मा वैधानिक रूपमा भएको थियो र विभिन्न बौद्ध गतिविधिहरू पनि सुचारू रूपमा संचालन हुदै गाइरहेको देखिन्छ । तर पनि बौद्ध भिक्षुहरू अनगारिकाहरू विदेशिएर बौद्ध धर्मको अध्ययन-अध्यापन गर्ने क्रम भने जारी नै रह्यो । जो विदेशमा अध्ययन गरेर फर्केका छन् तीनीहरूले नेपालमा बुद्धधर्म प्रचार-प्रसार गर्ने टेवा दिई आएका थिए । यसै क्रममा भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर पनि विमाको टाउं पाउक च्याउं विहारमा वस्तु भएर बुद्ध धर्मको जान हासिल गर्नु भएको थियो । जहाँ परियति शिक्षाको केन्द्र हुनुका साथै श्रामणेर भिक्षु तथा अनगारिकाहरूलाई परियति सद्व्यपालक भन्ने उपाधि परीक्षा दिने व्यवस्था रहेको थियो । जुन बुद्धघोष महास्थविरले पनि दिन भएको थियो । आफ्नो अध्ययन पश्चात् उहाँ नेपाल फर्किनु भयो ।

सन् १९६२ मा उहाँ नुवाकोट जिल्लाको विशुलीवजारमा अवस्थित सुगतपुर विहारमा वापांवास वस्तु भएको थियो । यसै क्रममा प्रत्येक दिन विहारमा उपस्थित उपासक उपासिकाहरूलाई धर्मदेशना गर्नुहुन्यो । उपासक उपासिकाहरूको रुचिलाई मध्यनजर राख्नुभई सानो बौद्ध कक्षा संचालनको थालनी गर्नुभयो । जसमा लिखित तथा मौखिक रूपमा परीक्षा दिने व्यवस्था गर्नुभएको थियो ।

यसरी विशुलीमा अवस्थित सुगतपुर विहारमा सानो अंकुरको रूपमा वीजारोपण गरिएको परियति शिक्षाले काठमाडौंमा आएर ढूलो वृक्षको रूपमा अर्थात् नेपाल बौद्ध परियति शिक्षाको रूपमा विकसित हुने अवस्था प्राप्त गर्यो । किनकि बौद्ध परियति शिक्षा वैधानिक रूपमा अखिल नेपाल भिक्षु महासंघलाई हस्तान्तरण गरिएको थियो । जुन तत्कालिन आखिल नेपाल भिक्षु महासंघका अध्यक्ष भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरको ६४ औं जन्मदिनको उपलक्ष्यमा तथा २५०७ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा विहान ८,४५ मा पहिलो कक्षा संचालन गरियो । जुन रेडियो नेपाल, दिराइजिंग नेपाल आदिले समाचार प्रसारण गरेको थियो । जुन

नेपाली वौद्धहरूको लागि अत्यन्त महत्वपूर्णको खबर रहन गयो ।

हाल यस परियति शिक्षा प्रारम्भ देखि कोविदसम्म १० वर्षे कोर्पको अध्ययन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ भने कोविद उत्तीर्ण भएकाहरूलाई उपाधि प्रदान गर्ने व्यवस्था रहेको देखिन्छ, साथै यस परियति शिक्षा नेपाल अधिराज्यभर ३२ वटामन्त्रा बढी केन्द्रहरू संचालनमा रहेको देखिन्छ भने कुनै-कुनै जिल्लाहरूले नयाँ केन्द्रहरूको संचालनार्थ आवेदन दिएको पाइयो । हालसम्म पनि यो शिक्षा नेवार समुदायको मात्र बढि मात्रामा रहेको पाइन्छ । कुनै पनि वस्तु कुनै समुदायको लागि मात्र सीमित हुन् नै त्यसको विकास गतिलाई मन्द पार्नु हो भन्नुमा अत्येक्ति नहोला । हुन त सीमित साधन र स्रोत परिचालन गरी नेवार भिक्षुहरू तथा विद्वानहरूद्वारा लिखित तथा अनुदित ग्रन्थहरू नै यसको पाठ्यपुस्तकको रूपमा रहेको देखिन्छ तापनि हाल आएर बहुसंख्यक पुस्तकहरू नेपाली भाषा तथा अन्य भाषामा पनि रूपान्तरित भएको हर्षको कुरा हो । तर अफसोचको कुरा के छ भने हरेक केन्द्रमा आर्थिक स्रोतको अभाव टड़कारो रूपमा खडकिएको देखिन्छ भने प्रायः जसो शिक्षक-शिक्षिकाहरूको तर्फबाट पारिश्रमिकको आवाज आउनु अफसोचको कुरा हुन पुगेको छ । एकतिर नेपाली वौद्धहरूले Christian Missionary को जागरणलाई खेल्नुका साथै नेपाल सरकारको अनुदार व्यवहारलाई पनि भोग्नु परिहरेको तीतो सत्य हामी सामु ताजै छ । यस्तो परिस्थितिमा पारिश्रमिकको भाग गर्नु कठिको औचित्य छ विचारणीय छ ।

जे-जस्तो भए तापनि यस नेपाल वौद्ध परियति शिक्षाको माग तथा प्रसिद्धिले यो सिद्ध भएको छ कि नेपालीदाताहरू,

स्वयंसेवक कल्याणमित्रहरू तथा भिक्षु, अनगारिकाहरूको देन यसमा असीमित र प्रशंसनीय रहेको छ । यसलाई निरन्तर रूपमा अगाडि बढाउन सीमित स्रोत साधनलाई व्यवस्थित रूपमा परिचालन गरी प्रत्येक विहारमा यसको अनिवार्य रूपमा कक्षा संचालन गर्नुपर्ने अपरिहार्यता देखिन आएको छ । वौद्ध विहारलाई प्राथमिकता दिएर यसको संचालन पनि बढि से बढि विहारहरूमा भिक्षु-अनगारिकाहरूको समुपस्थितिमा संचालन गर्न पाए यसले सुनमा सुगन्ध थपे सरी हुनेछ भने जसले गर्दा पारिश्रमिकको आवाज पनि गौण भएर जानेमा शका नहला । त्यसको लागि केही सुझाव यहाँ उल्लेख गर्न चाहन्छ ।

क) प्रत्येक विहारहरूमा अनिवार्य रूपमा परियति शिक्षाको संचालन गर्न लगाउने ।

ख) भिक्षु तथा अनगारिकाहरू यसको संचालन गर्न अग्रसर हुने ।

ग) पारिश्रमिक भन्दा शिक्षक-शिक्षिकाहरू तथा स्वयं सेवकहरूलाई उचित कदर गर्ने ।

घ) प्रधान केन्द्रले केन्द्रहरूलाई पाठ्यपुस्तकहरू निशुल्क प्रदान गर्ने ।

ड) केन्द्रहरूवीच आपसमा अन्तर्किया गर्ने ।

1. Damien Keown, **Dictionary of Buddhism**, (London Oxford University Press, 2003) P. 213

2. T. W. Rhys Davids and William Sted, ed., **Pali-English Dictionary**, (Oxford: PTS, 1966, P. 432

3. P. V. Bapat ed. **2500 years of Buddhism**, New Delhi, Government of India, 1977, p. 156

आजीवन ग्राहक महानुभावहरूलाई विशेष अनुरोध

गत ३२ वर्षदेखि यस आनन्दकटी विहार, स्वयम्भूवाट प्रकाशित हुई आइरहेको आनन्दभूमि मासिकका आजीवन ग्राहकहरूलाई विभिन्न कारणवश नियमित रूपमा उपलब्ध गराउन नसकेकोमा क्षमाप्रार्थी छ्याँ । यसलाई अभ परिमार्जित रूप दिएर अधिराज्यव्यापी र विभिन्न मिवराष्ट्रमा समेत पृथ्वीउने लक्ष्यलाई साकार पार्न र आजीवन ग्राहकहरूलाई पनि नियमित उपलब्ध गराउनको लागि यहाँवाट पनि सहयोगको अपेक्षा राख्दछौं । यसलाई तपाईंवाट निम्नानुसार सहयोग गर्न सक्नु हुन्छ ।

१) सकदो आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराएर ।

२) आफ्नो तर्फबाट सकेसम्म ४-५ जना ग्राहक बनाइ दिएर ।

३) आफ्नो परिचयमा रहेका विभिन्न उद्योग, व्यापारिक प्रतिस्थान, साहु महाजनहरूबाट विज्ञापन उपलब्ध गराएर ।

४) आफुलाई जानकारी भएका विभिन्न बौद्ध गतिविधिहरू यसमा समाचार प्रकाशनार्थ उपलब्ध गराएर ।

५) यसलाई अभ बढि पठनीय र रोचक बनाउनको लागि आवश्यक सुझाव दिएर ।

यसको वितरण व्यवस्था चुस्त दुरुस्त बनाउनको लागि ग्राहकको व्यवस्था निम्न वमोजिम गरिएको छ-

क) नजिकको विहार वा तपाईंको घर, पसलबाट प्राप्त गर्नेलाई वार्षिक रु. १५०/-, र दुई वर्षको रु. २५५/-

ख) आपैं घरमा प्राप्त गर्नेलाई वार्षिक रु. १७५/- र दुई वर्षको रु. ३५५/-

नेपालको पहिलो वौद्ध मासिकलाई चिरस्थायी बनाउनको लागि सकदो सहयोग गर्नु भई बुद्धधर्म प्रचारप्रसारमा टेवा पुर्याउनु हुनेछ । धन्यवाद ।

व्यवस्थापक

हत्या हिंसा हत्या हिंसा

पानीको मुहानमा रगतको मुहान भेटिदैछ
फूल फुल्ने ठाउँमा गोलि र बारुद भेटिदैछ
पानीले मुच्छने धर्तीमा रगतले मुच्छएको छ
के भन्दै होलान् धर्तीमाताले
के गरी ल्याउने देशमा शान्ति

२०६० साल चैत सात गते भएको भिडन्त
सम्भिर्दा आजै जस्तो लाग्छ ।
कति मरे सेना कति मरे जनता
फेरिदैछ आज नेपालको मुहार

लुम्बिनी हो भगवान गौतम बुद्धको जन्म
कति सुन्दर ठाउँ रहेछ
आज त्यही ठाउँमा रगतको
मुहान भेटिदैछ

त्यहि ठाउँमा जन्मे चार वीर पुरुषहरू
त्यहि ठाउँमा जन्मे भगवान् गौतम बुद्ध
त्यही ठाउँमा भडाराछ अशान्ति
के गरी ल्याउने देशमा शान्ति ।

नाम- सुस्मिता पुन (मगर)

कक्षा- आठ (८)

श्री बेनी प्रस्तावित

सामुदायिक माध्यमिक विद्यालय

बेनी, म्यार्गी (वीरेन्द्रचोक)

बुद्ध

सिद्धार्थ गौतम त्यागी भएकोले
गौतम बुद्ध कहलाएर बाँचे
शान्तिको स्रोत र दूत रहेकोले
विश्वको तारा भएर प्रकाशमा हाँसे ।

बुद्धका बुढा वावु को थिए
छोरा उनका कहाँ गए
छैन यहाँ कसैलाई पनि
तर इतिहास इतिहास नै भए ।

विश्व शान्तिका अग्रगामी
महात्मा गौतम बुद्ध नै भए
इसा, कन्फुसियस, गान्धी आदिभन्दा अधि
शान्ति सन्देश फिँजाइ अमर भएर गए ।

अन्जु महर्जन

कक्षा- ४

अमृत बौद्ध परियति केन्द्र आनन्दकुटी विहार

विद्यार्थी भाइबहिनीहरूको लेख, निवन्ध, कविता
समाविष्ट यस बालस्तम्भमा प्रकाशनको लागि
विद्यालयका शिक्षकहरूले आफ्ना विद्यार्थीहरूलाई
बुद्धधर्म, संस्कृति, इतिहाससम्बन्धी लेख, कविता,
निवन्ध लेख्न लगाएर यस मासिकमा पठाइ दिनु
हुन अनुरोध गर्दछ ।

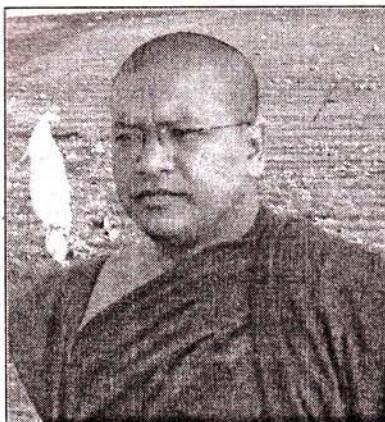
आनन्दकुटी

पोस्ट बक्स : ३००७, आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू

फोन : ४२७९४२०, फ्याक्स : ४२२८०९७

ई-मेल : anandkuti@mail.com.np

Updated Theravada Records in Present Nepal

Kondanya, Kathmandu
Buddha Vihara Bhrikutimandapa

Six decades after the revival of Theravada Buddhism in Nepal, there are at present 28 Theravada Viharas in Kathmandu, 19 in Lalitpur, 4 in Bhaktapur and 44 also outside the valley, included all 96. Now Nepal has 303 Bhikkus and Samaneras Sangha Members. For the Sanghanayaka, after the great demise of late Sanghanayaka Ven. Aniruddha Mahathera; Ven. Subodhananda Mahathera has been succeeded and felicitated, and for Sanghaupanayaka, Ven. Buddhaghosh Mahathera too. At present time, Ven. Bhikkhu Kumara Kassapa Mahathera a Chairperson of All Nepal Bhikshu Association. Likewise there are 135 Anagarikas (Nuns), the eldest of them being the Nun Ratna Manjari, and Anagarika Dhammadvati is Chairperson of Nun Association, Nepal. Venerable Ashwaghosh, Kumara Kassapa, Jnanapurnik and Anagarika Dhammadvati are the leading figures of Theravada Buddhism in Nepal now. Here we have a Vishwashanti Buddha Shikshalaya at Vishwashanti Vihara, where teen aged Samaneras, Bhikkhus and Anagarikas- all includes 42 have been studying Buddhism. There are 170 novices and monks, 27 nuns, all included 197 are studying in countries such as Sri Lanka, Thailand, Myanmar and so on. Now at the present context of Nepal, we have 438 Nepalese Bhikkhus, Samaneras and Anagarikas all included accept foreign countries.

Bhikkhus, Samaneras, Anagarikas, Viharas and related Buddhist Associations are given below which are in existence at present time.

Bhikkhus and Samaneras (303):

1. **Abhinava Buddha Vihara, Lumbini.**
 - 1) Bhikkhu Vimalananda Mahathera.
 - 2) Samanera Sunanda.
2. **Anandakut Vihara, Swayambhoo, Kathmandu.**
 - 1) Bhikkhu Kumara Kassapa Mahathera,
 - 2) Bhikkhu Dharmamurti,

in Lalitpur, 4 in

3) Samanera Kondanya

4) S. Prajnaratna

5) S. Asoka

6) S. Kuimjeeva

7) S. Assaji

3. Baudha Samaskrita Vihara, Bhaktapur.

1) Bhikkhu Dharmashobhana Mahathera.

4. Bodhicharya Vihara, Banepa.

1) Bhikkhu Bodhisena Mahathera,

2) Samanera Bodhideepa.

5. Buddha Vihara, Bhrikuti Mandap, Kathmandu.

1) Bhikkhu Kondanya, 2) Bhikkhu Sushil,

3) Samanera Anuyoga, 3) S. Javana,

4) S.Udena.

6. Buddha Vihara, Biratnagar.

1) Bhikkhu Aloka.

7. Buddha Vihara, Dharan.

1) Bhikkhu Maitri (Tamang),

2) Bhikkhu Chhavikirti.

8. Chatubrahma Vihara, Matatirtha, Kathmandu.

1) Bhikkhu Thansettho

2) Bhikkhu Samyakaratna,

3) Bhikkhu Bodhananda.

9. Charumati Stupa Vihara, Chabahil, Kathmandu.

1) Bhikkhu Tapassi Dhamma.

10. Dharmacakra Ashrama, Bagbazar, Kathmandu.

1) Bhikkhu Milinda.

11. Dharmashila Buddha Vihara, Pokhara.

1) Bhikkhu Subhadda, 2) Bhikkhu Sraddhananda.

12. Dhyanakuti Vihara, Banepa.

1) Bhikkhu Ashwaghosha Mahathera,

2) Bhikkhu Rahul, 3) Samanera Gautama.

13. Gana Maha Vihara, Kathmandu.

1) Sanghanayaka Subodhananda Mahathera

2) Bhikkhu Sobhita, 3) Bhikkhu Samvegakirti,

4) Samanera Sugatananda,

6) S. Chandananda, 7) S. Somananda,

8) S. Sumanavamsha, 9) S. Somavamsha,

10) S. Sumanasiri.

14. Ilayabahi, Tanabaha, Lalitpur.

1) Bhikkhu Vimalkirti.

15. International Baudha Pariyatti Vihara, Butwal.

1) Bhikkhu Jatila, 2) Bhikkhu Bhaddiya 'B', 3)

Samanera Jnanashree, 4) S. Jotika.

16. International Buddhist Society, Lumbini.

- 1) Bhikkhu Maitri Mahathera, 2) Samanera Mahapanta, 3) S. Vimala.
- 17. Jana Udaya Vihara, Sunakothi-Lalitpur.**
1) Bhikkhu Dharmagupta.
- 18. Jitavana Vihara, Thankot, Kathmandu.**
1) Bhikkhu Dharmavamsha Mahathera,
2) Bhikkhu Sugatamuni Mahathera,
2) Samanera Sunita.
- 19. Kuti Vihara, Koteswar, Kathmandu.**
1) Bhikkhu Yeshdhammo, 2) Samanera Wayamo,
3) S. Milindo, 4) S. Sunanalankara.
- 20. Manimandapa Mahavihara, Lalitpur.**
1) Bhikshu Shilbhadra Mahathera
2) Samanera Paduma, 3) S. Nayako.
- 21. Muni Vihara, Bhaktapur.**
1) Samanera Tejendra, 2) S. Jalapa, 3) S. Asima,
4) S. Aryaputra.
- 22. Padma Sugandha Vihara, Kathmandu.**
1) Bhikkhu Sumedha, 2) Samanera Sudatta.
- 23. Pati Vihara, Thimi, Bhaktapur.**
1) Bhikkhu Varasambodhi.
- 24. Pranidhi Purna Maha Vihara, Balambu, KTM.**
1) Samanera Sukha.
- 25. Pugatabhoomi Jetavana Vihara, Bhairahawa.**
1) Samanera Jagaro, 2) S. Suvanno.
- 26. Purvaram Vihara, Dhulikhel.**
1) Bhikkhu Gunaghosha Mahathero.
- 27. Sangharama Vihara, Kshetrapati, Kathmandu.**
1) Bhikkhu Saddhatissa, 2) Bhikkhu Kolita,
3) Bhikkhu Sangharakshita.
- 28. Shakya Singha Vihara, Lalitpur.**
1) Bhikkhu Dharmapala Mahathera, 2) Bhikkhu Sunanda Mahathera, 3) Bhikkhu Dharmarakshita.
- 29. Shikhalapura Vihara, Dhulikhel.**
1) Bhikkhu Dhammananda Mahathera.
- 30. Shree Kirti Vihara, Kirtipur, Kathmandu.**
1) Bhikkhu Kirtijyoti, 2) Bhikkhu Ananda,
3) Bhikkhu Prajnakirti, 4) Bhikkhu Dharmakirti,
5) Samanera Sundara, 6) S. Subhashkirti,
7) S. Uttarakirti.
- 31. Shreegha Vihara, Kathmandu.**
1) Bhikkhu Dharmasagara,
2) Bhikkhu Medhankara.
- 32. Sudarshana Vihara, Banepa.**
1) Bhikkhu Rastrapala.
- 33. Sumangala Vihara, Lalitpur.**
1) Sanghaupanayaka Bhikkhu Buddhaghosha Mahathera, 2) Bhikkhu Shobhan,
3) Bhikkhu Prajnaratna.
- 34. Surya Mangala Vihara, Kapilvastu.**
- 1) Bhikkhu Suryamangala.
35. Buddhabhoomi Vihara, Tokha, Kathmandu.
1) Samanera Shobhana, 2) S. Jumalaya.
- 36. Veluvanarama Vihara, Thechu, Lalitpur.**
1) Samanera Uttama, 2) S. Chandimo.
- 37. Vishwashanti Vihara, New Baneshwar-KTM.**
1) Bhikshu Jnanapurnik Mahathera, 2) Bhikshu Bodhijnana, 3) Bhikshu Nigrodha, 4) Bhikshu Udayabhadra.
- Samaneras:**
1) S. Janak, 2) S. Sujat, 3) S. Obhaso,
4) S. Subhaddo, 5) S. Nandiyo, 6) S. Mahindo,
7) S. Pajjoto, 8) S. Aloka, 9) S. Buddhadatta,
10) S. Panita, 11) S. Kashyapa,
12) S. Dharmaghosha, 13) S. Nagita, 14) S. Vinaya,
15) S. Suchitta, 16) S. Sudatto, 17) S. Nemindo,
18) S. Rohito, 19) S. Jayanto, 20) S. Meghiyo,
21) S. Indriyo, 22) S. Suppamedho, Nepalese Samanera from Royal Thai Monastery, Lumbini.
23) S. Bhanusarana, Nepalese Samanera from Royal Thai Monastery, Lumbini. 24) Samanera Saddhadeepa, Nepalese Samanera from Myanmar Monastery, Lumbini. 25) S. Kittimo, 26) S. Janeyyo,
27) S. Adicca, 28) S. Kosalla, 29) S. Nyanuttara,
30) S. Bhaddaco, 31) S. Pabhassaro, 32) S. Uttaro.
- 38. Yampi Maha Vihara, Lalitpur.**
1) Bhikkhu Bhaddiya.
- 39. Non residencial Monks:**
1) Bhikshu Samyaka Sambodhi Pranputra,
2) Bhikshu Dhyanratna,
3) Bhikkhu Chandragupta, Balambu.
- STUDYING AND RESIDING IN FOREIGN COUNTRIES (170):**
- A. Australia (1):**
1) Bhikkhu Upatissa.
- B. India (3)**
1) Bhikkhu Dharmajyoti, 2) Bhikkhu Ashokakirti,
3) Bhikkhu Chandrakirti.
- C. Myanmar - Burma (9):**
1) Bhikkhu Pannavimala, 2) Samanera Acharo,
3) S. Amato, 4) S. Jutima, 5) S. Buddhapiyo,
6) S. Kavindo, 7) S. Vimalo, 8) S. Nagasena,
9) S. Jhanavudho.
- D. Taiwan (ROC)-2:**
1) Bhikkhu Mangala, 2) Bhikkhu Vaziruddhi.
- E. Thailand (62):**
1) Bhikkhu Sugandha, 2) Bhikkhu Vipassi Dhammaramo, 3) Bhikkhu Prajnamurti,
4) Bhikkhu Jitkirti, 5) Bhikkhu Thankirti.
6) Bhikkhu Sumanakirti, 7) Bhikkhu Maharajano,
8) Bhikkhu Sasanaratna.

Samaneras:

- 1) Samanera Khemika, 2) S.Samvara,
- 3) S. Santaman, 4) S. Shantarakshita,
- 5) S. Dharmaratna, 6) S. Shashanratna,
- 7) S. Shanta, 8) S. Kasayapa, 9) S. Suman Jyoti,
- 10)S. Sankicchayana, 11) S.Arya Jyoti,
- 12)S. Medhavi, 13) S. Shantarakshit 'B',
- 14)S. Buddha Ratna, 15) S. Dharmaratna,
- 16)S. Sumana, 17) S. Sangavaro, 18) S. Vijita,
- 19) S. Suprima, 20) S. Rakshita,
- 21) S. Buddharatna, 22) S. Chandavimala,
- 23) S. Dhammasena, 24) S. Shilaratna,
- 25) S. Prajnasara, 26) S. Sumano,
- 27) S Dhammadhira,
- 28) S. Shilaratna 'B', 29) S. Dipankara,
- 30) S. Somalankara, 31) S. Prajnajyoti,
- 32) S. Prajnaratna, 33) S. Amarajyoti,
- 34) S. Sujata, 35) S. Sumedho, 36) S. Rewata,
- 37) S. Medhankara, 38) S. Piyaratna,
- 39) S. Anomadassi, 40) S. Sangharatna,
- 41) S. Sumananda, 42) S. Kapila,
- 43) S. Johnson, 44) S. Anila, 45) S. Kavindra,
- 46) S. Ujjwala, 47) S. Satisa, 48) S. Arbina,
- 49) S. Rajendra, 50) S. Wimala, 51) S. Surya,
- 52) S. Amatoghosa, 53) S. Samiro, 54) S. Arupo.

D. United Kingdom, London (2):

- 1) Bhikkhu Sumana, 2) Bhikkhu Sujanakirti.

E U.S.A. (1):

- 1) Bhikkhu Prajnaloka.

G Sri Lanka (90):

- 1) Bhikkhu Nanda, 2) Bhikkhu Vineeta,
- 3) Bhikkhu Asoka, 4) Bhikkhu Triratna,
- 5) Bhikkhu Sagara, 6) Bhikkhu Sankicca,
- 7) Bhikkhu Pamita.

Samaneras:

- 1) S. Ratana, 2) S. Vajira, 03) S. Tissa,

- 4) S. Candima, 5) S. Upali, 06) S. Nalaka,
- 7) S. Aloka, 08) S. Saranankara, 09) S. Vishwakirti,
- 10) S. Piyadassi, 11) S. Wimala, 12) S. Narada,
- 13) S. Dayavasa, 14) S. Mahanama,
- 15) S. Nalaka 'B', 16) S. Dharmapala,
- 17) S. Kashyapa, 18) S. Vajirasiri, 19) S. Swarna,
- 20) S. Sarada, 21) S. Vineeta,
- 22) S. Sangharatana, 23) S. Gnanindra,
- 24) S. Pannasara, 25) S. Pannaratana,
- 26) S. Pannawimala, 27) S. Punna,
- 28) S. Soma, 29) S. Khema, 30) S. Soma 'B',
- 31) S. Santa, 32) S. Subodhi, 33) S. Shajana,
- 34) S. Sushana, 35) S. Anisha,
- 36) S. Sumananda, 37) S. Vijitananda,
- 38) S. Santasobhana, 39) S. Santasiddhartha,
- 40) S. Santa Kosala, 41) S. Santa Maitri,
- 42) S. Santa 'B', 43) S. Raju, 44) S. Ankita,
- 45) S. Siddhartha, 46) S. Nanda, 47) S. Rahula,
- 48) S. Sudheera, 49) S. Kosalaheera,
- 50) S. Dibhadra, 51) S. Subodhi 'B',
- 52) S. Mettananda, 53) S. Pannavamsa,
- 54) S. Jeenvamsa, 55) S. Mahinda,
- 56) S. Mahapanta, 57) S. Assaji, 58) S. Sumana,
- 59) S. Sumangala, 60) S. Sarada,
- 61) S. Piyadassi 'B', 62) S. Sorata,
- 63) S. Somaratna, 64) S. Vivekananda,
- 65) S. Medhananda, 66) S. Prajanananda,
- 67) S. Shilananda, 68) S. Khemananda,
- 69) S. Mettananda, 70) S. Vazirabodhi,
- 71) S. Sharada 'B', 72) S. Dhammika,
- 73) S. Sumana, 74) S. Shanta 'C',
- 75) S. Shivali, 76) S. Anuruddha,
- 77) S. Ananda, 78) S. Mahinda, 79) Yeshaswi,
- 80), 81), 82), 83)

There are four Sramaneras at Vidyalankara Pirivena, Peliyagoda.

Contd.....

**Peace of the world is based on
peace in the family**

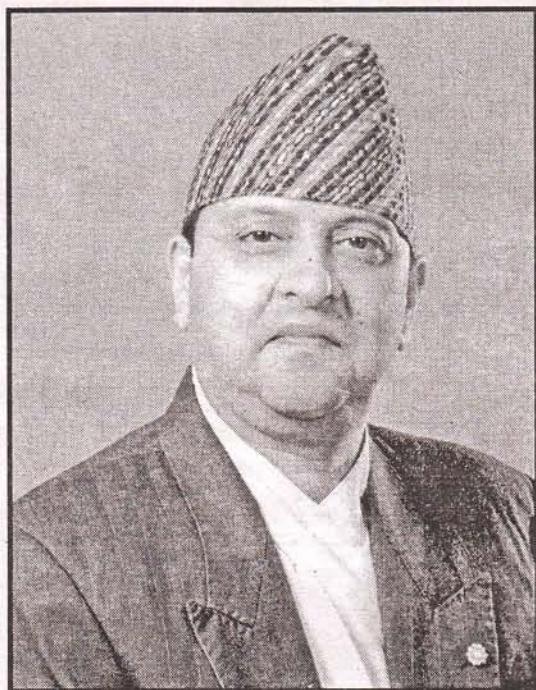
World Distribution Nepal Pvt. Ltd.

P.O. Box : 11291, Siddhi Bhawan, Kathmandu, Nepal

Tel : 4243706, 4246234, 4255088, 4263600, Fax : 977-1-4243726,

E-mail: bishwa@ccnep.com.np

मंगलमय कामना

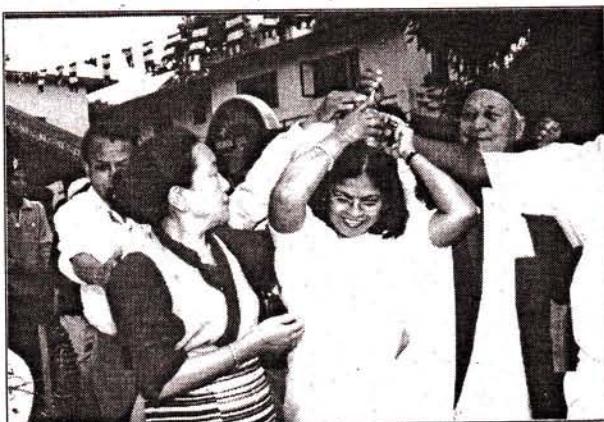

श्री ५ महाराजाधिराज ज्ञानेन्द्रवीरविक्रम शाहदेव सरकार को
५९ औं शुभ-जन्मोत्सवको उपलक्ष्यमा मौसूफ
सरकारको सुस्वास्थ्य एवं दीर्घायुको
कामना गर्दछौं ।

स्वयर्भू व्यवस्थापन तथा संरक्षण महासमिति
परिवार
स्वयर्भू काठमाडौं

भगवान् बुद्धको पवित्र अस्थिधातु प्रदर्शन

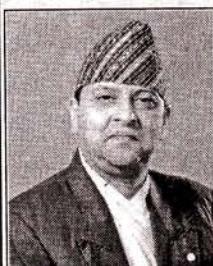

काठमाडौं। बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारमा अवस्थित श्रीलंकाराम चैत्यमा निधान

गरिराखिएको भगवान् बुद्धको पवित्र अस्थिधातु सर्वसाधारणलाई प्रदर्शन गराइयो। प्रत्येक वर्ष बुद्धजयन्तीको दिन मात्र दर्शन गराइने सो पवित्र अस्थिधातु निकाले कममा नेपालका लागि श्रीलंकाका राजदूत ग्रेस ए. आशीर्वादमले शीरमा उठाएर विहारपरिसर परिक्रमा गराई दर्शन गराउनको लागि बनाइएको विशेष मण्डपमा राखिएको थियो। विशेष मण्डपमा राखिसकेपछि श्रीलंकाली राजदूतवाट पूजाअर्चना गर्नुभएको थियो। दिनभरि सार्वजनिक प्रदर्शनको लागि सो अस्थिधातु दर्शनार्थी हजारौं संख्यामा भक्तजनहरूको उपस्थिति रहेको थियो। सो अस्थिधातु प्रत्येक चार वर्षमा दुइ घोडे वर्गीमा विराजमान गराई श्रीघ., नःघलवाट विभिन्न सांस्कृतिक वाजागाजाकासाथ शोभायात्रा नगरपरिक्रमा गराउने परम्परा रहिआएको छ।

सार्वजनिक बौद्ध सभा सम्पन्न

काठमाडौं। शान्तिनायक शाक्यमुनि गौतम बुद्धको जन्म, सम्बोधिलाभ तथा महापरिनिर्वाण दिवस यस वर्ष २५४९ औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा बुद्धजयन्ती समारोह समितिद्वारा आनन्दकुटी विहारमा सार्वजनिक बौद्ध सभा आयोजना गरियो। समारोह समितिका अध्यक्ष भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको सभापतित्वमा आयोजित सो समारोह हमारोपालम् अतिथि मन्त्रीपरिषदका उपाध्यक्ष कीर्तिनिधि विष्टले वाटो विराएर हिंसामा लागेका सैवलाई दिगो शान्ति र मुलुकको विकासका लागि राष्ट्रिय मूलधारमा आउन आग्रह गर्नुभएको थियो। उहाँले

बुद्धको सन्देश विश्वको लागि सार्थक र अनुकरणीय

- श्री ५ ज्ञानेन्द्र

श्री ५ महाराजाधिराज ज्ञानेन्द्रवीरविक्रम शाहदेवबाट शान्तिका अग्रदूत भगवान् बुद्धवाट प्रतिपादित सत्य, अहिंसा एवं शान्ति जस्ता शास्वत सन्देश वर्तमान सन्दर्भमा हात्रो मुलुकका लागि मात्र नभई विश्वका लागि नै सार्थक र अनुकरणीय हुन गएको हुकुम भएको छ। २५४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आनन्दकुटी विहार स्वयम्भूमा आयोजित समारोहमा मौसूफबाट वक्तेको शुभकामना सन्देशमा उक्त कुरा हुकुम भएको हो। बुद्धजयन्ती समारोह समितिले सदाखै यस वर्ष पनि २५४९ औं बुद्धजयन्तीलाई भगवान् गौतम बुद्धको जन्म, सम्बोधिलाभ तथा महापरिनिर्वाण दिवसका रूपमा विभिन्न कार्यक्रमको आयोजना गरी मनाउन लागेको थाहा पाउँदा हामीलाई खुसी लागेको श्री ५ वाट सन्देशमा हुकुम भएको छ। सन्देशमा मौसूफबाट बुद्धजयन्तीको पावन दिनले मानवमात्रको शान्ति र कल्याणका लागि बुद्धले दिनुभएका दिव्य उपदेशलाई आत्मसात गर्दै राष्ट्रमा शान्ति त्याउने सत्कार्यमा हामी सबैलाई एकजुट हुने प्रेरणा दिन सकोस भन्ने शुभकामना व्यक्त गरिवक्तेको छ।

अरनिकोमार्फत विकास भएको सम्बन्ध दुई मुलुकबीच कूटनीतिक सम्बन्ध स्थापित भएपछि अभ्य प्रगाढ भएको छ भन्नुभयो।

ज्ञानेन्द्रभूमि

नेपालका लागि पाकिस्तानका राजदूत सोहिल अमिनले विश्वशान्तिका लागि गौतम बुद्धका उपदेशहरू अत्यन्त सान्दर्भिक रहेको चर्चा गर्नुभयो ।

गराउनको लागि श्री ५ को समकालीन विद्यालयको पाठ्यक्रममा बुद्धिमत्ता सम्बन्धीय गराउन तथा बुद्धजयन्तीको बैताना भाव नभइ अरुवेला पनि बुद्धिमत्ताई विद्यालयमा दिनको लागि समस्त सचारकहीकलाई आव्वान गर्नुभयो । त्यस अवसरमा उचाइका विष्टले २५४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आयोजना गरिएको हाजिरी जबाब प्रतिभाकार्यक्रमका उत्कृष्ट विद्यालय तथा विद्यार्थीहरूलाई सिल्ड, बुद्धमूर्ति उपहार तथा प्रमाणपत्र प्रदान गर्नुभयो । त्यसैगरी, उहाले सोहि अवसरमा २५४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आयोजित स्वास्थ्य शिविरका

सहभागी चिकित्सक तथा संघसंस्थालाई प्रमाणपत्र तथा सो समारोहको प्रत्यक्ष प्रसारण गर्ने इसेज च्यानल टेलिमिजनलाई बुद्धमूर्ति प्रदान गर्नुभयो । समारोहमा श्री ५ महाराजाधिराजबाट वक्स भएको शुभकामना सन्देश समारोह प्रबन्ध उपसमितिका संयोजक गुह्यरत्न शाक्यले बाचन गर्नुभयो भने समारोह समितिका उपाध्यक्ष श्यामकृष्ण मानन्द्यरले धन्यवादजापन गर्नुभएको थियो ।

नेपाल अधिराज्यका विभिन्न स्थानमा

भिक्षु, अनगारिका गुरुमांहरूबाट बुद्धपूजा तथा धर्मदेशना तथा प्रचार

सामग्री निःशुल्क वितरण

काठमाडौं । नेपाल अधिराज्यमरि बुद्धजयन्ती मनाउने क्रममा अधिराज्यका विभिन्न स्थानबाट बुद्धपूजा तथा धर्मदेशनाको लागि भिक्षु, अनगारिका गुरुमा

माग गरिपठाएवमोजिम बुद्धजयन्ती समारोह समिति, आनन्दकृष्ण विहारद्वारा भिक्षु, गुरुमाहरू पठाउने व्यवस्था गरियो । यससि बुद्धजयन्ती मनाउनको लागि जानुहुने भिक्षु गुरुमाहरूलाई एकताकी यातायात तथा अन्य खर्च बुद्धजयन्ती समारोह समितिबाट तथा फकिर्दाखेरि माग गरिपठाएको संस्थाबाट बेहाने गरिआएको छ । यसैगरी, समारोह समितिले नेपाल अधिराज्यमरका विभिन्न विहार, गुम्बा तथा संघसंस्थाहरूलाई कागजको बौद्ध भज्ञा, वाय्ज, जेवीपात्रो, पोष्टर, बुद्धको फोटोलगायतका प्रचार सामाग्री निःशुल्क वितरण गरिएको थियो । यस वर्ष विभिन्न स्थानमा जानुहुने भिक्षु, अनगारिका गुरुमाहरू यस प्रकार छन्-

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका अध्यक्ष भिक्षु कुमारकाश्यप महास्थविरले मुलुकमा विघ्रह र विवादभन्दा पनि शान्तिवार्ताको पहल आवश्यक रहेको बताउदै त्यसका लागि सङ्कुचित विचार सबैले त्याग्नु जरुरी रहेको उल्लेख गर्नुभयो । सभापति भिक्षु अश्वघोष महास्थविरसमक्ष पञ्चशील प्रार्थना गरेर आरम्भ भएको सो समारोहमा कलाकार हरिप्रसाद वैद्यको निर्देशनमा उहाँबाट प्रशिक्षित विद्यार्थीसमूहबाट 'व्याइलेनमा बौद्धधून प्रस्तुत गरिएको थियो । सभामा समारोह समितिका महासचिव संघरत शाक्यले स्वागत मन्त्रव्यक्तो क्रममा बुद्धको शान्ति र सत्यमा आधारित उपदेशलाई सानै उमेरदेखि परिचित

२५४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा बुद्धजयन्ती समारोह समिति, काठमाडौंद्वारा आयोजित कार्यक्रम

१) कास्की, पोखरा	- मिक्षु आनन्द
२) म्याग्दी, वेनी	- मिक्षु मधंकर,
३) वागलुड	श्रामणेर अस्सर्जि
४) कैलाली, धनगढी	- अनगारिका सुजाता
५) नुवाकोट, विशूली	- मिक्षु बोधानन्द
६) मोरड, विराटनगर	- मिक्षु विमलकीर्ति
७) गोरखा	- मिक्षु पमित, श्रामणेर सुनित
८) गुल्मी, वार्मी	- श्रामणेर धम्मघोष
९) गुल्मी, ऋद्धि	- मिक्षु उदयभद्र
१०) सुनसरी, धरान
(बुद्ध विहार)	- श्रामणेर चन्द्रिमा
११) सुनसरी, धरान
(स्वयम्भूचैत्य महाविहार)	- मिक्षु धर्मसागर,
मिक्षु प्रजाविमल
१२) चितवन, नारायणगढ़	- श्रामणेर नायको,
१३) मकवानपुर, हेटौडा	श्रामणेर ओभासो
- अ. अनुला
- अनगारिका डा. अनोजा

बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा रक्तदान,

निःशुल्क अकुपंचर तथा प्राकृतिक चिकित्सा सेवा

काठमाडौं। बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा बुद्धजयन्ती समारोह समितिको आयोजनामा आनन्दकुटी विहारमा रक्तदान कार्यक्रम सम्पन्न भयो। विगत दुइ दशकदेखि निरन्तररूपमा सञ्चालन हुदैआइरहेको सो कार्यक्रममा यस वर्ष १४० जनाले

रक्तदान गर्नुभएको कुरा कार्यक्रमका संयोजक रामेश्वरप्रसाद श्रेष्ठले जानकारी गराउनुभयो। सो कार्यक्रममा रक्तदान गर्नुहोनेहरूको नामावली यस प्रकार छ - अजय ताम्राकार, अनिल चित्रकार, अनिलचूडामणि वज्राचार्य, ए.एस.टी. लामा, अनुराधा शाही, अनिल कपाली, विकास रौनियार, विन्दु महर्जन, विनोद महर्जन, विष्णुवहादुर मानन्थर, विद्या प्रजापति, भीममान प्रधान, बलराम मानन्थर, विकास कार्की, विक्रम चित्रकार, विष्णु विन्द्रवा, बुद्धकृष्ण महर्जन, विष्णु सुवेदी, भवानी वज्राचार्य, बुद्धी लामा, चन्द्रदेवी डंगोल, छेतेन तासी, डेण्डी शेर्पा, दीपेश ताम्राकार, देव तामाड, धर्म मानन्थर, दिकेशरत्न तुलाधर, देवरत्न महर्जन, दीपक मानन्थर, दिनेश शाक्य, दिलकुमारी राई, जानीशोभा महर्जन, गीत सिंह, हरिकृष्ण डंगोल, हिरण्यरत्न वज्राचार्य, इश्वरप्रसाद श्रेष्ठ, जुजुकाजी महर्जन, कल्पना वन्त, कल्पना शाक्य, कुसुम लामा, कान्त्ती मैत्रा, केशव मानन्थर, कुमेश वज्राचार्य, कर्णवीर शाक्य, कृष्णवहादुर मुनिकार, कविरकुमार श्रेष्ठ, मैत्रा डंगोल, मन्दीरा प्रधान, मदन भण्डारी, माणिक महर्जन, मणिश्वरी महर्जन, मैत्रानानी डंगोल, मंगललाल अवाले, मंगलदेवी शाही, मचाकाजी महर्जन, मञ्जु वज्राचार्य, मैत्रीमान कंसाकार, मनोज प्रधान, मोहनकृष्ण मुनिकार, मणिका धाख्वा, मनोज धाख्वा, नानीछोरी महर्जन, नीना लामा, नरेशरत्न शाक्य, नवाड लामा, नानीशोभा महर्जन, निरज महर्जन, निमिल शाक्य, नयप्रसाद शर्मा, निमाश्रिती शेर्पा, ओमप्रकाश महर्जन, प्रकाशरत्न स्थापित, पुण्यरत्न शाक्य, प्रभाकर पौडेयाल, प्रदीप शाक्य, प्रज्ञवल वज्राचार्य, पिन्कशेष अमात्य, पेमा लामा, रिकेश मानन्थर, रमेश लामा, रविन्द्र शाक्य, रविन दर्शनधारी, राजु नेपाली, राजकृष्ण रञ्जीत, रत्नमाया श्रेष्ठ, रत्नसागर लामा, राजेश राजभण्डारी,

रमिता प्रधान, रविन्द्र महर्जन, राजन मोक्तान, रामनारायण श्रेष्ठ, श्याम शाक्य, सुरेन्द्र महर्जन, रविना तण्डुकार, सन्तोष तामाड, सूर्यप्रसाद वज्राचार्य, सुरेशकाजी शाक्य, सविन महर्जन, सानुकाजी शाक्य, सकिन्द्र सुव्या, शम्भु डंगोल, सुन्दरकृष्ण, श्रवणलाल मानन्थर, सुवास खड्का, संजय सिंह, सानुकुमार कपाली, श्यामरत महर्जन, श्याम प्रजापति, सुरेन्द्ररत्न शाक्य, श्रृजना शाक्य, ए.स.पि.लामा, सविना महर्जन, सुमन खड्गी, सुनीता शाक्य, सन्तु महर्जन, सविन श्रेष्ठ, श्रीजान वज्राचार्य, संजयकुमार शाक्य, सचिन राजभण्डारी, संजीवकुमार श्रेष्ठ, सुरेश शाही, शारदा महर्जन, शिव श्रेष्ठ, स्वदेशरत्न शाक्य, श्याममान डंगोल, सिद्धिहर्ष शाक्य

२५४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा बुद्धजयन्ती समारोह समिति, काठमाडौंद्वारा आयोजित कार्यक्रम

वज्राचार्य, शान्ति महर्जन, तारादेवी कंसाकार, थानप्रसाद बुद्धायोकी, उदेन नृसायमि, उदयराज शाक्य, योगेन्द्र दर्शनधारी, जगदीश्वरमान डगोल। यसैर्गीर, बुद्धजयन्ती समारोह समिति, काठमाडौं तथा त्रिरत्न मैत्री संघको संयुक्त आयोजनामा जेष्ठ १ गतेदेखि ७ गतेसम्म साताव्यापी निःशुल्क अकुपंचर तथा प्राकृतिक चिकित्सा शिविर सम्पन्न भयो।

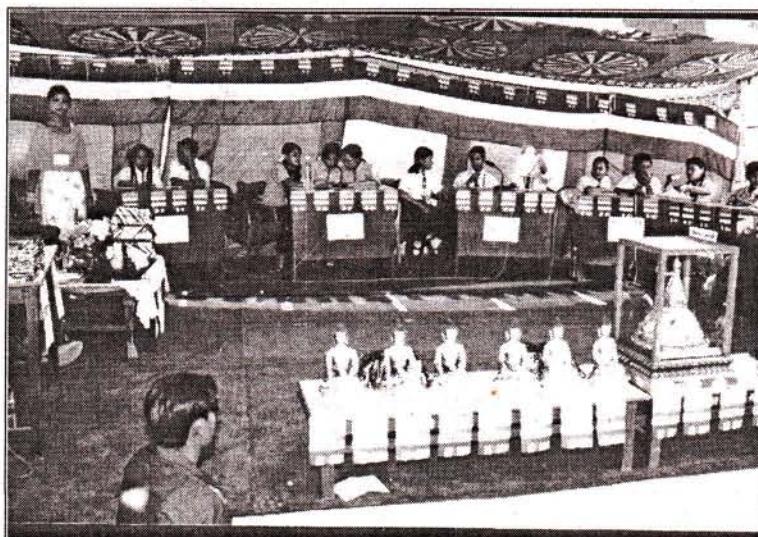
काठमाडौं जिल्लाव्यापी अन्तर्माध्यमिक विद्यालय बौद्ध हाजिरीजवाफ प्रतिभाकार्यक्रम सम्पन्न

काठमाडौं। बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा बुद्धजयन्ती समारोह समितिको आयोजनामा काठमाडौं जिल्लाव्यापी अन्तर्माध्यमिक विद्यालय बौद्ध हाजिरीजवाफ प्रतिभाकार्यक्रम नःघल टोलस्थित श्रीघःको मन्दिरपरिसरमा सम्पन्न भयो। केन्द्रीय

मानन्दर संघअन्तर्गतको मानन्दर ल्यायम् पुचःको व्यवस्थापन सहयोगमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा जम्मा १८ विद्यालयहरूले सहभागिता जनाएको थियो। जेष्ठ ७ गते सम्पन्न फाइनलमा पुग्न सफल विद्यालयहरू अमर मा.वि. टोखा, गीतामाता उच्च मा.वि. विजयेश्वरी, अन्नपूर्ण उच्च मा.वि. कमलाछि, कन्या मा.वि. यत्खा, नेपाल आदर्श मा.वि. गणवहाल र बालसेवा मा.वि. भोद्धे मध्ये क्रमशः सर्वोत्कृष्ट, उत्कृष्ट तथा मध्यम भएका नेपाल आदर्श मा.वि. गणवहाल, गीतामाता उच्च मा.वि. विजयेश्वरी तथा बालसेवा मा.वि., फोद्धेका विद्यार्थीहरूलाई बुद्धजयन्तीका दिन आनन्दकुटी विहारमा आयोजित सार्वजनिक बौद्ध सभामा प्रमुखअतिथि मन्त्रीपरिषद्का उपाध्यक्ष कीर्तिनिधि विष्टले सिल्ड, बुद्धमूर्ति उपहार तथा प्रमाणपत्र प्रदान गर्नुभएको थियो।

विविध भाषी बौद्ध कविगोष्ठी सम्पन्न

काठमाडौं। २५४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा बुद्धजयन्ती समारोह समितिको आयोजनामा काठमाडौं विविधभाषी बौद्ध कविगोष्ठी कार्यक्रम नःघल टोलस्थित श्रीघःको मन्दिरपरिसरमा सम्पन्न भयो। अखिल नेपाल भिक्षु महासघका अध्यक्ष एवं समारोह समितिका सल्लाहकार भिक्षु कुमारकाश्यप महास्थविरको सभापतित्वमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा नेपालभाषा, तामाङ, थारु, मैथिली, हिन्दी, नेपाली, उदूलगायत भाषाका कविहरूले कविता पाठ गर्नुभएको थियो।

आनन्दभूमि

सूचना

विद्वान लेखक महोदयहरूले आफ्ना पठनीय, खोनमूलक रचना उपलब्ध गराई आनन्दभूमि बौद्ध मासिकलाई सहयोग गर्नुहोस् -

पोष्ट बक्स : ३००७, आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू

फोन : ४२७९४२०, फ्याक्स : ४२२८०९७

ई-मेल : anandkuti@mail.com.np

२५४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आयोजित विविध कार्यक्रम

बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा शान्तिदौड़, मोटरसाइकल च्याली तथा मेचीकाली साइकलयात्रा

काठमाडौं। २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा काम्प्रेपलाञ्चोक जिल्लाको नमोबुद्ध मन्दिरदेखि स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारसम्म राष्ट्रियथावक रत्न तुलाधरको नेतृत्वमा शान्तिदौड़ सम्पन्न भयो । समाजमा शान्ति, सदाचार, सहिष्णुताको भावना प्रसारित गर्ने लक्ष्य लिएर आयोजना भएको सो दौडमा १५ व्यक्तिको सहभागिता रहेको थियो । एथलेटिक्स विकास क्लब नेपाल र नमोबुद्ध क्षेत्र संरक्षण तथा विकास समिति, काम्प्रेको संयुक्त आयोजनामा भएको उक्त दौडमा सहभागी टोलीलाई काम्प्रेको पनौती, वनेपा, चण्डेश्वरीलगायतका स्थानमा भव्य स्वागत गरिएको थियो ।

यसैगरी, २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा स्वयम्भू काठमाडौंदेखि बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनीसम्म मोटरसाइकल च्याली सम्पन्न भएको छ । मिक्तु कुमारकाश्यप महास्थविरवाट शान्ति पाठ गरी आरम्भ भएको सो च्यालीको उद्घाटन संस्कृति, पर्घटन तथा नांगरिक उड्ययन मन्त्री बुद्धिराज वज्राचार्यले गर्नु भएको थियो । विश्व बौद्ध महासंघद्वारा आयोजित सो च्यालीमा १०१ वटा मोटरसाइकल सहभागी रहेको थियो ।

२५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा मुलुकमा शान्तिको कामना गर्दै पुकाट-६ तनहु निवासी २३ वर्षीय नारायण रेग्मी 'शान्तिको उद्घोष-मेचीकाली साइकलयात्रा' नारा लिएर नेपालका विभिन्न जिल्लाको भ्रमणमा लाग्नुभएको छ । बुद्धजयन्तीका दिन नेपाल-चीनको सिमानामा पर्ने लिपिडवाट शुरु गर्दा स्थानीय मित्रेरी युवा क्लबले साइकलयात्राको सफलताको कामना गर्दै सम्मानसमेत गरिएको थियो । एकसय दिनसम्म जारी रहने र चालीस जिल्लाको भ्रमण गरी साइकलयात्रामार्फत नेपाली जनतामा रहेको मुलुकप्रतिको भावना र दृष्टिकोणसमेत सङ्कलन गर्ने रेग्मीले बताउनुभयो । काठमाडौं वाल्मीकि क्याम्पसमा शास्त्रीतहमा अध्ययनरत रेग्मीले नेपालका सबै विकास क्षेत्रहरू समेट्ने गरी साइकलयात्रासँगै जनताको भावनासमेत सङ्कलन गरेर सार्वजनिक गर्ने बताउनुभयो ।

बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा बौद्ध स्तोत्र पाठ कार्यक्रम

काठमाडौं। २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा श्रीखण्ड तरुमूल महाविहार संरक्षण तथा संचालन समितिको आयोजनामा बौद्धस्तोत्र पाठ कार्यक्रम सम्पन्न भयो । वसन्तपुरस्थित श्रीखण्ड

तरुमूल महाविहार (सिखंमूवहाः)मा सम्पन्न सो कार्यक्रममा ठूलो संख्यामा विहारका सर्वसंघको सहभागिता रहेको थियो । कार्यक्रमपश्चात् सहभागी सबैलाई धनवरासिंह शाक्य, विपुरेश्वर र गौतममान शाक्य, खेचापुखूले जलपान गराउनुभएको थियो ।

बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा

साप्ताहिक कार्यक्रम सम्पन्न

काठमाडौं। २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा ज्ञानमाला भजनखल: स्वयम्भूको आयोजनामा साप्ताहिक कार्यक्रम सम्पन्न भयो । जेष्ठ २ गतेदेखि जेष्ठ ९ गतेसम्म संचालन भएको सो कार्यक्रमको आरम्भ धर्मकोस्थित संधाराम विहारमा ज्ञानमाला भजन तथा सोही विहारका भिक्षु संघरक्षितवाट धर्मदेशना गरेर भएको थियो । यसैप्रकारले ३ गते गौँगबुँ, ४ गते जमलस्थित जमोबहाः, ५ गते धर्मस्थली, ६ गते म्हयणि, ७ गते ओलम्पस क्लब ओम्बहाल, ८ गते स्वयम्भू भगवान्पाउ तथा ९ गते बुद्धजयन्तीका दिन स्वयम्भूमा नै दिनभरि नै ज्ञानमाला भजन गरिएको थियो । सोही दिन अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजन खल: असनले पनि सधैरै स्वयम्भूमा विहान भजन प्रस्तुत गरिएको थियो ।

यसरी नै बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा श्रीघः ज्ञानमाला भजन खल:ले पनि साप्ताहिक कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो । जेष्ठ ३ गते मैत्री परिवार क्लब विवाहाःवाट आरम्भ भएको सो कार्यक्रम क्रमशः ९ गतेसम्म हाकुबहाः असन, विश्वशान्ति महाविहार श्रीवाहाः ललितपुर, आनन्दभुवन विहार भुइखेल स्वयम्भू शाहीद शुक्र क्लब वाँगेमुढा, कुसुमवियालाई, विशालनगर हाँडीगाउँ, श्रीघः विहारमा ज्ञानमाला भजन प्रस्तुत गरिएको थियो ।

बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा

विभिन्न कार्यक्रम सम्पन्न

काठमाडौं। २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा विश्वशान्ति विहार, भोजपुर टक्सार बौद्ध शाक्य समाज एवं चैनपुर शाक्य समाजको संयुक्त आयोजनामा साताव्यापी विभिन्न कार्यक्रम सम्पन्न भयो । सुन्दरकुमार शाक्यको संयोजकत्वमा जेष्ठ ५ गतेदेखि ७ गतेसम्म बौद्ध हाजिरीजवाफ कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो । जेष्ठ ९ गते बुद्धजयन्तीका दिन विहान बुद्धपतिमासहित शोभायात्रा गरिएको थियो । शोभायात्रापश्चात् विश्वशान्ति विहारमा बुद्धपूजा तथा धर्मदेशना कार्यक्रम गरिएको थियो । समारोह समितिका अध्यक्ष बुद्धास शाक्यको सभापतित्वमा तथा भिक्षु यसोधम्मको प्रमुख आतिथ्यमा

२५४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आयोजित विविध कार्यक्रम

सम्पन्न सो कार्यक्रममा भिक्षु नियोगिले धर्मदेशना गर्नुभएको थियो । समितिका सदस्य केदार शाक्यले स्वागत गर्नुभएको सो कार्यक्रममा बौद्ध हाजिरीजवाफ कार्यक्रममा सहभागी एवं विजेताहरूलाई प्रमुख अतिथिले पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । सिम शाक्यले सञ्चालन गर्नुभएको सो कार्यक्रमको अन्त्यमा भिक्षु, अनगारिकाहरूलाई दानप्रदानसहित भोजनदान गरिएको थियो । त्यस्तै, जेठ १४ गते दुर्गा शाक्यको संयोजकत्वमा सञ्चालित रक्तदान तथा नेत्रदान कार्यक्रममा ४२ जनाले रक्तदान गर्नुभएको थियो ।

२५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा द शाक्य फाउण्डेसनद्वारा एक कार्यक्रमको आयोजना गरियो । कार्यक्रममा फाउण्डेसनकां अध्यक्ष देवकाजी शाक्यले बुद्धजयन्ती र बौद्ध धर्मसम्बन्धी कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै चतुर्भूमि विहारको महत्त्व र उपयोगितामाथि चचाँ गर्नुभएको थियो । साथै हत्या, हिंसा र आतङ्कवाट आकान्त वर्तमान विश्वलाई शान्तिको उज्यालो खाटोमा अग्रसर गराउन शाक्यमुनि भगवान् गौतम बुद्धद्वारा प्रतिपादित बौद्ध शिक्षा नै आजको खाचो भएको विचार बौद्ध दर्शनका विद्वानहरूले व्यक्त गरेका छन् ।

२५४९ औं बुद्धजयन्तीका अवसरमा भद्र बन्दीगृहमा बुद्धपूजाको कार्यक्रम आयोजना गरियो । उक्त बन्दीगृहको परिसरमा बुद्धमूर्ति स्थापना भएको १ वर्ष पुगेको उपलक्ष्यमा बौद्ध शिक्षा तथा सामाजिक विकास केन्द्र, नेपालद्वारा आयोजित सो कार्यक्रममा अखिल नेपाल भिक्षु महासङ्काका अध्यक्ष भिक्षु कुमारकाशयप महास्थविर, कारागार प्रमुख भोलाप्रसाद शिवाकोटी, भिक्षु, बौद्ध विद्वान तथा उपासकउपासिकाहरूको उपस्थिति रहेको थियो । समारोहमा कारागारका सुरक्षाप्रमुख रामचन्द्र ढकाल, सो कन्दका निदेशक भिक्षु सुमेध, कारागार चौकिदार ओम गुरुङ, कार्यक्रम संयोजक विजयरत्न तुलाधरलगायतका वक्ताहरूले आ-आफ्नो मन्त्रव्य राख्ने क्रममा कारागारभित्र बुद्धमूर्ति स्थापना भएवाट बन्दीहरूलाई सभ्य नागरिक वन्न प्रेरणा मिल्ने वताउनुभयो ।

त्यस्तै, बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा "भगवान् बुद्धको महिमा" विषयक प्रवचन गोष्ठी भएको छ । गोष्ठीमा भिक्षु आनन्द र स्वामी आनन्द अरुणले बुद्ध र बुद्धधर्मका महत्त्वबारे प्रवचन दिनुभएको थियो । भिक्षु सुशीलको अध्यक्षतामा सम्पन्न सो कार्यक्रम साहित्यकार घनश्याम राजकर्णिकार र रमेश राजकर्णिकारद्वारा आयोजना गरिएको थियो ।

२५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा विश्वशान्ति महाविहार, गावहालद्वारा सांस्कृतिक च्यालीको आयोजना गरियो । मुलुकमा जारी द्रुन्द शान्तिपूर्वक समाधान गर्नुपर्ने कुरामा जोड दिई बुद्ध प्रतिमासहित निस्किएको उक्त च्याली गावहाल, चत्खु, पिन्धहाल,

नकवाही, मंगलवजार हुदै वुवहालमा टुगिएको थियो । नगरका विभिन्न टोलका नरनारीहरू स्थानीय धावाजा, धिमय, नायखिलगायतका सांस्कृतिक वाजाहरूका साथ उल्लेख्य सहभागिता रहेको उक्त च्यालीमा विभिन्न ५८ संघसंस्थाहरूको पनि सहभागिता रहेको थियो । आगामी वर्षको बुद्धजयन्ती मनाउने पालो भाष्करवर्ण महाविहार च्याखाचुकलाई हस्तान्तरण गर्दै कार्यक्रम समाप्तन गरिएको थियो ।

शान्तिका अग्रदूत भगवान् बुद्धको २५४९ औं जयन्तीका अवसरमा पिप्ली धेरवादविहार, सिफलद्वारा तीनदिने प्रवचन कार्यक्रम आयोजना गरियो । देशमा शान्ति ल्याउन, बुद्धको सन्देश घर-घर पुन्याओं भन्ने उद्घोषका साथ शुरु भएको कार्यक्रमको उद्घाटनमा बोल्नुहुदै वागमती अञ्चलप्रशासक प्रा.डा. शेखर गुरुङले बुद्धको शान्तिसन्देश अनि नै समयसापेक्ष रहेको उल्लेख गर्दै देशमा शान्ति स्थापना हुनसके मात्र सबैको कल्याण हुने भएकाले सबैले यसतर्फ ध्यान पुन्याउनुपर्ने वताउनुभयो । समाजसेवी सुशील भद्राकुमारी घलेले देश हत्या, हिंसा र आतङ्कले पिरोलेको वेलामा बुद्धको सन्देशलाई भवैले आत्मसात गर्नुपर्ने तथा बुद्धधर्मले मानवलाई आत्मशान्ति प्रदान गर्ने कारणले यसले विशालता पाउन सकेको वताउनुभयो । विहारका अध्यक्ष नारानवहादुर गुरुङको अध्यक्षतामा भएको सो कार्यक्रममा भिक्षु आनन्दलगायतका वक्ताहरूले आ-आफ्नो मन्त्रव्य राख्ने क्रममा शान्तिका लागि बुद्धका उपदेश व्यावहारिकरूपमा सबैले अनुशरण गर्नुपर्ने वताउनुभयो ।

२५४९ औं बुद्धजयन्तीका अवसरमा महिला बौद्ध समूहद्वारा बुद्धमूर्ति शोभायात्रा नगरपरिक्रमा कार्यक्रम आयोजना गरियो । भिक्षु, अनगारिका, उपासकउपासिकाहरूको सहभागिता रहेको सो शोभायात्रा त्यूमतस्थित बुद्धवारी मन्दिरमा पुरोपार्छ, सभामा परिणत भएको थियो । धम्मवती गुरुमाले धर्मदेशना गरिर आरम्भ भएको सो कार्यक्रममा प्रभात मा.वि.का प्रधानाध्यापक कमला गुरुमां र बुद्धपूजाका संस्थापक सहयोगी पटाचारी गुरुमालाई दोसल्ला तथा खादा ओढाएर सम्मान गरिएको थियो ।

बुद्धजयन्तीकै अवसरमा प्रणिधिपूर्ण महाविहार दायक सभा समिति वलम्बुले बुद्धभजन, बुद्धपूजालगायत विविध कार्यक्रम आयोजना गर्यो । बुद्धधर्मका अनुयायी मानकृष्ण श्रेष्ठले आफ्नो श्रीमतीको इच्छाअनुसार दुइलाख पच्चीस हजार रुपियां मूल्य पर्ने बुद्धप्रतिमा प्रणिधिपूर्ण महाविहारलाई प्रदान गर्नुभएको थियो । बुद्धजयन्तीकै अवसरमा प्रणिधिपूर्ण महाविहार, नेपाल रेडक्स सोसाइटी वलम्बु उपशाखा, रोटरी क्लब अफ हिमालय पाटन र सामुदायिक स्वास्थ्य सेला प्रतिष्ठान वलम्बुको संयुक्त आयोजनामा जेठ १४ गतेवाट १० दिनसम्म महाविहार परिसरमानै निःशुल्क अकूपद्वारा शिविर सञ्चालन गरिएको थियो ।

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

बुद्धजयन्ती भव्यरूपमा बुद्धपूजा सम्पन्न

नगदेश, भक्तपुर । २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा नगदेश बुद्धिवाहारको धर्महलमा भव्य बुद्धपूजा आयोजना गरियो । बुद्धपूजा तथा पञ्चशील अष्टशील ग्रहण पश्चात् भगवान् बुद्धको मूर्ति खटमा राखी विभिन्न सास्कृतिक वाजागाजाका साथै ज्ञानमाला भजनखल, नगदेशको सभभागितामा शान्ति शोभायात्रा नगरपरिकमा गरियो । उक्त शोभायात्रा नगरपरिकमा पश्चात् बुद्धिवाहारको धर्महलमा पुरोर सभामा परिणत भएको थियो । सभारोहका सभापति न्हुकेकुमार सिंकेमनःको सभापतित्वमा आयोजना भएको सो सभामा समूहका कोपाध्यक्ष रामभक्त हाँयजुले स्वागतगान तथा समूहका उपाध्यक्ष दीपकराज सापालले स्वागत मन्त्रव्य प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । सभामा घोल्खुदै समूहका सचिव कृष्णकुमार प्रजापतिले बुद्धजीवनीमाथि प्रकाश पार्नुभएको थियो । कार्यक्रममा वौद्ध परियति शिक्षामा उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूलाई सभापति सिंकेमनःले पुरस्कार वितरण गर्नुभयो भने वौद्ध ल्यायम् पुचःका अध्यक्ष शिवभक्त मेजुले धन्यवादजापन गर्नुभएको थियो । कार्यक्रमको अन्तमा पुण्यानुमोदना तथा भोजनदान गरिएको थियो ।

अग्रश्रावक सारिपुत्रको अस्थिधातु प्रदर्शन

काठमाडौं । बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा भगवान् गौतम बुद्धका धर्मरक्षक सारिपुत्र मौदगत्यायनको अस्थिधातु चारुमती वौद्ध मिशन विहारले प्रथमपटक संवंसाधारणको अवलोकन दर्शनका लागि सार्वजनिक गरियो । श्रीलंकाको धर्मपालाराम विहारको सौजन्यमा प्राप्त भएको सो अस्थिधातु अवलोकन गर्न धन्दोचैत्य चावहिल परिसरमा श्रद्धालु भक्तजनहरूको ठूलो उपस्थिति रहेको थियो । सो विहारका प्रमुख मिथु तपस्सीधम्मको अगुवाइमा राष्ट्र शान्तिको प्रार्थना गर्दै चावहिल क्षेत्रमा शान्तिपदयात्रा पनि सम्पन्न गरियो ।

ललितपुर जिल्लाव्यापी बौद्ध हाजिरीजवाफ

प्रतियोगिता सम्पन्न

ललितपुर । २५४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा यस्मि महाविहार, इंवाहीको आयोजनामा ललितपुर जिल्लाव्यापी बौद्ध हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता सम्पन्न भयो । जेष्ठ २१ गतेदेखि २८ गतेसम्म सप्ताहव्यापी संचालन हुने सो प्रतियोगिताको उद्घाटन ललितपुर उपमहानगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत कोमलप्रसाद काफ्लेले गर्नुभएको थियो भने संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्यन मन्त्री बुद्धिराज वज्राचार्य प्रमुख अधिकारी रूपमा रहनुभएको थियो । जेष्ठ २८ गते सम्पन्न फाइनल प्रतियोगितामा विजयीहरूलाई एक कार्यक्रमकारीच मन्त्री वज्राचार्यले पुरस्कार वितरण गर्नुभयो । प्रतियोगितामा दीपकर परियति शिक्षालय

नागवहाल प्रथम, अध्ययन मण्डल बूवहा: द्वितीय, बौद्ध युवा समिति क्रतापोल तृतीय भएका थिए भने आलोक पुस्तकालय र विश्वशान्ति पुस्तकालयले सान्त्वना पुरस्कार प्राप्त गरेका थिए । हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता आयोजक समितिका अध्यक्ष शान्तमान शाक्यको सभापतित्वमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा मिथु भाद्रियवाट शीलप्रदान गर्नुभएको थियो । समितिका उपाध्यक्ष पुष्परत्न शाक्यवाट स्वागत गर्नुभएको उक्त कार्यक्रममा सचिव रत्नमान शाक्यले व्यवस्थापन प्रतिवेदन, कोपाध्यक्ष गम्भीरमान शाक्यवाट अर्थिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभयो भने सह-कोपाध्यक्ष भरत शाक्यले धन्यवादजापन गर्नुभएको थियो । आगमी वर्षको सो हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता नेपाल बौद्ध परिषदले गर्नुभएको छ ।

शान्ति कामना गर्दै विद्वत्वर्गबाट प्रदर्शन

काठमाडौं । मुलुकमा दिग्गो शान्तिको कामना गर्दै विद्वत्वर्गबाट शान्ति जुलूस प्रदर्शन गरियो । शान्तिका अग्रदूत भगवान् गौतमबुद्धको जन्म, सम्बोधिलाभ तथा महापरिनिर्वाण दिवस बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आयोजना गरिएको सो शान्तिच्यालीमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको थियो । त्रिभुवन विश्वविद्यालयका उपकुलपति डा. गोविन्दराज शर्माको नेतृत्वमा निस्किएको सो च्याली लैनचौरवाट शुरू भै सोहङ्खुटे, धहिति हुदै वसन्तपुरसम्म पुरेको थियो । च्यालीका सहभागीहरूले मुलुकमा व्याप्त हत्या, हिसाको अन्त्य र शान्ति पुनर्स्थापनाको कामना गरेका थिए ।

२५४९औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा

विशेष साक्षात्कार कार्यक्रम

काठमाडौं । २५४९औं बुद्धजयन्ती तथा लम्बिनीदिवसका अवसरमा आयोजित विशेष साक्षात्कार कार्यक्रममा बोल्दै विभिन्न धर्म र सम्बद्धयका प्रतिनिधिहरूले शान्ति नै नेपालीको विश्वपहिचान भएको कारण जुनसुकै मूल्य चुकाएर भए पनि तमाम नेपाली शान्तिको वाटोमा अग्रसर हुनुपर्ने धारण व्यक्त गर्दै हत्या, हिंसा र आतङ्क छोडेर शान्ति बहालीको वाटोमा अगाडि बढन बुद्धजयन्तीको दिन प्रेरणादारी रहेसँ भन्ने कामना गरे । रिपोर्टर्स क्लब नेपालका अध्यक्ष ऋषि धमलाको सभापतित्वमा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा बोल्दै सिद्धार्थ विश्वविद्यालयका प्रिन्सिपल डा. मिथु सुनन्द महास्थाविरले भगवान् बुद्धिरूपलाई शान्तिका अग्रदूत नभी शान्तिनायक भन्नुपर्ने आग्रह गर्दै बुद्धका सन्देशलाई गम्भीरतापूर्वक आत्मसात् गर्न सकेमा मुलुकमा शान्तिच्याली हुने बता उनुभयो । उहाँले भन्नमयो - 'सैन्यसामग्रीलाई बजेट छुट्ट्याएर शान्ति हुदैन, धर्म र नैतिक शिक्षाका लागि पनि बजेट छुट्ट्यायो भने अवश्य शान्ति कायम हुन्छ ।'

कार्यक्रममा अणुव्रत सेवा संघका अध्यक्ष हुलासचन्द्र

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

गोल्ड्या, किंश्चयन धर्मका तर्फवाट फादर लरेन्स, नेपाल मुस्लिम इतेहाद संघका अध्यक्ष नजिर मिया, प्रेमवहादुर शाक्य, ब्रह्मकुमारी राजयोग केन्द्रीकी ब्रह्मकुमारी राजदीदी, शान्ति सेवा आश्रमका चिन्तामणि योगी, खेम्पो नवाड, प्रो. हमिद अन्सारी, जयप्रकाश, सुरतवहादुर ऐरलगायतका वक्ताहरूले बोल्नुभएको थियो । समाप्तिको आसनवाट बोल्नुहुँदै कलबका अध्यक्ष धर्मलाले शान्ति नेपालीको एकमात्र ऐजेण्डा भएको उल्लेख गर्नुभयो । कार्यक्रममा आनी छोड्ड डोल्माले बुद्धका श्लोकहरू लय हालेर सुनाउनुभएको थियो ।

बुद्धजयन्तीका अवसरमा विविध कार्यक्रम

काठमाडौं । २५४९ औ बुद्धजयन्ती तथा तुम्विर्नीदिवसका अवसरमा आयोजित विशेष साक्षात्कारमा बोल्न्दै विभिन्न धर्म तथा सम्प्रदायका प्रतिनिधिहरूले शान्ति नै नेपालीको विश्वपहिचान भएको कारण जुनसुकै मूल्य चुकाएर भएपनि तमाम नेपाली शान्तिको बाटोमा अग्रसर हुनुपर्ने धारणा व्यक्त गर्दै उनीहरूले माओवादीलाई एकै स्वरमा भने हत्याहिंसा र आतङ्ग छोडेर शान्तिवहालिको बाटोमा अगाडि बढन बुद्धजयन्तीको यो दिन प्रेरणादायी रहांस भन्ने कामना गरे । उनीहरूले हतियारको राजनीतिवाट कसैको पनि हित नहुने वताउदै विकास र शान्तिको बाटोमा अभि बढनुपर्ने कुरामा जोड दिए । रिपोर्टस क्लब, नेपालका अध्यक्ष ऋषि धर्मलालो सम्भापितवत्तमा सम्पन्न साक्षात्कार कार्यक्रममा भिक्षु सुनन्द महास्थाविर, हुलासचन्द्र गोल्ड्या, फादर लरेन्स, नजिर मिया, प्रेमवहादुर शाक्य, ब्रह्मकुमारी राजदीदी, चिन्तामणि योगी, खेम्पो नवाड, प्रो. हमिद अन्सारी, जयप्रकाश, सुरतवहादुर ऐरलगायतका वक्ताले बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा सबैले शान्तिको संकल्प गर्नुपर्ने वताउनुभयो ।

यसैगरी रेडियन्ट रिडिस एकेढेमी सानेपाद्वारा आयोजित प्राथमिक विद्यालयस्तरीय उपत्यकाव्यापी चित्रकला प्रतियोगिता सम्पन्न भयो । काठमाडौं, भक्तपुर र ललितपुरका १८ विद्यालयका २५ वालयालिकाले भाग लिएको सो प्रतियोगितामा ओलिभर पब्लिक स्कूल महाराजगञ्जका मिलन थापा प्रथम भएको छन् । यसैगरी, नाइल स्ट्रिम एकेढेमी सानेपाकी निशा पुलकोटी द्वितीय, भक्तपुर इलिश स्कूल गद्वाघरका सुमन गुरुङ तृतीय र रेडियन्ट रिडिस एकेढेमी सानेपाकी प्रिया सिंह सान्त्वना हुन सफल भएको थियो ।

२५४९ औ बुद्धजयन्ती बौद्ध तमु विकास संस्थाले विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गरी भव्यताकासाथ मनाइयो । बुद्धजयन्तीका दिन विहानैदेखि सो संस्थाका पदाधिकारीहरूलगायत काठमाडौंको विभिन्न स्थानवाट तमु परिवारका सदस्यहरू आफाना केटाकेटीहरूकासाथ स्वयम्भू भूखेलस्थित आनन्दभुवन विहारमा बस्ता भइ पूजा अर्चना तथा शान्तिदीप प्रज्ज्वलन गरेका थिए । पूजापाठपञ्चान् बुद्धको तस्वीर, बौद्धकण्डा, वायज तथा संस्थाको

व्यानर सहितको शान्तिजुलुसले स्वयम्भू परिक्रमा गरी भगवानपाउमा आइपुरोगे प्रार्थना गरी सम्पन्न भएको थियो । संस्थाका अध्यक्ष एवं प्रमुखलामा गञ्जसिंह गुरुङ, उपाध्यक्ष मेजर भीमवहादुर गुरुङ, सचिव राजमान गुरुङ, प्रमुख सेनार्ना गुणवहादुर गुरुडलगायत सयौ तमुहरूको सहभागिता रहेको सो प्रार्थना कार्यक्रममा शान्तिका अग्रदृत भगवान् बुद्ध समझ शान्तिको लागि प्रार्थना गरिएको थियो ।

यसरी नै आदिवासी जनजाति सम्पर्क र समन्वय समितिद्वारा बुद्धजयन्तीका अवसरमा शान्तिको कामना गर्दै हिसा पीडितहरूलाई सहयोग गरौ भन्ने सन्देशका साथ पीडितहरूलाई भोजन दान गरिएको छ । त्यसै बुद्धजयन्तीका अवसरमा श्रीकृष्ण ज्योति संज्ञीवनी तुलसी सेवा समिति नेपाल तथा गाप्तिय ज्योतिप विज्ञान सेवा समिति नेपालको सयुक्त तत्त्वावधानमा नेपाल धर्म सम्मेलनले शान्ति रथयात्रा गरेको छ । मित्रपार्कवाट शुभ भएको यात्रा कोटेश्वर, सातदेवाटा, कलडी, स्वयम्भू वालाजु, सामाख्यसी, चावहिल हुँदै बौद्धस्तूप पुगेर सम्पन्न भएको थियो ।

२५४९ औ बुद्धजयन्तीका अवसरमा किरतिश्वर संगीत आश्रमले शास्त्रीय संगीत कार्यक्रमको आयोजना गयो । पशुपति किरतिश्वरमा आयोजित सो कार्यक्रममा शेषनारायण श्रेष्ठ, शिव पौडेल, चण्डी काफ्ले, विष्णु लामालगायतले गायन तथा सरिता मिश्र, अच्युत भण्डारी, विनोद लोहानी, गोपाल कैशिकले तबला तथा जानुराजा गोखालीले सितारमा साथ दिएका थिए । उक्त आश्रमले हरेक पूर्णिमाको साँझ शास्त्रीय संगीत कार्यक्रम आयोजना गर्दैआएको छ ।

२५४९ औ बुद्धजयन्तीका अवसरमा बौद्धको सिद्धार्थ कला केन्द्रले 'रितिएको वस्ती' नामक सडकनाटक प्रदर्शन गरियो । परेवा उडाएर, गोर्खी, भेला, यज्ञ, होम गरर, पुराण भनेर मात्र शान्ति स्थापना नहुने तर्क प्रस्तुत गर्दै शान्ति स्थापनाका लागि हतियारवीचको लडाई वन्द गर्न आवश्यक भएको सन्देश नाटकले दिएको थियो । सन्तु खड्काद्वारा लिखित तथा भीम पोखरेलद्वारा निर्देशित सो नाटक बुद्धजयन्तीका दिन राजधानीको बौद्ध, रत्नपार्क, जोरपाटीलगायतका स्थानमा प्रदर्शन गरिएको थियो ।

२५४९ औ बुद्धजयन्तीका अवसरमा नेपाल परम्परागत बौद्ध धर्म संघ, कीर्तिपुर शाखाद्वारा आयोजित पथम कीर्तिपुरनगरव्यापी अन्तर मा.वि. बौद्ध हाजिरीजवाफ प्रतियोगितामा विजयी विद्यार्थीहरूलाई त्रिभुवन विश्वविद्यालय बौद्ध अध्ययन विभागका प्रमुख डा. नरेशमान वज्राचार्यले पुरस्कार प्रदान गर्नुभयो । प्रतियोगितामा वाघमैरव मा.वि. प्रथम, सोही विद्यालयको अर्को टोली द्वितीय, गोरखनाथ मा.वि. तृतीय तथा पांगा सेकण्डरी स्कूलले सान्त्वना पुरस्कार प्राप्त गरेका थिए ।

बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कल्पतरु बैमासिक साहित्यिक पत्रिकाद्वारा कल्पतरु शान्ति साँझ आयोजना गरियो । साफा

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

प्रकाशनका अध्यक्ष कम्बन पुडासैनीको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा साहित्यकारहरू लक्षण लोहनी, पुष्कर लोहनी, ज्ञानवाकर पौडेल, नारायण ढकाललगायतका व्यक्तित्वको उपस्थिति रहेको थियो । कार्यक्रममा आयोजक संस्थाका अध्यक्ष नवराज पुडासैनीले शान्तिका प्रतीक भगवान् बुद्धको उपदेशलाई साकार पाने हरेक क्षेत्रका व्यक्तिहरूले आ-आफ्नो क्षेत्रवाट सहयोग गर्नुपर्ने बताउदै साहित्यिक क्षेत्रको मानो प्रयासले शान्ति स्थापनामा कही भयोग पुग्ने विश्वाम व्यक्ति गर्नुभयो । बुद्धजयन्तीको अवसरमा वैदिक उद्दोघन सङ्घद्वारा अन्तर्किया कार्यक्रम आयोजना गरियो । त्यस्तै हिन्दू विद्यापीठ-नेपालद्वारा विविध सांस्कृतिक कार्यक्रमको आयोजना गरेको छ ।

शान्तिका अग्रदृढ़ भगवान् बुद्धको २५४९ औ जयन्तीका अवसरमा विभिन्न संघर्षस्थाहरूद्वारा विविध कार्यक्रम आयोजना गरियो । सो अवसरमा सामुदायिक सेवा मञ्च तथा सामुदायिक प्रहरी सेवा स्वयम्भूद्वारा तेस्रो खुल्ला रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरियो । सोही अवसरमा शिवशक्ति युवा क्लब, पुरानो वानेश्वरद्वारा वृहत् अखादान कार्यक्रम गरियो । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि नेपाल ओखा वैडिका मेडिकल डाइरेक्टर डा. सन्दुक रुद्रलाई क्लबका सभापति राजनप्रकाश श्रेष्ठले ७७ जना महानुभावहरूले मरणोपरात्त ओखादान गर्ने इच्छापत्र हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो । यसैगरी, काठमाडौं महानगरपालिका-२१ स्थित गणेश युवा क्लबले पनि १९ औ रक्तदान कार्यक्रम गरेको छ । सो अवसरमा ८१ जनाले रक्तदान गरेको थियो । त्यस्तै, ख्वप नास: खल: भक्तपुरद्वारा दरवार स्वायारमा खुला रक्तदान कार्यक्रमको आयोजना गरियो । नेपाल रेडक्रस सोसाइटी रक्त सञ्चारसेवा केन्द्र भक्तपुरको प्राविधिक भयोगमा सम्पन्न उक्त रक्तदानकार्यक्रममा महिला र पुरुष गरी ३४ जनाले रक्तदान गरेको थियो । यसैगरी, मझलटोल सुधार सङ्ग र श्रीस्टार क्लबले संयुक्त रूपमा एकदिने निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरको आयोजना गरियो । क्यापिटल हास्पिटलको प्रायोजनमा आयोजित सो शिविरमा ५०५ जना विभिन्न रोगका विवाहीको निःशुल्क स्वास्थ्य जाँच र औपचित वितरण गरिएको थियो । क्यापिटल हास्पिटलका विष्टु चिकित्सक डा. अशोक बज्जाराचार्य र मंगलटोल सुधार सङ्गका अध्यक्ष गोपालवहादुर श्रेष्ठले बुद्धमूर्तिमा माल्यार्पण गरी शिविरको शुभारम्भ गर्नुभएको थियो । त्यस्तै, २४ घण्टे आकस्मिक सेवा प्रदान गर्दै आएको भक्तपुरको इवामुरा अस्पतालमा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिएको थियो । जिल्लाकै स्तरीय अस्पतालको रूपमा हालैमात्र संचालन आएको सो अस्पतालकै परिसरमा भक्तपुर महिला सम्हूको संयुक्त आयोजनामा उक्त शिविर संचालन गरिएको थियो ।

यसैगरी, राजपरिषद् स्थायी समितिका सदस्य सचिवतशम्शेर जबराले तामाड सुधार समाजले कीर्तिपुरको

चम्पादेवीमा निर्माण गरेको खानेपानी ट्रायाङ्गी र खानेपानी धाराको उद्घाटन गर्नुभएको छ । बुद्धजयन्तीको अवसरमा उद्घाटन गरिएको सो ट्रायाङ्गी निर्माण गर्ने रु. दुइलाख पचास हजार लागेको समाजका अध्यक्ष चन्द्रवहादुर तामाडले बताउनुभयो । नेपाल खानेपानी संस्थान कीर्तिपुर शाखाको आर्थिक सहयोग र स्थानीय जनताको श्रमदानवाट निर्माण भएको सो ट्रायाङ्गीवाट ५० घरपरिवार लाभान्वित भएको जनाएको छ । बुद्धपूजा र भजन गरी आरम्भ भएको कार्यक्रममा वोल्नुहुँदै प्रमुख अतिथि जबराले विकास निर्माण गर्न जनताहरू एकजुट भएमा गाप्टको विकास हुने बताउनुभयो ।

गोर्कार्णस्थित जगडोल सामुदायिक वनमा वन्नलागेको शान्तिस्तम्भको इमेज च्यानलका अध्यक्ष आरके मानन्धर र कान्तिपुर पवित्रकेसन्सका अध्यक्ष हेमराज जबालीले संयुक्त रूपमा शिलान्यास गर्नुभयो । वन उपभोक्ता समिति र मानव अधिकार संगठनको संयुक्त प्रयाशमा बनाउन लागेको सो स्तम्भ शिलान्याश गर्दै मानन्धर र जबालीले बुद्धजयन्तीको अवसर पारेर निर्माण गरिनलागेको उक्त स्तम्भले जनतालाई शान्तिप्राप्ति उत्प्रेरित गर्ने बताउनुभयो । कार्यक्रममा संगठनका अध्यक्ष तथा राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका सदस्य सुदीप पाठक र वन उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष सदबानि सिर्गदेलले पर्नि वोल्नुभएको थियो ।

लुम्बिनी दिवस सम्पन्न

लुम्बिनी । २५४९ औ बुद्धजयन्ती तथा लुम्बिनीदिवसका अवसरमा भगवान् गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनीमा विशेष समारोह आयोजना गरियो । समारोहको उद्घाटन गर्दै मन्त्रीपरिषद्का उपाध्यक्ष कीर्तिनिधि विष्टले वर्तमान विश्वमा देखापेरेका अशान्ति, द्रन्द, मानवीय सूल्त र मान्यताको द्वासलाई न्यून गर्ने र विश्व मानव समाजलाई सुमारामा डो-याउन बुद्धका उपदेशको व्यापक प्रचारप्रसार हुनु आवश्यक रहेको बताउनुभयो । लुम्बिनी तेपाल र इशियाको सान्त तप्तार सम्पूर्ण विश्वकै लागि प्रेरणदायी तीर्थस्थल र सांस्कृतिक धरोहर हो भन्दै विश्वस्तरमा नेपालको परिचयलाई थप उचाइमा पुऱ्याउन लुम्बिनीले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने बताउनुभयो । संस्कृत, पर्यटन तथा नागरिक उड्यन मन्त्री तथा लुम्बिनी विकास कोपका अध्यक्ष बुद्धिराज बज्जाराचार्यले लुम्बिनीको विकास प्रभावकारीरूपमा हुननसकेको स्वीकारै वर्तमान सरकार लुम्बिनी गुरुलोजना कार्यान्वयन गर्ने सङ्गलित रहेको बताउनुभयो । लुम्बिनीका साथै लुम्बिनीसंग सम्बन्धित तिलौराकोट, देवदह र रामग्रामको एकीकृत विकास गर्न श्री ५ को सरकारले जोड दिने प्रतिवद्वता उहाले व्यक्ति गर्नुभयो । भियतनामी भिक्षु डा. लामले हिसाले हिसा मात्र निम्त्याउने भएकाले आतइकारी गतिविधिमा संलग्न व्यक्तिलाई बुद्धिक्षा अनुसरण गरी शान्ति स्थापनामा लाग्न आव्यान गर्नुभयो । लुम्बिनी

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

विकास कोषका उपाध्यक्ष ओमकार गौचनले स्वागत मन्तव्य प्रकट गर्नुभएको सो समारोहमा कोषका सदस्यसचिव गोविन्द चित्रकार, लुम्बिनी अञ्चल प्रशासक रामकृष्ण पन्तलगायतका वक्ताहरूले पनि बोल्नुभएको थियो । सोही अवसरमा विश्वमा शान्ति स्थापनाको लागि योगदान दिनुहुने अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वहरूलाई प्रदान गरिने 'गौतम बुद्ध शान्ति पुरस्कार' नामक पुरस्कारको पनि घोषणा गरिएको थियो । ५० हजार डलर राशीको सो पुरस्कार अर्को वर्षदेखि प्रदान गरिने भएको छ । त्यसैगरी, मन्त्रीपरिषद्का उपाध्यक्ष विष्टले लुम्बिनीक्षेत्रमा स्थापना गरिएको २५ टनको घण्टको पनि उद्घाटन गर्नुभएको थियो । यसअघि विहान बौद्ध भिक्षु, अनगारिका, उपासकउपासिका, विद्यार्थी, कोषका कम { चारी, स्थानीय वासिन्दा, विदेशी पर्यटकलगायतले शान्तिको कामना गर्दै शान्तिच्याली आयोजना गरेका थिए ।

सो अवसरमा मन्त्रीपरिषद्का उपाध्यक्ष कीर्तिनिधि विष्टले डा. गीत गिरीद्वारा लिखित लुम्बिनीदर्शन नामक पुस्तक लोकार्पण गर्नुभयो । त्यस्तै विभिन्न कार्यक्रममा विजयी विद्यार्थीहरूलाई नगद तथा प्रमाणपत्र प्रदान गर्नुभएको थियो ।

रामग्रामका लागि छुट्टै गुरुयोजना आउने

नवलपरासी । २५४९ औं बुद्धजयन्तीका अवसरमा लुम्बिनी विकास कोषद्वारा परासीमा लुम्बिनी र रामग्रामका विकासको निर्मित स्थानीय जनसहभागिता विपक्ष विचार गोष्ठीको आयोजना गरियो । कार्यक्रममा बोल्नुहुन्दै कोषका उपाध्यक्ष ओमकारप्रसाद गौचनले भगवान् गौतम बद्रसंग सम्बन्धित ऐतिहासिक धार्मिकस्थल रामग्राम स्तुपको विकासको लागि छुट्टै गुरुयोजना ल्याइने भएको बताउनुभयो । कोषका सदस्यसचिव गोविन्द चित्रकारले स्थानीय जनसहभागिताविना विकास सम्भव नहुने हुदा रामग्राम क्षेत्रको विकासका निर्मित यहांका वासिन्दा पनि अघि बढ्नुपर्छ भयो । उहाँले लुम्बिनीमा विश्वका ७५ मुलुकका मानिसहरू आउने गरेको जानकारी दिई लुम्बिनी वरपरका क्षेत्रको विकास गर्नसके यहां आउने विदेशी पर्यटकको संख्यामा बढ्दि भई प्रशस्त आम्दानी गर्नसकिने बताउनुभयो । नवलपरासी जिल्ला अनुगमन समितिका अध्यक्ष चिन्नामणि पोखरेलको सभापतित्वमा भएको सो गोष्ठीमा बोल्नुहुन्दै सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी कृष्णप्रसाद पौडेल र स्थानीय विकास अधिकारी तारावहादुर कार्कोले भैरहवा विमानस्थल अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलका रूपमा विकसित भएमा लुम्बिनीलगायत यस क्षेत्रको विकास उल्लेखनीयरूपमा हुने बताउनुभयो ।

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

बुटवल, रूपन्देही । २५४९ औं बुद्धजयन्ती जेष्ठ ६ गतेदेखि ९ गतेसम्म विभिन्न कार्यक्रमहरू आयोजना गरी भव्यताकासाथ मनाइयो । कार्यक्रमको पहिलो दिन स्थानीय पूर्णचैत्य विहारदेखि पद्मचैत्य विहारसम्म शान्तिपदयात्रा आयोजना गरियो । बौद्ध धर्मावलम्बीहरूका साथै ठूलो संख्यामा विद्यालयका विद्यार्थीहरू, बौद्ध युवा जानमाला संघ, बौद्ध महिला संघ, पद्मचैत्य विहार संचालक समिति, धर्मादय समालगायतका बौद्धसंघसंस्थाका सदस्य महानुभावहरूको सहभागिता रहेको सो पदयात्रामा सहभागीहरूले बौद्धकर्णडा तथा धर्मादयका गाथा लेखिएका व्यानरहरू बोकेका थिए । पद्मचैत्य विहारमा पुगेपछि बुद्धमूर्तिसमक्ष पञ्चशीलग्रहण तथा दीप प्रज्ज्वलन गरेका थिए ।

कार्यक्रमको दोस्रो दिन धर्मादयसभा बुटवल शाखाको संयोजकत्वमा रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरियो । पद्मचैत्य विहारमा भएको सो कार्यक्रममा ४९ जना रक्तदाताहरूले रक्तदान गरेका थिए । रक्तदाताहरूलाई विहारका उपासकउपासिकाहरू प्रजारत्न शाक्यले जूस, इन्द्रकुमारी शाक्य, आनन्दलक्ष्मी शाक्य, कृष्णकुमारी शाक्य र शुभलक्ष्मी गुभाजुवाट दूध, विष्णुमाया गुभाजुले फलफूल तथा श्रीदेवी गुभाजु, विजय वज्राचार्य, सन्तोष गुभाजु, लिलीमा गुभाजु, सुजाता गुभाजु र सुश्री विना शाक्यवाट लिलीज प्रदान गरिएको थियो । सोही दिन अन्तरनगर मा.वि.

बौद्ध हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता संचालन गरियो । नगरका विभिन्न १३ वटा विद्यालयको सहभागिता रहेको उक्त प्रतियोगितामा न्यू होराइजन हायर सेकेन्डरी स्कूल, इलिट इंजिनियरिंग स्कूल, क्यानन उच्च मा.वि. क्रमशः प्रथम, द्वितीय, तृतीय भएका थिए । प्रथम स्थान हासिल गर्ने विद्यालयलाई रनिझिल्ड तथा विजयी टोलीलाई प्रमाणपत्र र पानस तथा बौद्ध पुस्तक उपहार प्रदान गरिएको थियो ।

तेश्रो दिन पद्मचैत्य विहारका उपासकउपासिकाहरू हरेक वर्ष कुनै एउटा विहारमा पुगेर बुद्धपूजा, धर्मदेशना, शीलप्रार्थना तथा जानमाला भजन गर्ने परम्परा रहेअनुसार यस वर्ष सिद्धार्थनगरस्थित पुष्पकीर्ति बुद्धविहारमा पुगेर उक्त कार्यक्रम संचालन गरियो । बौद्ध युवा जानमाला संघद्वाट जानमाला भजन प्रस्तुत गरेर आरम्भ भएको सो कार्यक्रममा सामूहिक शीलप्रार्थना तथा बुद्धपूजा गरिएको थियो । दुइवटा विहारका उपासकउपासिकाहरूवीच परिचय आदानप्रदान गर्ने क्रममा बोल्नुहुन्दै सिद्धार्थ बौद्ध समाजका अध्यक्ष शरणकाजी बजाचार्य तथा पद्मचैत्य विहारका अध्यक्ष संघरत्न बजाचार्यले आ-आफ्नो मन्तव्य प्रकट गर्नुभएको थियो । कार्यक्रममा पद्मचैत्य विहारका प्रथम उपाध्यक्ष विमलवहादुर शाक्य, सुवर्णमुनि शाक्य तथा वरिष्ठ पत्रकार तिलक आचार्यले पनि बोल्नुभएको थियो । सोही

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

दिन अपराह्न संधरत्न वज्राचार्यको अध्यक्षतामा वौद्धसभा आयोजना गरियो । वरिष्ठ पत्रकार तिलक आचार्यको विशेष अतिथ्यमा पदाचैत्य विहारमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा विपश्यना सहायकाचार्य योगेन्द्रमणि तुलाधर, वौद्ध महिला संघकी अध्यक्ष श्रीदेवी गुमाजु, धर्मांदेय सभा बुटवलकी अध्यक्ष सुश्री विद्यादेवी शाक्य, वौद्ध युवा जानमालासंघ तदर्थ समितिका सयोजक गोविन्द शाक्य, देवेन्द्र शाक्य, कृष्णप्रसाद शाक्यलगायतका वक्ताहरूले बुद्धको उपदेश र बुद्धजयन्तीवारे गहन चर्चा गर्नुभएको थियो ।

चौथो दिन तथा बुद्धजयन्तीका दिन प्रभातफेरि कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो । सो कार्यक्रमपछि वोधवृक्षमा जलसिंचन, शीलप्रार्थना र बुद्धपूजा गरिएको थियो । त्यस्तै हजारौ उपासकउपासिकाहरूको सहभागितामा भगवान बुद्धको मूर्ति रथमा राखेर शोभायात्रा नगरपरिक्रमा गराइएको थियो । त्यस्तै अपराह्न सामूहिक परिवाण पाठ गरियो, सो पञ्चात् अग्रमहाश्वाक्रको अस्थिधातु १ घण्टाको लागि सार्वजनिक प्रदर्शन गरिएको थियो । वौद्ध युवा जानमाला संघले जानमाला भजन प्रस्तुत गरिएको सो कार्यक्रमको अन्तमा पुण्यानुमोदना तथा उपस्थित सैलाई प्रसाद वितरण गरिएको थियो ।

यसैगरी, लुम्बिनीमा २५४९ औ बुद्धजयन्ती एवं लुम्बिनीदिवसका अवसरमा रूपन्देही जिल्ला क्याम्पसस्तरीय निवन्ध प्रतियोगिता तथा जिल्लास्तरीय अन्तर मा.वि. वक्तृत्वकला प्रतियोगिता सम्पन्न भयो । 'लुम्बिनी' : नेपालको गौरव' विषयमा भएको निवन्ध प्रतियोगितामा लेखानी उच्च मा.वि. का महेश शामा, पशुपति उच्च मा.वि. कोटिहवाकी सविता गैरे र मणिमुकुन्द क्याम्पसका शिव रेमी क्रमशः प्रथम, द्वितीय र तृतीय हुनका साथै भैरवहा उच्च मा.वि. का हेमलकुमार कर्ण र रूपन्देही क्याम्पसकी सर्गीता पाठकले सान्त्वना पुरस्कार प्राप्त गरे । यस्तै, सोही विषयमा आयोजित वक्तृत्वकला प्रतियोगितामा पब्लिक मा.वि. छापियाकी सिजना अधिकारी प्रथम, सोही विद्यालयका सूदन भट्टार्ड द्वितीय र खुदावगर मा.वि. का जितेन्द्रमान यादव तृतीय हुनका साथै सोही विद्यालयका कृष्णमुरारी गुप्ता र कर्महवा मा.वि. का दिलीपकुमार मिश्रले सान्त्वना पुरस्कार प्राप्त गरेको थाहा भएको छ । यसैगरी, कुमारबर्ती असल शासन क्लब कुमारबर्ती नवलपरासीले शान्तिका लागि पैदलयात्रा कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । सरस्वती मा.वि. गोछडावाट शुरु भई वरैलीटार, गोडार, गोछडा हुदै पुनः सरस्वती मा.वि. मा आई सम्पन्न भएको सो पैदलयात्रामा बृद्धवृद्धा, वालदालिका, किसान, शिक्षक, विद्यार्थी, वृद्धजीवीहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

त्यस्तै, बुद्धजयन्तीको अवसरमा स्थानीय देवदह आध्यात्मिक प्रतिष्ठानले एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको छ । देवदह क्षेत्रमा एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध नभएकोले सोको अभाव

पूर्ति गर्न तथा अति विपन्न वर्गका विरामीलाई प्राथमिकतापूर्वक सेवा दिने उद्देश्य गरिएको प्रतिष्ठानका अध्यक्ष टीकागम पाण्डेले बताउनुभयो । गोपालप्रसाद ढकालको संयोजकन्त्वमा गठित व्यवस्थापन समितिले एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्न सात लाख रुपैया लागत अनुमान गरिएको र सोमध्ये स्थानीय संघसम्म्या र व्यक्तिहरूबाट करिव तीन लाख रुपैया मझलन भइसकेको जनाएको छ ।

भद्रपुर, भापा । २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा नेवा समाजकल्याण गुठी भापाद्वारा शान्ति पदयात्रा नगरपरिक्रमा गरियो । भद्रपुर-४ स्थित गुठी भवनमा भेला भई निस्किएको सो पदयात्रा स्थानीय बुद्धविहारमा पुरी विसर्जन गरिएको थियो । विहारमा पुरोपछि पञ्चशील प्रार्थना, बुद्धपूजा गरिएको थियो । गुठीका अध्यक्ष धनजु श्रेष्ठको समाप्तित्त्वमा तथा गिरिधर श्रेष्ठले स्वागत तथा धन्यवादजापन गर्नुभएको सो कार्यक्रममा महिला र वालदालिकाको खेलकूद प्रतियोगितामा विजयीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गरिएको थियो । श्रीसन्त्यसाई केन्द्रद्वारा भजनकीर्तन गरिएको शान्ति पदयात्रामा सहभागीहरूले भगवान बुद्धको सन्देश र शान्तिको कामना गरिएको प्लेकाई बोकेका थिए ।

२५४९ औ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा भापाको माइदारस्थित तासी छोयलिड गुम्बाद्वारा सम्मान तथा रक्तदान कार्यक्रमको आयोजना गरियो । गुम्बा परिसरमा आयोजित उक्त रक्तदान कार्यक्रममा १५ जनाले रक्तदान गर्नुभएको थियो । उक्त अवसरमा मायादेवी मन्दिर निर्माणमा उल्लेखनीय योगदान पुन्यादापत कृष्णवंहादुर गुरुड र शोभा गुरुडलाई सम्मान गरिएको थियो । यसैगरी, भापाको काँकरभिटा, गोलधाप, सैनिकबजार, कल्काई नदीछेउ र दमकस्थित विभिन्न गुम्बाहरूमा पनि भगवान गौतम बुद्धको पूजाअचंना गरी बुद्धजयन्ती मनाइएको छ ।

विराटनगर, मोरड । २५४९ औ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा विराट बौद्ध सङ्ग, विराटनगरद्वारा एक साता विभिन्न कार्यक्रमहरू आयोजना गरियो । सो अवसरमा जेष्ठ ३ गतेदेखि ९ गतेसम्म स्थानीय बुद्धविहारमा सामूहिक बुद्धपूजा तथा धर्मदेशना गराइएको थियो । सोही सिलसिलामा जेष्ठ द गते उपासिका संघ विराटनगरले कल्पवृक्षदान एवं सन्ध्याकालीन दीप प्रज्जवलन गरिएको थियो । जेष्ठ ९ गते शान्ति पदयात्रा कार्यक्रमको आयोजना गरियो । बुद्धजयन्ती समारोह समिति, काठमाडौंको तर्फबाट पाल्नुभएका मिक्की पमित र श्रामणेर सुनीतको नेतृत्वमा स्थानीय धर्मबोध रोडस्थित बुद्धमन्दिरबाट शुरु भएको सो पदयात्रा नगरका विभिन्न भागको परिक्रमा गरी विराटनगर-४स्थित बुद्धविहारमा पुरोपछि धार्मिक सभामा परिणत भएको थियो । ठूलो संख्यामा वौद्ध उपासकउपासिकाहरूका साथै विभिन्न संघसम्म्याका प्रतिष्ठित

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

व्यक्तिहरूको सहभागिता रहेको उक्त सभा शुरु हुनुभन्दा पहिला मिथु परिवाराट शीलप्रदान तथा श्रा. सुनीतवाट धर्मदेशना गर्नुभएको थियो । सो सभामा विभिन्न वक्ताले भगवान् गौतम बुद्धको उपदेश आज पनि उत्तिकै सान्दर्भिक रहेको बताउनुभयो । सभामा प्रमुख जिल्ला अधिकारी नरेन्द्र दाहालले हिंसामा लागेका व्यक्तिमा बुद्धको शान्ति सन्देश पुऱ्याई देशमा शान्ति स्थापना गर्न सबैले लाग्नुपर्ने बताउदै सबै धर्मावलम्बीहरूले शान्तिको पाठ पढिले आफैवाट शुरु गन् । पर्ने आवश्यकता औल्याउनुभयो । विराट बौद्ध संघका अध्यक्ष धर्मकुमार हलवाईंको सभापतित्वमा भएको सो सभामा स्नातकोत्तर क्याम्पसका सहायक प्रमुख मेदिनीप्रसाद मेढाईं, सङ्केत सचिव सत्यनारायण तामाकार, ब्रह्मकुमारी राजयोग सेवाकेन्द्र विराटनगरकी रुक्मा र श्रामणेर, सुमितले बुद्धसन्देशसम्बन्धमा आ-आफ्ना विचार व्यक्त गर्नुभएको थियो । संघका सचिव सत्यनारायण तामाकारले स्वागत गर्नुभएको उक्त सभाको संचालन उपाध्यक्ष मोहनप्रसाद शाक्यले गर्नुभएको थियो । बुद्धविहारको भवन निर्माणमा सहयोग गर्नुहुने दम्पति पृष्ठधन शाक्य र श्रीमती इन्द्रलक्ष्मी शाक्यलाई श्रा. सुनीतवाट सम्मान गर्नुभयो भने प्रमुख अतिथि नरेन्द्र दाहालवाट विराटनगरको ज्येष्ठ उपासिका मुश्री हीरादेवी शाक्यलाई दोसल्ला ओढाई सम्मान गर्नुभयो । सो कार्यक्रमका समस्त सहभागीहरूलाई स्व. नेमकृष्ण तामाकारको पुण्यस्मृतिमा उहाँको परिवारहरू श्रीमती राजकुमारी तामाकार एवं छोराहरू रुद्रकृष्ण, राजीवकृष्ण, संजीवकृष्ण, शैलेन्द्रकृष्णले खीर भोजन प्रदान गर्नुभएको थियो । कार्यक्रमको अन्तमा संघका सहसचिव यामवहादुर गुरुडले धन्यवादज्ञापन गर्नुभएको थियो । यसैगरी, मिल्स एरियामा मिल्स वाचनालय र तासी छोलिङ्ड गुम्बाले सयुक्त रूपमा रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरियो । रक्त सचारकेन्द्र विराटनगरमा रगत अभाव भएकोले आयोजित सो कार्यक्रममा ३३ पिन्ट सकलन भएको थियो ।

नुवाकोट । २५४९ औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा विदुर नगरपालिका परिसरमा रहेको सुगतपुर विहारमा आयोजित सभामा शान्तिका अग्रदूत गौतम बुद्धको तस्वीरमा मात्यार्पण र दीप प्रज्ज्वलन गरियो । बुद्धजयन्ती समारोह समिति, काठमाडौंको तर्फवाट पाल्नुभएका मिथु विमलकीर्तिवाट शीलप्रदान तथा धर्मदेशना गर्नुभएको सो कार्यक्रममा सुगतपुर विहारका अध्यक्ष बोधिरत्न शाक्यले भगवान् गौतमबुद्धको उपदेशलाई सबैले अनुसरण गरी व्यवहारमा उतार्न आग्रह गर्नुभयो । उहाले मुलुकमा शान्ति स्थापनाका लागि एकजुट भई अघि वढन सबैसंग अनुरोध गर्नुभयो । कार्यक्रमपछि गौतमबुद्धको तस्वीर एवं उपदेश लेखिएका प्लेकार्डसहित विशूलीवजारवाट निस्केको चाली बडारवजार परिक्रमा गरी पुनः विशूलीमा रहेको विहारमा पुगेर समापन भयो ।

धनगढी । २५४९ औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा बुद्धविहार धनगढीद्वारा शान्ति पदयात्रा आयोजना गरियो । बुद्धविहारवाट विहान शुरु भएको पदयात्रा धनगढी नगरपालिकाका विभिन्न ठाउँहैं चौराहाको परिक्रमा गरी पुनः बुद्धविहार पर्गी समापन भयो । शान्ति पदयात्रामा विभिन्न विद्यालयका शिक्षक, विद्यार्थी, बुद्धिजीवी, पत्रकार र हजारौ नरनारीको सहभागिता रह्यो । पदयात्रापछि, पूजापाठ, शान्तिसम्बन्धी सांस्कृतिक कार्यक्रमका साथै सुदूरपश्चिमको सम्प्रति झक्काउने पञ्चवार्षा ग्रन्थालयमा गरियो । कार्यक्रममा आयोजक समितिका संयोजक दिनानाथ भट्टले देशमा व्याप्त हत्या, हिंसा समाप्त भई चाई शान्ति छाओस भन्ने कामना गर्नुभयो । कार्यक्रममा बुद्धजयन्ती समारोह समिति काठमाडौंवाट पाल्नुभएका मिथु बोधानन्दवाट शीलप्रदान तथा धर्मदेशना गर्नुभएको थियो ।

बागलुड । २५४९ औं बुद्धजयन्ती श्रद्धाभक्ति एवं हर्षोल्लासकासाथ जानोदय बुद्धविहारको आयोजनामा हरेक वर्ष भै विविध कार्यक्रमको आयोजना गरी मनाइयो । कार्यक्रमको शुरुमा होटल व्यवसायी संघको संयोजनमा बागलुड भगवती मन्दिरको प्रवेशद्वारदेखि विहारसम्म सम्प्रब्र शान्ति दौड प्रतियोगितामा उसु खेलाई कृष्ण प्रथम, तेक्वान्दो खेलाई मनिप के सी. द्वितीय, तेक्वान्दोकै नन्दु विष्ट तृतीय र सिर्तेरियो करातेका खेलेन्द्र खेत्रीले सान्त्वना पुरस्कार प्राप्त गर्नुभएको थियो । बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा बागलुड बुद्धिचाल संघको आयोजनामा भएको विद्यालयस्तरीय बुद्धिचाल प्रतियोगितामा विद्यामन्दिर मा.वि.का तारा काउचा प्रथम, आदर्श विद्यामन्दिरका प्रभात सापकोटा द्वितीय र विद्यामन्दिर मा.वि.कै दीपेन्द्र हमाल तृतीय भएका थिए । धौलागिरी कमसिय आर्टिष्ट एशोसियसनद्वारा आयोजित वालचित्रकला प्रतियोगितामा कालिका कन्यामन्दिर मा.वि.का रुद्रवहादुर प्रगम, धौलागिरी वीरेन्द्र मा.वि.का सन्तोष नेपाली द्वितीय र विद्यामन्दिर मा.वि.का रविन गुरुड तृतीय भएका थिए । यसैगरी विद्यालयस्तरीय हाजिरीजवाफ प्रतियोगितामा आदर्श विद्यामन्दिर उच्च मा.वि. प्रथम, अमृत आदर्श उच्च मा.वि. द्वितीय र कालीगण्डकी आवासीय मा.वि. तृतीय भएका थिए । यसरी बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा जानोदय बुद्धविहारद्वारा आयोजित विभिन्न प्रतियोगिताका विजेताहरूलाई धौलागिरी अञ्चलप्रशासक रामजी विष्टले पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । सोही अवसरमा आयोजित रक्तदान कार्यक्रममा महेन्द्र के सी, वीरेन्द्र शाक्य, करण श्रीस, दीना पुन, सगीता श्रीस, युक्त जंग भण्डारी, सिलता शाक्य, कल्पना शाक्य, भवि घर्ती, सुशील शाक्य, वेज्जुना शाक्य (कुंवर), राजेन्द्र श्रेष्ठले रक्तदान गरेका थिए भने रक्तसंचार केन्द्रका अमुना शाक्य (कुंवर) र गुरुदत्त शर्माले प्राविधिक महयोग गरेका थिए । त्यसै

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

बुद्धविहारदेखि शुरू भई वागलुडवजारको विभिन्न भागहरूको परिक्रमा गरिएको शान्ति पदयात्रामा अञ्चलप्रशासक रामजी विष्ट, समाजसेवी, विद्यार्थी, शिक्षक, पत्रकार, विभिन्न धर्मावलम्बीको प्रतिनिधिहरूको व्यापक सहभागिता रहेको थियो । त्यस्तै महिला बौद्ध संघको तर्फबाट ४१ जना असहायहरूलाई भोजनदान गरिएको थियो ।

जेठ ९ गते आयोजना गरिएको कार्यक्रममा अञ्चलप्रशासक रामजी विष्ट र बुद्धजयन्ती समारोह समिति, काठमाडौँवाट पाल्नुभएका श्रद्धेय सुजाता गुरुमांवाट शान्तिका प्रतिक परेवाको दुई जोडी उडाई मुख्य कार्यक्रमको शुभारम्भ गर्नुभयो । पञ्चशील र बुद्धपूजापछि सुजाता गुरुमाले बुद्धिक्षा सम्बन्धि धर्मदेशना गर्नुभएको थियो भने काषाध्यक्ष सुदर्शन शाक्यले गत आ.व.को आर्थिक विवरण पेश गर्नुभयो । विहारका अध्यक्ष मुकुन्द शाक्यको सभापतित्वमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा बोल्नुहै अञ्चलप्रशासक विष्टले हत्या, हिंसा र आतङ्को अन्त्यका लागि सबै तह र तप्काले बुद्धको शान्तिमार्ग अवलम्बन गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो । सोही दिन अपराह्न ३ बजे जानमाला भजनसहित अपार भक्तजनहरूको उपस्थितिमा भव्य रथयात्रा नगरपरिक्रमा गरिएको थियो ।

बैनी, म्यादी । २५४९ औ बुद्धजयन्ती म्यादी बौद्ध संघका अध्यक्ष यजनलाल शाक्यको अध्यक्षतामा गठित बुद्धजयन्ती समारोह समितिको आयोजनामा तीनदिने विविध कार्यक्रमको आयोजना गरी श्रद्धाभक्ति एवं हर्षोल्लासकासाथ मनाइयो । कार्यक्रमको पहिलो दिन महिला बौद्ध संघ बैनीको संयोजकत्वमा बुद्धविहार परिसरमा बुद्धपूजा, धर्मदेशना र जानमाला भजनको आयोजना गरियो । कार्यक्रममा बुद्धजयन्ती समारोह समिति काठमाडौँवाट पाल्नुभएका भिक्षु मेघकरले धर्मदेशना गर्नुभयो भने बुद्धपूजा पाठको अगुवाई संघका कोषाध्यक्ष प्रमिला शाक्यले गर्नुभएको थियो । संघका सचिव सुशीला शाक्यले स्वागत तथा अध्यक्ष विष्णु शाक्यले धन्यवादज्ञापन गर्नुभएको सो कार्यक्रम सदस्य रंजिता शेरचनले संचालन गर्नुभएको थियो । दोश्रो दिन मगर महिला बौद्ध सेवा समाजको संयोजकत्वमा म्यादी अस्पतालमा रहेका विरामीहरूलाई शुद्ध पिउने पानीको लागि फिल्टर तथा फलफुल वितरण गरिएको थियो । मगर संघका अध्यक्ष ठण्डवहादुर तिलिजामगरको प्रमुखआतिथ्यमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा भिक्षु मेघकरले शीलप्रदान गर्नुकासाथै विरामीहरूको स्वास्थ्यलाभको कामना गर्नुभएको थियो । सो कार्यक्रमपश्चात् मगर संघको सभा हलमा आयोजित बुद्धपूजा, धर्मदेशना तथा जानमाला भजनको कार्यक्रममा धर्मदेशना गर्नुहै भिक्षु मेघकरले दानको महत्त्वमाथि प्रकाश पार्नुभयो । संघका सदस्य दिलकुमारी पुर्जामगरद्वारा संचालित सो कार्यक्रममा संघका

अध्यक्ष डमाया पाइजामगरले धन्यवादज्ञापन गर्नुभएको थियो । बुद्धजयन्तीको दिन विहान विभिन्न विद्यालयका विद्यार्थीलगायत ठूलो संख्यामा विभिन्न संघसंस्थाका महानुभावहरूको सहभागितामा शान्तिपदयात्रा आयोजना गरियो । उक्त पदयात्रा स्थानीय बुद्धविहारमा पुगेर सभामा परिणत भएको थियो । भिक्षु मेघकरवाट शील प्रदान गरी आरम्भ भएको सभामा प्रमुख जिल्ला अधिकारी जानप्रसाद भट्टराईवाट प्रमुख अतिथिको आसनग्रहण गर्नुभएको थियो । म्यादी बौद्ध संघका संस्थापक अध्यक्ष प्रकाशकुमार श्रेष्ठले शुभकामना मन्त्रव्य गर्नुभएको सो सभामा भिक्षु मेघकरले शुभकामनासहित धर्मदेशना गर्नुभएको थियो । सोही अवसरमा ३५ जना गरीब तथा विपत्र वर्गका विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिकसामग्रीहरू प्रदान गरिएको थियो । शान्तिपदयात्रा उपसमितिका संयोजक लक्षण खोरजामगरले स्वागत गर्नुभएको सो सभाका सभापति यजनलाल शाक्यले बुद्धजयन्ती मनाउनको लागि नगद तथा जिन्सी सामानसहित जम्मा रु. ६०,०००/- सहयोग प्रदान गर्नुहुने दातालगायत समस्त सहयोगी महानुभावहरूलाई धन्यवादज्ञापन गर्दै सभाको समापन भएको थियो भने सभा संचालन म्यादी बौद्ध संघका सचिव याम शाक्यले गर्नुभएको थियो । सोही दिन दिउंसो रथयात्रा उपसमितिको संयोजकत्वमा भगवान् बुद्धको प्रतिमा रथमा राखी शोभायात्रा परिक्रमा गराइएको थियो । म्यादी, बैनीमा शान्तिपदयात्रा, जानमाला भजन, रथयात्रालगायतका कार्यक्रमहरू आयोजना हुनुको साथै बुद्धजयन्ती समारोह समिति काठमाडौँको तर्फबाट श्रद्धेय भिक्षुहरूको आगमनवाट स्थानीय जनतामा वैशाखपूर्णिमा तथा बुद्धजयन्तीको महत्त्वको आभास हुनुगएको कुरा सहभागीहरूले महशुस गरेका थिए ।

तानसेन, पाल्पा । २५४९ औ बुद्धजयन्ती सप्ताहव्यापी विविध कार्यक्रमको आयोजना गरी श्रद्धाभक्ति एवं हर्षोल्लासकासाथ मनाइयो । कार्यक्रमको आरम्भमा जानमाला संघ आनन्दविहारको आयोजनामा आनन्दविहारमा भिक्षु धम्मज्योतिवाट दीप प्रज्ज्वलनसहित झण्डोतोलन गर्नुभयो । त्यस्तै, विभुवन बहुमुखी क्याम्पसको पुस्तकालयमा बुद्धिज्ञ कर्नर स्थापनार्थ बौद्ध पुस्तकहरू हस्तान्तरण गरियो । संघका अध्यक्ष सर्जुलाल वज्राचार्यको सभापतित्वमा संचालित सो कार्यक्रममा क्याम्पसका निमित्त क्याम्पस प्रमुख रामेश्वर वज्रिमयले शुभकामना व्यक्त गर्दै बौद्ध पुस्तकको हस्तान्तरणवाट क्याम्पसलाई बुद्ध शिक्षा प्रचारप्रसारका लागि उक्त पुस्तकको उचित सरक्षण, सम्बर्द्धन तथा सही ढंगवाट उपयोगको दायित्व रहनआएको बताउनुभयो । पञ्चशील ग्रहण गरेर आरम्भ भएको सो कार्यक्रममा संघका उपाध्यक्ष राजेन्द्रमुनि शाक्यवाट स्वागत तथा निवर्तमान अध्यक्ष देवेन्द्रमान शाक्यले धन्यवादज्ञापन गरिएको थियो । कार्यक्रममा बौद्ध संघसंस्थाको

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

तर्फबाट करुणा वौद्ध संघका अध्यक्ष छवराज शाक्य तथा बुद्धजयन्ती समारोह समिति पाल्याका अध्यक्ष दशरथमुनि शाक्यले पनि बोल्नुभएको थियो । संघका सचिव विनयराज बजाचार्यले संचालन गर्नुभएको सो कार्यक्रममा अन्तमा पुण्यानुमोदन गरिएको थियो । कार्यक्रमको दोश्रो दिन खोगवारी, चिर्तुङ्घारा गा.वि.स.को मन्त्रोक वौद्ध गुम्बामा त्यस क्षेत्रका मगरसमुदायले वृहत् धार्मिक कार्यक्रम सम्पन्न गरियो । आफ्नै भाषा र शैलीबाट शीलप्रार्थना, बुद्धपूजा र भजन गरी संचालित सो कार्यक्रममा कोपाध्यक्ष हार्गकृष्ण दिशामगरले स्वागत मन्त्रव्य व्यक्त गर्दै बुद्धजयन्तीकै दिन चण्डीपूर्णिमामा मगरसमुदायाट हुने पशुबलि पूर्णत: वन्द गरी अहिंसादिवसको रूपमा बुद्धजयन्ती मनाउदैआएको वताउदै उक्त गुम्बाको स्थापनावारे चर्चा गर्नुभएको थियो । गुम्बाका अध्यक्ष चन्द्रवीर थापाको सभापतित्वमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा तानसेनका सहभागी बौद्धमार्गीहरूबाट पनि ज्ञानमाला भजन तथा शीलप्रार्थनापछि भिक्षु धर्मज्योतिवाट ज्ञानमाला संघ, आनन्दविहारको तफ्फाट वौद्ध पुस्तकहरू हस्तान्तरण गरिएको थियो । सोही अवसरमा संघका पूर्व अध्यक्ष विश्वमान बजाचार्यले सो गुम्बाको महिला समूहको प्रगतिका लागि रु. २,०००/- तथा गुम्बाको लागि भिक्षु धर्मज्योतिले रु. ३८७/-, प्रविण बजाचार्यले रु. ५००/-, बलबहादुर गाहाले रु. ५०५/- प्रदान गर्नुभएको थियो । कार्यक्रममा ज्ञानमाला संघका अध्यक्ष संजुलाल बजाचार्य, विश्वमान बजाचार्य, वौद्ध महिला सेवा समितिका अध्यक्ष सुश्री शोभा शाक्य तथा बुद्धजयन्ती समितिका अध्यक्ष दशरथमुनि शाक्यलगायतका वक्ताहरूले विश्वमै शान्तिको ज्योति फैलाउने भगवान् बुद्धको उपदेशलाई हार्मी सबै नेपालीहरूले मनन गरी व्यवहारमा उतारन सकेको खण्डमा सबैको जीवनमा सुख र शान्ति आउने वताउदै छोटो समयमै उदाहरणीय उपलक्ष्य हासिल गर्न सफल रहेकोमा गुम्बा परिवारलाई शुभकामना व्यक्त गर्नुभयो । समितिका सचिव विनयराज बजाचार्यद्वारा संचालित उक्त कार्यक्रममा कोपाध्यक्ष दिशामगरले बुद्धजयन्तीको दिन सो गुम्बावाट त्यस भेगबाट लोप हुनलागेको ठिम्के र भुग्न हाच प्रतियोगिताको आयोजना गरिने जानकारी दिनुभएको थियो । त्यस्तै जेष्ठ ७ गते संघका उपाध्यक्ष राजेन्द्रमुनि शाक्यको सयोजकत्वमा आयोजित शान्तिपदयात्रामा विभिन्न विद्यालयका विद्यार्थी, विभिन्न वौद्ध तथा सामाजिक संघसंस्थाको वृहत् सहभागिता रहेकोथियो । भिक्षु धर्मज्योतिवाट मगरलसूत्र तथा परिवाणापाठ गरी आनन्दविहारवाट आरम्भ भएको उक्त पदयात्रा तानसेनजारको परिक्रमा पञ्चात् सोही विहारमा पूर्ण र सभामा परिणत भएको थियो । कार्यक्रममा भिक्षु धर्मज्योतिले सहभागी विज्ञालय तथा संघसंस्थालाई प्रमाणपत्र तथा वौद्ध पुस्तक उपहार इन्नाम गर्नुभएको थियो । बुद्धजयन्ती समितिका अध्यक्ष दशरथमुनि

शाक्यवाट प्रमुख अतिथिको आसनग्रहण तथा वित्तयराज बजाचार्यवाट संचालन भएको सो कार्यक्रममा धर्मोदय सभा पाल्याका अध्यक्ष चिनियालाल बजाचार्यले शुभकामना मन्त्रव्य दिनुभएको थियो । बुद्धजयन्तीका दिन आनन्दविहारमा संघका अध्यक्ष संजुलाल बजाचार्यको सभापतित्वमा धार्मिक कार्यक्रम आयोजना गरियाँ । ज्ञानमाला भजन, शीलप्रार्थना तथा बुद्धपूजा गरी आरम्भ भएको सो कार्यक्रममा प्रमुख अर्तिव्य भिक्षु धर्मज्योतिले धर्मदेशना गर्नुहुँदै बुद्धका उपदेशलाई सबैले आफ्नो जीवनमा लागू गरेमा अवश्य पनि सुख, शान्ति र आनन्द प्राप्ति हुन्छ भन्नुभयो । बुद्धजयन्ती समिति पाल्याका अध्यक्ष दशरथमुनि शाक्यले सबै वौद्ध संघसम्बादीच समन्वय गरेग वौद्ध कियाकलापहरू संचालन भएको खण्डमा प्रभावकारी हुनजाने वताउदै शुभकामना व्यक्त गर्नुभयो । उपाध्यक्ष राजेन्द्रमुनि शाक्यले स्वागत भाषण गर्नुभएको सो कार्यक्रममा प्रमुख अर्तिव्य भन्नेले जीवात्रो प्रकाशनका लागि रु. २५,००० - आर्थिक सहयोग गर्नुहुने बुटवलका श्रीमती तेजकुमारी शाक्यलाई कदरपत्र प्रदान गरी सम्मान गरिएको थियो । यसैगरी, संघको सम्मान विकास र भवन निर्माणार्थ संचालित 'आनन्दविहार सहयोग टिकुटी' कार्यक्रमका सहभागीहरूलाई पनि प्रशंसापत्र तथा उपहार प्रदान गर्नुभएको थियो । संघका निर्वतमान अध्यक्ष देवेन्द्रमान शाक्यले धन्यवादजापन गर्नुभएको सो कार्यक्रममा वौद्ध युवा संघका अध्यक्ष दीपेन्द्रकाजी शाक्य, पारिलेयक युवा संघका अध्यक्ष अनन्तकुमार बजाचार्य, धर्मचक्र युवासंघका अध्यक्ष राजेन्द्रवहादुर बजाचार्य, वौद्ध महिला सेवा समितिका सचिव सुश्री शोभा शाक्य, मूलपुरोहित हिक्मतवहादुर बजाचार्य, समाजसेवी डा. पूरन बजाचार्य, युवा वौद्ध संघ बागलुडका अध्यक्ष लिलास्वर बजाचार्यलगायतका वक्ताले शुभकामना मन्त्रव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो । संघका सचिव विनयराज बजाचार्यवाट संचालित सो कार्यक्रममा सभापतिको आसनवाट वौल्नुहुँदै संघका अध्यक्ष संजुलाल बजाचार्यले शान्तिनायक वौद्ध जन्मेको देशमा हिंसा, अशान्ति व्याप्त हुनु दुखदायी हो भन्नुहुँदै सही ढगवाट वौद्ध कियाकलापहरू आयोजना हुनुपने वताउनुभयो । कार्यक्रमको अन्तमा पुण्यानुमोदन गरिएको थियो । सोही दिन दिउंसो ज्ञानमाला संघ र वौद्ध युवा संघको सयुक्त आयोजनामा महाचैत्य विहार टक्सारदाख बुद्ध भजनकासाथ बुद्ध रथयात्रा बजार परिक्रमा गरिएको थियो ।

हेटौडा । २५.४.१ औ बुद्धजयन्तीको अवसरमा मकवानपुर बजाचार्य शाक्य ल्यायम्ह पुच्छले विभिन्न कार्यक्रमहरूको आयोजना गरियो । जेष्ठ ८ गते रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो । प्रजा महाविहारका अध्यक्ष मोहन बजाचार्यले उद्घाटन गर्नुभएको सो रक्तदानमा ३३ जनाले रक्तदान गर्नुभएको थियो । बुद्धजयन्तीका दिन सो ल्यायम्ह पुच्छको सयोजकत्वमा बुद्धको

उपत्यकाबाहिर बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

मूर्तिसहित विशाल शान्तिच्यालीको आयोजना गरिएको थियो । च्यालीमा बौद्ध उपासकउपासिकाहरूको साथै नेपालभाषा खल, ज्ञानमाला भजन, सास्कृतिक पुचः, स्कूलका विद्यार्थीलगायत विभिन्न संघसंस्थाका बुद्धिजीवहरूको सहभागिता रहेको थियो । बुद्धपूजा पश्चात आरम्भ भएको सो च्यालीको उद्घाटन बुद्धजयन्ती समारोह समिति, काठमाडौंवाट पाल्नुभएको ढा. अनोजा गुरुमाले गर्नुभएको थियो । साँझ ढा. अनोजा गुरुमांवाट धर्मदेशना पनि गर्नुभएको थियो ।

कास्की । पोखरावाट १५ कि.मि. उत्तरपूर्व थुमाको ढाँडा गाविसमा पनै पाइजाकोटमा २५४९ बुद्धजयन्तीको अवसर पारेर स्थानीय मिलन युवा क्लबले तीनदिने बुद्धजयन्ती मेला आयोजना गरियो । गुरुड जातिको वाहूल्य भएको यस रमणीय गाउँमा २०३८ सालदेखि बुद्धजयन्तीको अवसर पारेर मेलाको आयोजना गरिए आएको छ । प्राचीन समयदेखि चिलिआएका परम्परा एवं सस्कृत जगेन्द्र गाउँवाट विस्थापितहरूलाई वर्षको एकपटक भए पनि भेटधाट गराएर आपसी सद्भाव तथा भाइचारा कायम राख्न उद्देश्यले मेलाको आयोजना गरिएको बताइएको छ । अन्नपूर्ण, दोसो हिमश्रृङ्खला छल्लाङ्ग देखिनुकासाथै भुल्केघाममा सुनौलो हिमाली मनसोमाहक दृश्य देख्न सकिने सो क्षेत्रमा रहेका विभिन्नखाले प्रतिभाहरूको प्रस्फुटन, प्रवर्द्धन एवं विकास गर्नु मेलाको अर्को उद्देश्य रहेको आयोजकहरूले बताए । मेलामा पुरुष तथा महिला भलिवल, वास्केटबल तथा लोकदोहोरी गीत प्रतियोगितालगायतका मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रम आयोजना गरिए । मेलाको महत्वपूर्ण दृश्यहरू छायाङ्गन गरेर 'भिडियो डुकमेन्ट्री' निर्माण गरिएको जानकारी मेलाका संयोजक देवीजङ्ग गुरुडले दिनुभएको थियो । मेलामा मदिरा देवचिखन एवं सेवनमा लगाइएको प्रतिवन्धलाई सैवैले सकारात्मकरूपमा लिएको थियो । कास्कीकासाथै लमजुङ, तनहुँ र स्याङ्गाजा जिल्लाका विभिन्न भेगका मानिसहरूले अवलोकन गरेको सो मेलाको लागि पाइजाकोट परिवार हडकड, मलेशया, दुवई, इजरायललगायतका मुलुकमा रहेका संघसंस्थाले आर्थिक सहयोग गरेको जानकारी पनि गुरुडले दिनुभयो ।

यसैर्वीच, २५४९ औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा पोखरामा शान्तिपदयात्राको आयोजना गरियो । त्यस्तै, नमोबुद्ध गुम्बा घोरेपाटनमा बुद्धमूर्ति प्रतिस्थापनसमेत गरियो ।

बीरगञ्ज । २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा विभिन्न कार्यक्रमहरू आयोजना गरियो । सो अवसरमा विहान माइस्थान मन्दिर प्राङ्गणवाट परम्परागत वाजागाजा बजाउदै भगवान् बुद्धको प्रतिमाका साथ निस्केको शान्तिच्याली घण्टाघर, शान्तिटोल हुँदै भिस्वा स्तुपमा पुगेर स्तुपको परिकमापिछि गुम्बामा प्रार्थना गरेका थिए । सो दिन बुद्धपूजाका लागि प्रसिद्ध धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थल भिस्वा स्तुपमा विहानदेखि श्रद्धालु भक्तजनको भीड लागेको थियो । सोही अवसरमा बीरगञ्ज बौद्ध समितिद्वारा

आयोजित सभामा विभिन्न महानुभावले बुद्धको उपदेशलाई जीवनमा लागू गर्न आह्वान गर्नुभयो । कार्यक्रमका सभापति बौद्ध समितिका अध्यक्ष चक्रवहादुर शाक्यले भिस्वाको धार्मिक, पर्यटकीय र ऐतिहासिक महत्व कायम राख्नमा सबैको सहयोगका लागि आग्रह गर्नुभयो । भिस्वा स्तुप प्राचीन भारतका सम्राट् अशोकद्वारा स्थापना गरिएको मानिन्छ । नयाँ वसपार्कवाट आधा किलोमिटर उत्तरमा पर्ने भिस्वा स्तुप ५० फिट अरलो हरियो ढाँडामा अवस्थित छ । एक विधा १७ कट्टा एक धुर क्षेत्रफलमा फैलिएको भिस्वा परिसरमा ८ फिट अरलो पञ्चवृद्ध, गुम्बा र धर्मशाला पनि रहेको छ । यसैर्गरी, बुद्धजयन्तीको अवसरमा भिस्वा सेवा समिति, सत्य साई केन्द्र, वाल क्लब, सामुदायिक सेवा केन्द्र तथा मेरी स्टोप्स क्लिनिकद्वारा विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो ।

काश्मीर । २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा जिल्लाका १३४ पञ्चशीलले बल्खुटारमा इनार खनी जलदान गरेका छन् । पञ्चशीलहरूकै २९,५००/- रुपैयाँवाट निर्मित इनार दलित समुदायकी गोमादेवी दनुवारले एक कार्यक्रमवीच उद्घाटन गरेकी थिइन् । उक्त अवसरमा रानीपानी ग्राम सेवा केन्द्र र रानीपानी परियति केन्द्रका संस्थापक इन्जिनीयर दिनेश चौधरीले इनारवाट एक किमि तल गएर पानी बोक्ने धेरे परिवारलाई फाइदा पुग्ने बताउनुभयो । ग्राम सेवा केन्द्रका अध्यक्ष श्रीमती मथुरा तिम्सिना र विश्वशान्ति विहार, काठमाडौंका श्रामणेर नागित र जयन्तोले संयुक्त रूपमा स्वामी पञ्चशील विश्रमालयको उद्घाटन गरेका थिए ।

बारा । २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा पथलैयामा एक शान्तिच्याली आयोजना गरियो । सो अवसरमा भगवान् बुद्धको जीवनीसंग सम्बन्धित विभिन्न भाँकीहरूसमेत प्रदर्शन गरिएको थियो । यसैर्गरी, बारा जिल्लाको कलैया-६ स्थित बुद्धविहार र ३० ओशो ध्यान मन्दिरले पनि देवलादेखि कार्यक्रमको आयोजना गरी बुद्धजयन्ती मनाएको छ ।

दैलेख । २५४९ औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा नेपाल मगर संघ दैलेखले विभिन्न सांस्कृतिक कार्यक्रमको प्रदर्शन गर्नुका साथै शान्तिच्यालीसहित नारायणनगर परिक्रमा गरियो । मगर समाजका मौलिक संस्कृति भक्त्नके भेषभुपा, मारुनीनाच, स्थानीय नृत्य प्रदर्शन स्थानीय टुँडिखेलमा भव्यरूपमा प्रदर्शन गर्यो ।

लुक्ला, सोलुखुम्बु । बुद्धजयन्तीको अवसरमा लुक्लामा अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति उद्यानको निर्माणकार्य शुरू गरिएको छ । आठ लाख रुपैयाँको लगानीमा उद्यानको निर्माण गरिने जानकारी उद्यान निर्माण समितिका संयोजक पवन लामाले दिनुभयो । पर्यटकीय आकर्षणको केन्द्र मानिने लुक्लामा अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति उद्यानको निर्माणपछि पर्यटक आवागमन अझ वढ्ने विश्वास स्थानीय बासिन्दाको छ ।

विदेशमा बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलनको आयोजना गरी “संयुक्तराष्ट्रसंघको वैशाखदिवस” मनाइयो

वैकक, थाईलैण्ड। संयुक्तराष्ट्रसंघले वैशाखपूर्णमालाई अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको रूपमा मान्यता प्रदान गरेको अवसरमा थाई सरकार र महाचुलालकोनराजविद्यालय युनिभर्सिटीको संयुक्त आयोजनामा यहास्थित संयुक्तराष्ट्रसंघको एशियाली मुख्यालयमा पांचदिने अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलन आयोजना गरी बृहद बुद्धजयन्ती मनाइयो। संयुक्तराष्ट्रसंघको सहमति र सहभागितामा मे १८ देखि २२ सम्म आयोजित सो सम्मेलनमा ४९ देशका प्रतिनिधिहरूले सहभागिता जनाइएको थियो।

गत वर्षदेखि अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा मनाउन थालिएको

सम्मेलनमा नेपालका प्रतिनिधि भिक्षु धर्ममूर्ति सम्बोधन गर्नुहुँदै

“अन्तर्राष्ट्रिय बुद्धजयन्ती समारोह” यो दोश्रोपटकको हो। शुरुको तीन वर्ष थाईलैण्डमा मनाउने, त्यसपछि चीनमा तथा त्यसपछि अन्य देशहरूमा मनाउदै लैजाने सहमति भएको छ। सो सहमति अनुसार अर्को वर्ष पनि थाईलैण्डमा नै मनाउने भएको छ।

थाईलैण्डका राजकुमारीद्वारा समुद्घाटन गरिबक्सेको तथा श्रद्धेय संघराजाले शुभाशिष दिइबक्सेको सो समारोहमा उप-प्रधानमन्त्रीले पनि सम्बोधन गर्नुभएको थियो। विभिन्न देशका थेरवाद र महायान समूहका भिक्षु-भिक्षुणी, उपासक-उपासिकाहरूको सहभागितामा अन्तर्राष्ट्रिय त्वरमा मनाइएको पहिलो अन्तर्राष्ट्रिय बुद्धजयन्ती हुनगएको छ। गत वर्षको सम्मेलनमा सबै बौद्ध सम्प्रदायका प्रतिनिधिहरूको सहभागितामा प्रत्येक वर्ष मे महिनाको पूर्णिमालाई वैशाखदिवसको रूपमा लिई सो दिन अन्तर्राष्ट्रिय वैशाखदिवस मनाउने सहमति भएवमाजिम

यस वर्ष सो समारोह आयोजना गरिएको थियो। सम्मेलनमा विश्व बौद्ध समुदायको हित र कल्याणका लागि सबै बौद्ध समुदायहरूीच समन्वय, सहमति र एकता हुनुपर्ने र सामूहिक रूपमा ‘बहुजन हिताय, बहुजन सुखाय’को लागि प्रयासरत रहनुपर्नेमा जोड दिइएको थियो। सो सम्मेलनमा नेपालको तर्फबाट प्रतिनिधिको रूपमा भिक्षु धर्ममूर्ति सहभागी हुनुभएको थियो। त्यसैगरी, भिक्षु समेत महास्थविर, भिक्षु राहुल र भिक्षु भद्रियले पनि भाग लिनुभएको थियो। गत वर्षको सोही सम्मेलनमा भिक्षु आजन्द र भिक्षु कोण्डन्य सहभागी हुनुभएको थियो।

जापानमा बुद्धजयन्तीको

उपलक्ष्यमा कार्यक्रम

टोकियो, जापान। २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा नेवा: देय दबू, जापानद्वारा यहांको हातागायास्थित श्रीलकाली गौतमी विहारमा एक कार्यक्रमको आयोजना गरियो। श्रीलकाका भिक्षु सुमनसागर महास्थविरवाट श्रीलपदान पश्चात् आरम्भ भएको कार्यक्रमको पहिलो चरणमा जापानका भिक्षु सातो सानले प्रार्थना गर्नुभयो भने देय दबूका को धाध्यक्ष सुवर्ण वज्राचार्यले स्वागत गर्नुभएको थियो। दोस्रो चरणमा जापानका लागि नेपालका राजदूत र मेशानन्द बैद्य, श्रीलकाका राजदूत करण इलाका आमुलुगाम, तोकुवायासी विहार नागोयाका अध्यक्ष स्युचुताकाओका, साइतोकु विहारका वतामी गुरुमा, थेरवाद बौद्ध संघ, जापानका अध्यक्ष कोनिसी

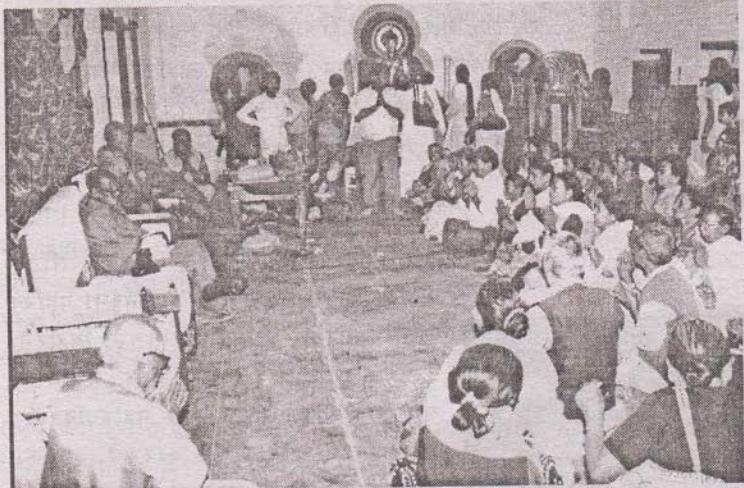
सान, डा. ईश्वरमान शाक्य, देय दबूका अध्यक्ष माधवनारायण मानन्दरलगायतका व्यक्तित्वहरूले बोल्नुभएको थियो। दुइसयाम्बन्दा बढीको सहभागिता रहेको सो कार्यक्रममा जापान, वर्मा तथा श्रीलकाका भिक्षुहरूलाई दानप्रदान तथा भोजनदान गराइएको थियो।

यसैगरी, २५४९ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा नेपाली आदिवासी समाज, जापानले यहांको टोयोटा नगरास्थित सामुदायिक भवनमा एक समारोहको आयोजना गरेको छ। समारोहमा नेपाली सेवा समिति, जापानका अध्यक्ष च्याती पुन, नेपाली आदिवासी समाज, जापानका सल्लाहकार सुरेन्द्र थापा, शेर्पा संघ, जापानका अध्यक्ष लाक्पा पासाड शेर्पा, तमु धिं, जापानका अध्यक्ष डम्बर गुरुङ र छत्त्याल संघका अध्यक्ष गजेन्द्र छत्त्यालले बोल्नुभएको थियो।

बौद्ध गतिविधि

बुद्धपूजा र धर्मदेशना

काठमाडौं। प्रत्येक पूर्णिमाको दिन आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भूमा नियमित रूपमा हुँदैआइरहेको बुद्धपूजा र धर्मदेशना को कार्यक्रम वैशाखपूर्णिमा (स्वायापुनि) को दिन सम्पन्न भयो।

वैशाखपूर्णिमाका दिन आनन्दकुटी विहार स्वयम्भूमा आयोजित बुद्धपूजा

सोही विहारका निवासी मिथु कुमारकाशयप महास्थिविवाट बुद्धपूजा सचालन र शीलप्रदान गर्नुका साथै धर्मदेशना गर्नुभएको

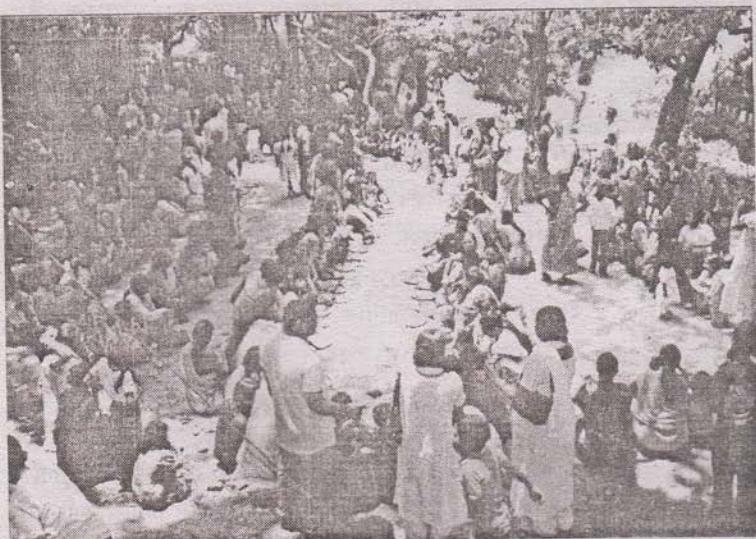
मिथु अनगारिका गुरुमां र उपासकउपासिकाहरूलाई जलपान र भोजन प्रदान गरियो। यो पूर्णिमा वैशाखपूर्णिमा तथा बुद्धजयन्ती मएकोले हजारौ संख्यामा उपस्थिति रहेका उपासकउपासिकाहरूलाई जलपान व्यवस्था श्री तथा श्रीमती चन्द्रगत्तन शाक्य, देव कर्नर, नक्सालवाट गराउनुभएको थियो। त्यसैगरी हजारौ संख्यामा उपस्थित उपासकउपासिकालगायत समस्त आगल्तुक महानुभावहरूलाई शीरभोजन (खीर) भोजनको व्यवस्था बुद्धजयन्ती समारोह समितिवाट भएको थियो। सो भोजन कार्यक्रमको व्यवस्थापन जिम्मा चस्वादृ परिवारले लिनुभई सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको थियो।

एक दिवसीय विपस्सना बाल शिविर सम्पन्न

काठमाडौं। आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भूमा सचालित अमृत वौद्ध परियाति केन्द्रका विद्यार्थीहरूको लागि एक दिने बाल ध्यान शिविर सम्पन्न भएको छ। आचार्य

मिथु कुमारकाशयप महास्थिविवाटको निर्देशनमा सचालन भएको उक्त शिविरमा केन्द्रका विद्यार्थीहरूकासाथै अन्य बालवालिकाहरू गरेर जम्मा ५२ जनाको सहभागिता रहेको थियो। शिविरमा केन्द्रका अध्यक्ष मिथु धर्ममूर्तिले मनको स्वभाव र विपस्सना ध्यानको महत्त्व अनि उपादेयतावारे उपदेश दिनुभएको थियो। केन्द्रका श्रा. अस्सजिको प्रमुख व्यवस्थापनमा तथा नेपाल विपस्सना केन्द्रका सहायक आचार्य प्रितमलाल प्रधानद्वारा सचालित सो शिविरमा सानुगर्जा बजाचार्य, महेन्द्रमुनि बजाचार्य, विवेक डगोल, कञ्चनलता तुलाधर, नैना चित्रकार, चन्द्र शाक्यले सहयोग गर्नुभएको थियो। त्यसैगरी धर्मसत्त्व तामाकार, सर्नीदेवी तामाकार, सूरशलाल थेष्ठले व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउन भएको थियो। भोजन व्यवस्थापनमा मचाह महज नलगायत विहारका

यियो। विहार ज्ञानमाला भजन खल स्वयम्भूवाट ज्ञानमाला भजन गरेर आरम्भ भएको उक्त कार्यक्रममा उपस्थित समस्त थियो।

वैशाखपूर्णिमाका दिन आनन्दकुटी विहार स्वयम्भूमा क्षीरभोजन गर्दै भक्तजनहरू

यियो। विहार ज्ञानमाला भजन खल स्वयम्भूवाट ज्ञानमाला भजन गरेर आरम्भ भएको उक्त कार्यक्रममा उपस्थित समस्त

श्री ५ बौद्ध कला प्रदर्शनी समुद्घाटन

ललितपुर । श्री ५ महाराजाधिराज ज्ञानेन्द्रवीरविक्रम शाहदेवबाट एक समारोहकार्यालय ललित बौद्ध कला प्रदर्शनीको समुद्घाटन गरिवक्यो । समारोहमा श्री ५ वडामहाराजी को मलराज्यलझीदी शाह समुपस्थित हो इव दस्यो । मौसूफहरूबाट त्यस अवसरमा महाविहारको मूलचोकमा प्रदर्शित २१ फिटको चैत्यनजिक देशको सुख, शान्ति तथा समृद्धिको कामनार्थ आयोजित सप्तविधानोत्तर पूजामा सरिक भई पूजा गरिवक्सेको थियो ।

मौसूफहरूबाट

प्रदर्शनीमा राखिएका विभिन्न बौद्ध कलाकासाथै अधिराज्यका विभिन्न स्थानमा प्रचलित भेषभूषा एवं संस्कृति भक्तिको कलाहरूको अवलोकन

गरिवक्यो । समारोहमा मन्त्रीपरिषद्का उपाध्यक्ष कीर्तिनिधि विष्ट, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री बुद्धिराज बजाचार्य, संघका उपाध्यक्ष धर्मरत्न शाक्य, महासचिव सिद्धिरत्न बजाचार्यकायतक व तत्त्वाहरूले बोल्नुभएको थियो । बौद्ध विहार संघ, ललितपुरको २९ अ१ वार्षिकोत्सवका अवसरमा पुल्चोकस्थित अ६४ ज्वर महाविहारमा जेष्ठ २६

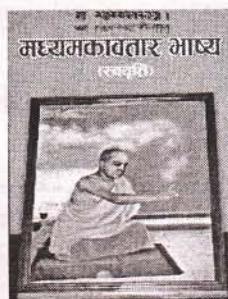
गतेविह ३० गतेसम्म चलेको सो प्रदर्शनीमा करिव एकसय कलाकारले आ-आफ्ना कलाकृतिहरू प्रदर्शन गरेका थिए ।

बौद्ध ग्रन्थ मध्यमकावतार भाष्य विमोचित

काठमाडौं । ख्येन्पो आ पेद रिड्पो छ्येवाट आचार्य चन्द्रकीर्ति विरचित 'मध्यमकावतार भाष्य'को नेपाली संस्करणको जेष्ठ २८ गते एक समारोहकार्यालय विमोचन भयो । ख्येन्पो वागीन्द्रशील र उपासक गुरुचेश्वरीराज मानन्दरद्वारा नेपालीमा अनुवाद गरिएको सो पुस्तकको बारेमा पं. वद्रीरत्न बजाचार्य, प्रा. पुष्कर बजाचार्य, प्रा. डवाड लाटु ख्येन्पो तासी छिरिडले टिप्पणी गर्नुभएको थियो । वियान धर्मचक्र संघद्वारा अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध प्रतिष्ठानमा आयोजित सो विमोचन समारोहमा संघका अध्यक्ष ख्येन्पो वागीन्द्रशीलले स्वागत तथा प्रमुख अतिथिले रिड्पो छ्येले पुस्तकको महत्वबारे चर्चा गर्नुभएको थियो । त्यसैगरी, जेष्ठ २९ गते उक्त पुस्तकबारे ख्येन्पो आ पेद रिड्पो छ्येवाट प्रवचन दिनुभएको थियो ।

प्रवचन कार्यक्रम सम्पन्न

तानसेन, पाल्पा । ज्ञानमाला संघ, आनन्दविहारको आयोजनामा अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ भिक्षु कुमारकाशयप महास्थविरको समुपस्थितिमा प्रवचन कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । आचार्य भिक्षु कुमारकाशयप महास्थविरवाट पंचशील प्रदान भई

आरम्भ भएको कार्यक्रममा उहाले देशमा देखिएको विस्तृत र अशान्ति हटाउनका लागि प्रत्येकले सही रूपमा मनुष्य बै बुद्धबन्न जान्न नितान्त आवश्यक रहेको बताउनुभयो । धर्मदेशना गन्त्वादि भिक्षु धर्मसूतिले मनुष्य जीवनलाई सुखमय बनाउनकालागि सही धर्म अंगालू पर्दछ र मनुष्यरूपी शरीरभित्रको अदृश्य मनलाई नियन्त्रणमा राखी कुशलमार्गमा डोच्याउनु पर्दछ भन्नुभयो । तानसेनका विभिन्न बौद्ध संघसंस्थाका प्रमुखहरूलगायत उपासकउपासिकाहरूको उल्लेख उपस्थिति रहेको सो कार्यक्रममा लुम्बिनी विकासकोषका पूर्व उपाध्यक्ष भिक्षु विमलानन्द महास्थविरले पुण्यानुमोदनसहित धर्म चर्चा पनि गर्नुभएको थियो । कार्यक्रम संचालन ज्ञानमाला संघका सचिव विनयराज बजाचार्यले गर्नुभएको थियो ।

बुद्धपूजा र धर्मदेशना

ललितपुर । ललितपुरको पाटनदरवार क्षेत्रमा अवस्थित विश्वमैत्री विहारमा जेष्ठसंकान्तिको उपलक्ष्यमा बुद्धपूजा र धर्मदेशना कार्यक्रम सम्पन्न भयो । पञ्चशील ग्रहण गरेर आरम्भ भएको बौद्धसभामा सुजाता गुरुमाले धर्मदेशनाको क्रममा साहसी तथा शान्त इन्द्रीय भएका, आदरगौरव गर्न जान्ने, अभिमानरहित भएर लोभ तथा आसक्तवाट टाढा भएर वस्ने गुण भएका व्यक्तिहरू, सबै सत्त्वप्राणीलाई समानरूपले मैत्रीमावाना राल सक्षम हुन्न भन्नुभयो । दिलशोभा शाक्यले बुद्धगुण तथा मातापिताको गुण स्मरण गर्नुपर्ने बताउनुभयो । पछिल्लो सकान्तिमा भएको धर्मदेशना स्मरण गरेर मन्त्रय प्रकट गर्नुहुने नानीवेटी डंगोल,

वीरवहादुर, बोधिरत्नलाई सुजाता गुरुमाले पुरस्कार प्रदान गर्नुभयो । प्रेमवहादुर वज्राचार्यले स्वागत गर्नुभएको उक्त सभामा लोकवहादुर शाक्यले धन्यवादज्ञापन गर्नुभएको थियो । कार्यक्रमको अन्तमा नृक्षेमाया महर्जनले जलपानको व्यवस्था गर्नुभएको थियो ।

बुद्धमूर्ति प्रदान

ललितपुर । ललितपुरको थेचोस्थित पोखरीको बीचमा स्थानीय जनश्रमदानवाट निर्मित मन्दिरमा प्रतिस्थापन गर्नको लागि प्रसिद्ध मूर्तिकार कालु कुम्हाले एक समारोहकावीच प्रदान गर्नुभयो । ललितपुर उ.मा. वडा नं. ६ थपाहिति उच्चालका वरिष्ठ मूर्तिकार कुम्हा आफैले बनाउन भएको ६ फिट अग्लो सुनको जलप लगाएको उक्त मूर्ति मन्दिरमा प्रतिस्थापन गर्नुअघि थेचो, बुलु चापागाउँ, सुनाकोठिलगायतका ठाउमा शोभायात्रा गरिएको थियो । सुनको जलप लगाउन निक्ष शम्शोरले रु. १-लाख रकम तथा कालु आर्ट्स एण्ड ह्याण्डकाफ्टस्का सदस्यहरूबाट कम लागतमा तयार गरिएको उक्त मूर्तिको आवश्यक तामा र पितलको पाता भने स्थानीय श्रद्धालु जनमानसबाट प्राप्त भएको थियो ।

प्रज्ञानन्द महास्थविरको १०५ औं

जन्मजयन्तीमा पुस्तक विमोचन

ललितपुर । संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरको १०५ औं जन्मजयन्तीको अवसरमा उहाँद्वारा अनुदित 'स्युयेजी अभिधर्मार्थ संग्रह अभिप्राय निर्देश ग्रन्थ'को संस्कृत, पर्यटन तथा नारिक उड्युनमन्त्री बुद्धिराज वज्राचार्यले एक समारोहका बीच विमोचन गर्नुभयो । कार्यक्रममा बोल्नै मन्त्री वज्राचार्यले देशको आर्थिक मरुदण्ड नै पर्यटन क्षेत्र भएकाले पर्यटकीय क्षेत्रका रूपमा रहेको लुम्बिनीको विकासका लागि सरकारले छूटू वेजेट त्याउन लागेको र पर्यटकहरूको सुविधाको लागि लुम्बिनीमा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल बनाउन आफू लागिपरेको बताउनुभयो । ग्रन्थका सम्पादक अनगारिका अगगतानीले ग्रन्थ पढेमा मात्र उहाँप्रति श्रद्धा हुने धारणा व्यक्त गर्नुभयो । महासद्धम् ज्योतिकाव्यज अनगारिका त्राणशीलाले प्रज्ञानन्दको इच्छा जीवित अवस्थामा पूरा हुन नसके पनि उहाँको मृत्युपछि ग्रन्थ प्रकाशित भएकोमा खुसी लागेको बताउनुभयो । धर्मवर्ती गुरुमाले ग्रन्थमा भएका कुराहरूलाई विहारमा सर्वासाधारणका लागि वाचन गरिदिनुपर्ने बताउनुभयो ।

विमानस्थलमा बुद्धमूर्ति अनावरण

बुटवल, रूपन्धेही । भैरवहास्थित गौतमबुद्ध विमानस्थलमा प्रतिस्थापित बुद्धमूर्तिको एक समारोहकावीच लुम्बिनी अञ्चल प्रशासक रामकृष्ण पन्तले अनावरण गर्नुभयो । गौतमबुद्धसम्बन्धी कुनै चिनारी नरहेको उक्त विमानस्थलमा बुद्धमूर्ति प्रतिस्थापन गर्ने सोचअनुरुप थाइलैण्डको रोयल थाई मोनास्ट्रीले उक्त बुद्धमूर्ति प्रदान गरेको हो । साठे तीन फिट अग्लो र साठे तीन फिट लम्बाइको आशीर्वाद मुद्रामा रहेको उक्त बुद्धमूर्ति अनावरण गर्दै अञ्चलप्रशासक पन्तले विमानस्थलमा बुद्धमूर्तिको स्थापनाबाट

विमानस्थलको गरिमा बढनगएको बताउनुभयो । विमानस्थलका प्रवन्धक चन्द्रेश्वर पाण्डेले बुद्धमूर्ति प्रतिस्थापन गरिएको क्षेत्रलाई वृक्षारोपण गरी सुन्दर पार्कको रूपमा विकास गरिने बताउनुभयो ।

बुद्धधर्म ३०कार परिवारबाट

अलग रहेको स्पष्टोक्ती

काठमाडौं । गत कैशाख ५ गते गोखापत्रमा प्रकाशित समाचारमा बुद्धधर्मलाई '३०कार' परिवारमा स्वयोगित रूपमा समावेश गरिएकोप्रति ध्यानाकरण गर्दै थरवाद बौद्ध दायक कन्त्रीय परिषद्गले एक प्रेसविज्ञप्ति प्रकाशित गरिएको छ । श्रेष्ठ विश्व विषयानाचार्य सत्यनारायण गेवन्काको कथनानुसार कुशल मङ्गल कार्यलाई 'आर्यधर्म' तथा अकुशल, अमङ्गल कार्यलाई 'अनार्यधर्म' भनी व्याख्या गरिएको पाईन्छ । धर्मका यी दुई स्वभाव आदिकाल, वर्तमान र 'भविष्यमा पनि लागू भएका र हेने भएकोले यसैलाई 'सनातन' भनिएको रहेछ । सबै धर्मको मनसाय कुशल मङ्गल कार्य भएपनि सिद्धान्त र तरिकामा भिन्न भएको पनि पाइन्छ । बुद्धधर्म अनिश्वरवाद र अनात्मवादमा आधारित छ भने हिन्दूधर्म ईश्वरवाद र आत्मवादमा आधारित छ । विश्वशान्तिको लागि बुद्धको उपदेश महत्वपूर्ण भएको तथ्य विश्वले मानीआएको कुरा स्मरण गराउदै भविष्यमा बुद्धधर्मलाई '३०कार' परिवारमा समावेश गरेर भ्रम फैलाउन नपाओस् भनी विज्ञितिमार्फत सचेत गराईएको छ ।

भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको ७८ औं

जन्मोत्सवमा वादविवाद प्रतियोगिता

काठमाडौं । भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको ७८ औं जन्मोत्सवको उपलक्ष्यमा धर्मकीर्ति बौद्ध अथयन गोष्ठीले वादविवाद प्रतियोगिता आयोजना गरियो । मीना तुलाधर, विमला शाक्य, रिना तुलाधरलगायतले भाग लिएको सो कार्यक्रममा राजा शाक्यद्वारा बौद्ध शासनमा भिक्षु अश्वघोषको देनमाथि प्रकाश पार्नुभएको थियो । भिक्षु अश्वघोष महास्थविवाद विभिन्न विषयमा उपदेश दिनुभएको सो कार्यक्रममा चन्द्र वज्राचार्य स्वागत गर्नुभयो भने विजयलक्ष्मी शाक्यले अश्वघोष भन्तेको कक्षा लिने तरिकावारो बोल्नुभएको थियो ।

कार्यपत्र प्रस्तुत

ललितपुर । प्रस्तावित सिद्धार्थ विश्वविद्यालयद्वारा आयोजित 'बौद्ध द्वितीयासका केही पृष्ठहरू' विषयक गोष्ठीमा बुद्धधर्ममा देखापरेका विकृति र विसङ्गातिलाई समयसापेक्षरूपमा सुधार गर्दै जानुपर्नेमा जोड दिइयो । सो अवसरमा डा. सानुभाई डङ्गेलले कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै बुद्धधर्ममा देखापरेका विकृति र विसङ्गातिका बारेमा बुद्धधर्मका सबै शाखा, उपशाक्यावीच छलफल गरी निकर्ष निकाल जस्ती भएको बताउनुभयो । कार्यपत्रमाथि टिप्पणी गर्दै चक्रमेहर वज्राचार्यले बुद्ध स्वतन्त्र चिन्तनमा विश्वास राख्ने व्यक्ति भएको उल्लेख गर्नुभयो । विश्वविद्यालयका अध्यक्ष डा. भिक्षु सुन्दर महास्थविरको समाप्तित्वमा भएको कार्यक्रममा डा. सुन्दरकृष्ण जोशी, महीश्वरज वज्राचार्य, डिल्लीराम अधिकारी, भिक्षु सुमेत र मोहनराज वज्राचार्यले पनि कार्यपत्रमाथि टिप्पणी गर्नुभएको थियो ।

ललित मण्डपका विशेष

बौद्ध तीर्थयात्रा भ्रमण कार्यक्रमहरू

ताइवान थाइल्याण्ड

बौद्ध राष्ट्र ताइवानका ताइपेई, हवालिन, ताइटुंग, खाओसांग, सन्मुन, पुलि, ताइचुंग, लुकांगका आदि साथै थाइल्याण्डको बैंकक शहरको १३ दिने भ्रमण ।

द. कोरिया थाइल्याण्ड

दक्षिण कोरियाका सियोल, कोरियन फोक भिलेज, कयोगजु, पुसान, कोर्गवाडो टापु आदि सहित थाइल्याण्डको बैंकक शहरको ११ दिने भ्रमण ।

अन्य विस्तृत जानकारीका लाभि सरपकः

ललित मण्डप

ट्रायल्यू एण्ड ट्र्यूफा. लि.

हरिहर भवन, पुल्चोक, ललितपुर, (सार्का यातायातको अगाडी)

फोन : ५५४६५२६, ५५३७२२३ मोबाइल : ९८४९२०८८२२

Hold not a deed of little worth, thinking 'this is little to me'.

The falling of drops of water will in time fill a water-jar.

Even so the wise man becomes full of good.

Although he gathers it little by little.

M.R. Pashmina Industry

(Manufacturer Wholesaler and Exporter)

P.O.Box : 5741 PCN-19, Thamel, Kathmandu, Nepal

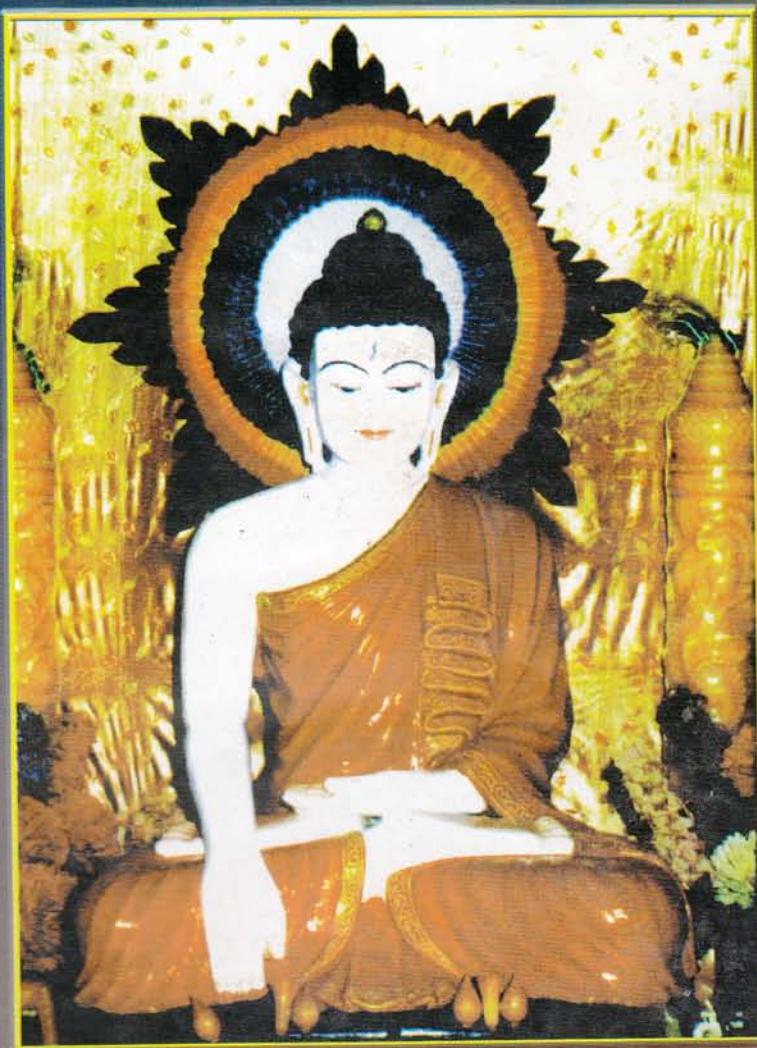
Tel : (Res) : 01-495120, 492066 (Show Room) : 01-429495, 429168

Fax : 00977-1-492066, e-mail : rajesh@madat.wlink.com.np

Dealer in :

Pashmina, Cashmere Shawls, Dhaka Shawls,
Cotton Garments & All Kind of Nepali Handicrafts

साध्वाद !

२५४९ अौं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आयोजित कार्यक्रमहरू अब्यताकासाथ
प्ररपन गर्न सहयोग पुँयाउनेहुने समस्त संघ, संस्था, तथा महानुभवाहरूप्रति
हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दै उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना जर्दछौं । साथै
भविष्यमा पनि यस्तै प्रकारको सहयोगको उपेक्षा राख्नदछौं ।

बुद्धजयन्ती समारोह समिति

आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू, काठमाडौं

नगर कायालिय: श्रीध: विहार, न:घलटोल, काठमाडौं

फोन: ४२५९५९५, फूयाक्स ४२२८०९७